ANTALYA **BÜYÜKŞEHİR** BELEDİYESİ

Antalya'ya İYİ GELECEK

2015-2019

ANTALYA **BÜYÜKŞEHİR** BELEDİYESİ

STRATEJİK PLAN

ANTALYA **BÜYÜKŞEHİR** BELEDİYESİ

Antalya'ya
İYİ GELECEK

2015-2019

ANTALYA **BÜYÜKŞEHİR** BELEDİYESİ

STRATEJİK PLAN

Antalya Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.10.2014 tarih ve 534 sayılı meclis kararı ile kabul edilmiştir.

"Hiç Şüphesiz ki Antalya Dünyanın En Güzel Yeridir"

Mustafa Kemal Atatürk

M. Atatürk

Menderes TÜREL

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı

BAŞKANDAN

“Nerede Kalmıştık Antalyam?”

Sizler tarafından yeniden hizmet için görevlendirildiğimiz bu dönemde büyük bir şevk ve azimle Antalya’yı birlikte daha ileri taşımak için 2015-2019 dönemi Stratejik Planını hazırladık. Bu planla, imardan ulaşıma, çevreden kültüre, sosyal belediyecilikten sağlığa Antalya’nın hasret kaldığı pek çok yatırım, hizmet ve faaliyetler için bütüncül bir yol haritası belirlendi.

Önümüzdeki beş yıllık süreçte; yol, ulaşım, altyapı ve üstyapı yatırımlarına yeniden hız verirken, Antalya’nın imajını ve cazibesini, kırsal ve kentsel alanlarıyla bir bütün olarak geliştirmek misyonuna hizmet edeceğiz. Yenilikçi ve çözüm odaklı birçok önemli proje ve hizmet kalemini bu amaçlara ulaşmayı sağlayacak hedefler olarak belirledik. Antalya’daki tüm vatandaşlarımızın fikir ve önerilerini, planlama sürecine dahil ederek vatandaş odaklı bir hizmet sunumu ilkesini benimsedik.

Hazırlık çalışmalarına bizzat katıldığım ve yerel yönetimlerde bütüncül bir iyileşme reformu sağlayan 6360 sayılı yasayla hizmet alanı il sınırlarını kapsayacak şekilde genişleyen Büyükşehir Belediyeleri, 2023 Türkiye hedeflerine ulaşmada daha etkin roller üstlenecektir. Artan gelirlerimizle halkımıza daha iyi hizmet ederken sayıları gün geçtikçe yükselen ziyaretçilerimize de dünyanın ayrıcalıklı turizm başkentinde olduklarını hissettireceğiz. Antalya’nın bir ucundan diğer ucuna kültürel zenginliklerimizi tüm dünyaya tanıtırken tarım ve ticarette olan iddiamızı da arttırarak sürdüreceğiz.

2015-2019 Stratejik Planımızın Antalya için hayırlara vesile olması dileğiyle, görüş ve fikirleriyle emeği geçen belediye meclisimizin değerli üyelerine, planlama ekibine, çalışma gruplarına, kısaca planın hazırlanma sürecine katkı sağlayan tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür eder, bizlerden desteğini esirgemeyen Antalya halkına sevgi ve saygılarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	10
2. MİSYON	12
3. VİZYON	13
4. İLKELER	14
5. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ	16
6. STRATEJİK PLANLAMA ORGANİZASYON ŞEMASI	17
7. MEVCUT DURUM ANALİZİ	18
7.1. KENT ANALİZİ	18
7.1.1. Kentin Tarihi	18
7.1.2. Kentin Nüfus Yapısı	20
7.1.3. Kentin Ekonomisi	22
7.1.4. Kentin Coğrafi Durumu	25
7.1.5. Kentin Ulaşımı	27
7.1.6. Kentin İlçeleri	28
7.2. PAYDAŞ ANALİZİ	57
7.2.1. Kurum Dışı Paydaş Analizi	57
7.2.2. Kurum İçi Paydaş Analizi	57
7.3. KURUM İÇİ ANALİZ	58
7.3.1. Belediyenin Tarihi	58
7.3.2. Örgüt Yapısı	62
7.3.3. İnsan Kaynakları Yapısı	64
7.3.4. Mali Yönetim Sistemi	66
7.3.4.1. Gelirler	66
7.3.4.2. Giderler	67
7.3.5. Mali Yönetim ve Sistemi	67
7.3.6. Fiziksel Yapısı	68
7.3.6.1. Araçlar	68
7.3.6.2. Binalar	69
7.3.7 Teknolojik Yapı	70
7.4. GZFT ANALİZİ	76
8. STRATEJİK AMAÇLAR	84
9. STRATEJİK HEDEFLER	86
10. MALİYETLENDİRME	102

TABLO NO	SAYFA NO
Tablo 1: Antalya İli Nüfus Dağılımı	20
Tablo 2: İlçelere Göre Nüfus Dağılımı	20
Tablo 3: Yaş Aralıklarına Göre Nüfus Dağılımı	21
Tablo 4: Antalya'nın Aldığı Göç, Verdiği Göç ve Net Göç Hızı (2012-2013 Dönemi)	21
Tablo 5: Antalya ve Türkiye'ye Gelen Turist Sayısı	22
Tablo 6: Antalya'ya Gelen Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı	22
Tablo 7: Yatırım Teşvik Belge Sayıları (Ocak-Mayıs 2014)	23
Tablo 8: Antalya Vergi Gelirleri – Haziran ('000 Tl)	23
Tablo 9: Dış Ticaret Göstergeleri ('000$)	24
Tablo 10: Antalya Hal Verileri ('000 Tl) ('000 Kg)	24
Tablo 11: Yapı İzinleri	25
Tablo 12: Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1954 - 2013)	26
Tablo 13: Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1954 - 2013)	26
Tablo 14: Ulaştırma Bilgileri* (Mayıs)	27
Tablo 15: Antalya Büyükşehir Belediyesi İlçe Yüzölçümleri	61
Tablo 16: Personel Sayısının Cinsiyete Göre Dağılımı	64
Tablo 17: Personelin Statü Dağılımı	64
Tablo 18: Personelin Yaş Dağılımı	64
Tablo 19: Personelin Eğitim Durumu	64
Tablo 20: Hizmet Alımı Yöntemi İle Çalıştırılan Personel Sayısı	65
Tablo 21: 2014 Yılı Norm Kadroya Göre Kadro Durumları	65
Tablo 22: 2014 Yılı Norm Kadroya Göre Kadro Durumları	65
Tablo 23: 2014 Yılında İşe Alınan Personel Sayısı	65
Tablo 24: Asat Genel Müdürlüğü Personeli Statü Dağılımı	65
Tablo 25: Gelir Bütçesi	66
Tablo 26: Gider Bütçesi	67
Tablo 27: 2014 Yılı Belediyemize Ait Araç Durumu	68
Tablo 28: 2014 Yılı Bina Ve Hizmet Alanları Durumu	69
Tablo 29: 2014 Yılı Bina ve Lojman Diğer Sosyal ve Yardımcı Tesisler Durumu	69
Tablo 30: Yıllara Göre Otomasyon Kullanıcı Sayıları	70
Tablo 31: Yıllara Göre Web Sayfası Ziyaretçi Sayıları	70
Tablo 32: Mobil Uygulama İndirilme Sayısı	70
Tablo 33: Web Sayfası Üzerinden Yapılan İşlem Türleri ve İşlem Sayısı	71
Tablo 34: Tiyatro Bilet Satışı	72
Tablo 35: Birimlere Göre Telefon ve Abone Dağılımı	74
Tablo 36: Bilgisayar ve Çevre Birimleri Yıllara Göre Cihaz Sayıları	74
Tablo 37: Genel Telefon İletişim Cihaz Sayıları	74
Tablo 38: Amaçların Maliyetlendirilmesi	102
Tablo 39: Kaynak Dağılımı	103

RESİM NO	SAYFA NO
Resim 1: Falezler	18
Resim 2: Yat Limanı	19
Resim 3: Tarihi Sarıhacılar Camii	28
Resim 4: Düğmeli Ev	28
Resim 5: Kurşunlu Şelalesi	29
Resim 6: Perge Antik Kenti	29
Resim 7: Kleopatra Plajı	30
Resim 8: Atatürk Evi ve Müzesi	30
Resim 9: Kızıl Kule	31
Resim 10: Alanya Tersanesi	32
Resim 11: Kızıl Kule İç Görünüm	32
Resim 12: Kaleköy Kaya Mezarı	33
Resim 13: Myra Kaya Mezarları	34
Resim 14: Myra	34
Resim 15: Döşemealtı Halısı	36
Resim 16: Kırkgözhan	36
Resim 17: Dağbeli Ariassos Antik Şehir Kapısı	36
Resim 18: Evdir Han	36
Resim 19: Elmalı Müzesi (Yüzyılın Definesi)	37
Resim 20: Ömerpaşa Camii	38
Resim 21: Elmalı Güreşleri	38
Resim 22: Finike Sahili	39
Resim 23: Kaya Mezarları	40
Resim 24: Kaya Mezar Süslemeleri	40
Resim 25: Gazipaşa Kent Merkezi	41
Resim 26: Gazipaşa Sahili	41
Resim 27: Uçansu Şelalesi	42
Resim 28: Kemer Köprü	42
Resim 29: Altınbeşik Mağarası	43
Resim 30: Tarihi Konak	43
Resim 31: Çukurbağ Yarımadası	44
Resim 32: Patara Antik Kenti	44
Resim 33: Kaputaj Plajı	45
Resim 34: Kemer Marina	46
Resim 35: Phaselis Antik Kenti	46
Resim 36: Kepez Kent Ormanı	47
Resim 37: Kepez Kent Ormanı	47
Resim 38: Kepez Kent Ormanı	47
Resim 39: Su Sarnıcı	48
Resim 40: Düden Şelalesi	48
Resim 41: Konyaaltı Plajı	49
Resim 42: Konyaaltı Sahili	49
Resim 43: Baraj Gölü	50
Resim 44: Korkuteli Mantarı	50

Resim 45: Gelidonya Feneri	51
Resim 46: Çıralı Yanartaş	51
Resim 47: Manavgat Şelalesi	52
Resim 48: Side Antik Kenti	53
Resim 49: Hıdırlık Kulesi	54
Resim 50: Üç Kapılar	54
Resim 51: Kaleiçi	55
Resim 52: Aspendos Antik Tiyatrosu	56
Resim 53: Belek	56
Resim 54: Belediye Binası	58
Resim 55: Antalya Büyükşehir Belediyesi Hizmet Sınırı	60
Resim 56: MyAntalya	70
Resim 57: Panoromik Kent Güzergah Haritası	72
Resim 58: Nüfus Dağılım Haritaları	72
Resim 59: Demografik Haritalar	72
Resim 60: Sosyal Doku ve Yatırım Haritaları	72
Resim 61: Ulaşım Güzergah Haritası	73
Resim 62: Ulaşım Güzergah Haritası	73

GRAFİK NO	**SAYFA NO**
Grafik 1: Antalya İli Nüfus Dağılımı	20
Grafik 2: İlçelere Göre Nüfus Dağılımı	20
Grafik 3: Yaş Aralıklarına Göre Nüfus Dağılımı	21
Grafik 4: Antalya'nın Aldığı Göç, Verdiği Göç ve Net Göç Hızı	21
Grafik 5: Ticari Mal Hareketi	24

1.GİRİŞ

Kamu idareleri, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanununun ilgili maddelerince, stratejik plan hazırlamak ve bütçelerini stratejik planlarına ve performans göstergelerine dayandırmak zorundadır.

Yasal zorunluluğu yerine getirmenin yanı sıra kaliteli, hızlı ve güvenilir hizmeti nasıl sunabiliriz sorusunun cevabını bulmak amacıyla, şeffaf ve katılımcı bir yöntemle, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planı hazırlanmıştır.

Belediyemizde yapılan stratejik planlama çalışmaları, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü tarafından Mayıs 2014'te başlatılmış ve üst yönetimle birlikte, stratejik planlama çalışmalarının verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla çalışma takvimi hazırlanmıştır.

Çalışma takviminin hazırlanmasından sonra, Büyükşehir Belediyesinin üst yöneticilerinin katılımıyla "Stratejik Planlama Ekibi" Stratejik Planlama Ekibi'ne bağlı olarak çalışmaları yürütecek her harcama biriminden, o harcama birimini temsil edebilecek yeterlilikteki personellerden "Stratejik Planlama Çalışma Grubu" oluşturulmuştur.

Antalya Büyükşehir Belediyesi mevzuat çerçevesinde sunduğu hizmetlerde; hizmet alan vatandaşlarının, paydaşlarının ihtiyaç ve memnuniyetlerini esas alır. Bu çerçevede stratejik planlama süreci, paydaşların tespiti ve analizi ile başlatılmıştır. Tüm hizmet alanlarımızda kurumumuzun sunduğu hizmetlerden etkilenen/faydalanan veya hizmet sunarken etkilendiğimiz paydaşlarımızın tespiti yapılmıştır.

Paydaş analizi ile tespit edilen paydaşlarımızın tamamına posta yöntemi ile "Paydaş Katkı Formu" gönderilerek katkıda bulunmaları istenmiş, aynı form resmi internet sayfamız üzerinden yayınlanarak vatandaşlarımızın da görüş ve önerileri alınmıştır.

Mevcut durumumuzu tespit etmek için yapılan paydaş analizinde; belediyemiz hizmetleri 12 ana hizmet grubunda toplanmış, başarı düzeyi ve öncelik verilmesi gereken hizmet alanı sorgulanmıştır.

Bunun yanı sıra her kademede çalışanların tam katılımı ile GZFT (SWOT) analizi yapılarak ve kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları vb. paydaşların da görüşleri dikkate alınarak güçlü-zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Strateji Geliştirme Müdürlüğü koordinatörlüğünde, her harcama biriminde oluşturulan Stratejik Planlama Çalışma Grubu tarafından yapılan çalışmalar, üst yönetim ve daire başkanlarının da katıldığı Stratejik Planlama Ekibi tarafından değerlendirmeye alınmıştır. Bu şekilde üst yönetiminde, her aşamada yapılan çalışmaların içinde olması sağlanmıştır.

Vatandaşlar, paydaşlar ile çalışanların görüş ve önerileri, GZFT (Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit) analizi ile sonuçları değerlendirilmiştir. Antalya Büyükşehir Belediyesinin vizyonuna ulaşmak için misyon ve ilkeleri ayrıca, Onuncu Kalkınma Planı'nda yer alan politikalar doğrultusunda, stratejik amaç ve hedefleri belirlenmiştir. Katılımcı yöntemlerle hazırlanan Antalya Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı, çalışanları tarafından benimsenmiş olup, hizmetler bütçe imkanlarına göre önceliklendirilerek plana alınmıştır.

Hedef, proje ve faaliyetlerin gerçekleşme durumları da her yıl performans programı ile değerlendirilerek, stratejik planın performansı izlenecektir.

Antalya - Yivli Minare

2.MİSYON

Antalya halkının ve ziyaretçilerinin yaşamını kolaylaştıran ve değerli kılan en kaliteli yerel hizmeti vererek; huzurlu, güvenli, gelişmiş, estetik bir şehirde yaşama imkanı sunmak

3.VİZYON

Herkesin görmek ve yaşamak istediği bir DÜNYA KENTİ olmak.

4. İLKELER

- Vatandaş Memnuniyeti
- Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğüne Saygı
- Güvenilirlik ve Hesap Verebilirlik
- Etkin ve Verimli Kaynak Kullanımı
- Doğaya, Çevreye, Kültür ve Tarihi Mirasa Saygı
- Hizmet ve Paydaş Odaklılık
- Şeffaf, Adil, Hızlı ve Kaliteli Hizmet Sunumu
- İşbirliğine Açıklık ve Katılımcılık
- Yenilikçilik

Antalya - Yat Limanı

5. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ

Ekim 2014
Stratejik Planın Kamuoyuna Duyurulması

Ekim 2014
Stratejik Planın Mecliste Görüşülmesi

Eylül 2014
Stratejik Plan Taslağının Encümene Gönderilmesi

Eylül 2014
Stratejik Plan Taslağının Hazırlanması

Ağustos 2014
Stratejik Plan Çalıştayı

Ağustos 2014
Misyon-Vizyon-İlkeler ile Stratejik Amaç ve Hedeflerin Belirlenmesi

Temmuz 2014
Gerekli Analizlerin ve Görüşlerin Yapılması

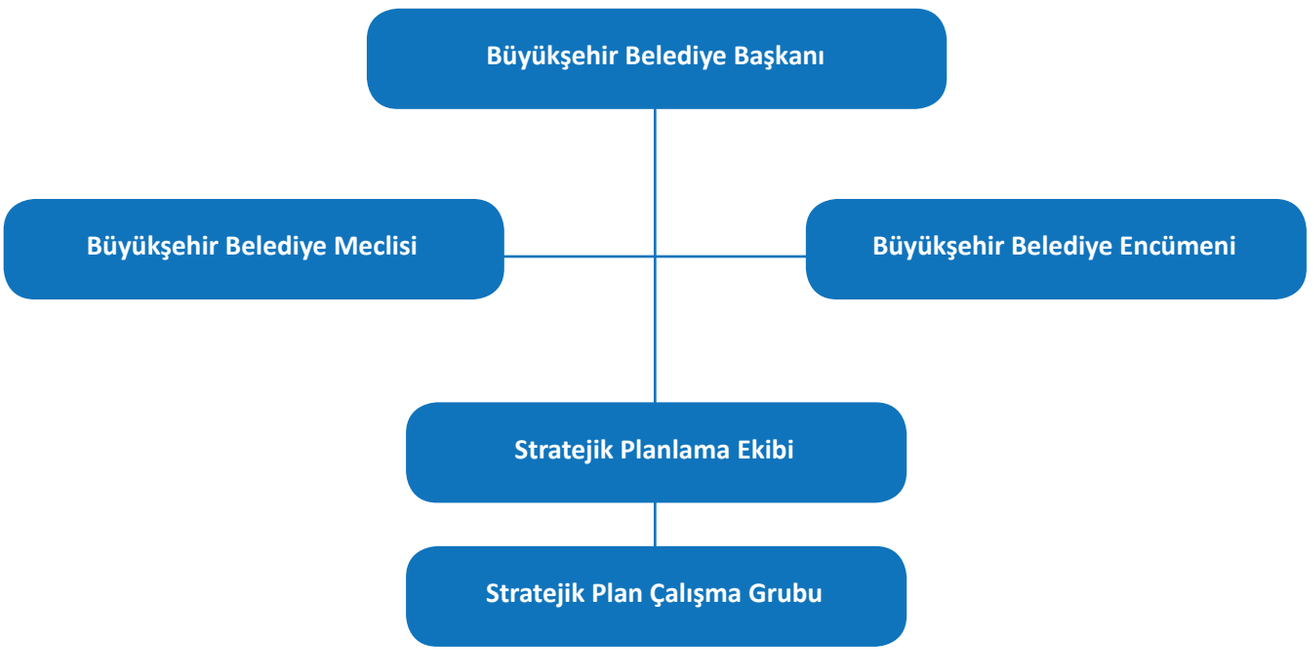
Haziran 2014
Bilgilendirme ve SP Eğitimi

Mayıs 2014
Çalışma Gruplarının Oluşturulması

Mayıs 2014
Stratejik Planlama Ekibinin Oluşturulması

Mayıs 2014
Stratejik Plan Çalışmalarının Başladığının Duyurulması

6. STRATEJİK PLANLAMA ORGANİZASYON ŞEMASI

Büyükşehir Belediye Başkanının Görevleri

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 18. maddesine göre, Büyükşehir Belediye Başkanının görev ve yetkileri, belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi hazırlamak ve uygulamak, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini belirlemek, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmaktır.

Büyükşehir Belediye Meclisinin Görevleri

5393 Sayılı Belediye Kanununun 18. maddesine göre, Belediye meclisinin görev ve yetkileri, stratejik plan ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmektir.

Büyükşehir Belediye Encümeninin Görevleri

5393 Sayılı Belediye Kanununun 34. maddesine göre, Belediye encümeninin görev ve yetkileri, stratejik plan ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmektir.

Stratejik Planlama Ekibinin Görevleri

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin;

- Misyon, vizyon ve temel değerlerini ortaya koymak,
- Kurumun stratejik planlama sürecini yönlendirmek, koordine etmek ve izlemek,
- Kurumda öz değerlendirme çalışmalarının yapılmasını sağlamak,
- Kurumun stratejik hedeflerini belirlemek ve bu hedeflere ulaşma yönünde politikalar oluşturmak,
- Performans göstergelerini tespit etmek,
- Stratejik plan taslağını incelemek,
- Performans göstergelerine dayalı performans değerlendirmesi yapmaktır.

Stratejik Plan Çalışma Grubunun Görevleri

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin;

- Stratejik planda yer alacak verilerin teminini sağlamak.
- Öz değerlendirme çalışmalarına katılmak, öz değerlendirme verileri oluşturmak.
- İç ve dış paydaş analizlerini yapmak, paydaş verilerini oluşturmak.
- Belirlenen stratejik amaçlar doğrultusunda stratejik hedefler teklif etmek, hedeflere ulaşmak için faaliyetler belirlemek.
- Kurum stratejik planının hazırlanması, süresi içerisinde tamamlatılmasını ve uygulanmasını sağlamak.
- Koordinatör birim tarafından kılavuza uygun olarak düzenlenmiş "Stratejik Plan Taslağı"na son şeklini vermektir.

7.1. KENT ANALİZİ

7.1.1. Kentin Tarihi

Anadolu'nun güneybatı kıyısında bulunan Antalya, Akdeniz'in kuzey sahillerini kapsayan 36° 06' ve 37° 27' kuzey enlemleri ile 29° 14' ve 32° 27' doğu boylamları arasında kalan ve "Teke Yöresi" adı ile bilinen bölgenin merkezi durumundaki yerleşim alanıdır. Antalya ve çevresinde yaşayan en eski kavim "Solim"lerdi. Bölgenin Grek tarihi, Truva'nın düşüşünden sonra başıboş bir grubun Anadolu'nun güneyine inerek çoğunluğunun Pamphylia'ya, geri kalan kısmının da Kilikia'ya geçerek orada yerleşmelerini, M.Ö. 1100 yılı civarında başlamaktadır. Greklerden sonraki dönemle ilgili bilgiler oldukça az olduğundan bu yıllarda meydana gelen olaylar karanlıkta kalmaktadır. M.Ö. VI. yüzyıldan sonra ise Lidya kralları, topraklarını Küçük Asya'nın batısına kadar genişletmişlerdir. M.Ö. 546'da Pers Kralı Kyros tarafından bütün Lidya Krallığı ile birlikte Antalya ve çevresi de Persler'in eline geçmiştir.

Pers Kralı I. Darius tarafından gerçekleştirilen satraplık bölüşümünde bu bölge, I. satraplığın içine alınmıştır. Ancak bölgedeki bu Pers hakimiyeti çok uzun sürmemiş ve M.Ö. 469'da Atinalı donanma komutanı Miltiades oğlu Kimon, Persleri yenilgiye uğratarak kendi hakimiyetini bölgede sağlamıştır. Eski topraklarını M.Ö. 386'da tekrar ele geçiren Persler'in bu ikinci egemenlik dönemi ancak Büyük İskender'in M.Ö. 334'de Küçük Asya'ya geçmesine kadar sürmüştür.

Büyük İskender'in amacı, Küçük Asya'nın güney sahillerini Persler'e karşı bir deniz üssü olarak kullanmaktı. Antalya Bölgesi, M.Ö. 323'te Büyük İskender'in ölümü ile önce generallerinden Antigonos'un yönetimi altına girmiş sonra Selevkoslar'ın Asya Krallığı ile Ptolemaislar arasında sık sık el değiştiren bir bölge olmuştur. Büyük İskender'in ölümünden sonraki karışıklıklardan ve el değiştirmelerden yararlanan ise Bergama Kralı II. Attalos (M.Ö. 159-138) olmuştur. Bu dönemde Pamphylia bölgesinin bir bölümünü ülkesine dahil etmiş olan II.Attalos, bu yerin stratejik önemini kavrayarak burada bir şehir ve deniz üssü kurulması emrini vermiştir. Sonuçta Antalya'nın Bergama Kralı II.Attalos tarafından kurulduğu "Attalia, Atalia, Satalia ve Adalya" adlarının da buradan geldiği belirtilmektedir.

Resim 1: Falezler

Bizans hakimiyetindeki Antalya, bir süre sonra Türk ve İslam devletlerinin de dikkatini çekmiştir. Şehir, el-Avâsım bölgesinin valisi olan Ebu Suleym Ferec el-Hâdim et-Türkî'nin sevk ve idaresi ile ilk defa M. 790 senesinde feth edilmiştir. Bu fetihten sonra bölge sık sık Türk ve İslam orduları ile Bizans orduları arasında el değiştirmiştir. Nitekim bir süre sonra Bizans'ın eline geçen bölge, Halife Mu'tasım döneminde (M. 813-833) Türk komutanı Afşin tarafından karadan feth edilmiştir. Tekrar Bizans'ın eline geçen Antalya üçüncü defa Halife Mütevekkil'in amirali Türk asıllı Fazl b. Karin tarafından ele geçirilmiştir. Türkiye Selçukluları, Sultan I. Kılıç Arslan'ın 1107 yılında ani ölümü sonrasında onun oğulları arasında başlayan taht kavgaları ile bir süre sarsıntı geçirmiş ise de iktidarı elde eden Sultan I. Mesut (1116-1155), kendi devrinde devletin kuruluşunu tamamlayarak Anadolu'ya hakim büyük bir güç haline gelmiştir. Yine Sultan I. Mesut, Antalya'ya karşı Selçuklular'ın ilk ciddi girişimlerini başlatan hükümdar olarak bilinmektedir.

Selçuklu orduları, İmparator Ioannes Komnenos'un Niksar Kuşatmasından bir sonuç alamamasından sonra 1141 yılında Uluborlu Kalesi'ni ikinci kez kuşatmış ve Türk akıncıları Antalya civarına kadar gelmişlerdir. 1150'de Sultan Mesut ve oğlu Kılıç Arslan tarafından Antalya'ya seferler düzenlenmiş, 1182'de de Sultan II. Kılıç Arslan şehri uzun bir süre kuşatmasına rağmen bir sonuç alamamıştır. Ancak bu devamlı gelişmeler Antalya'yı çok defa Selçuklular'a vergi vermek zorunda bırakmıştır. Bunun yanında I. Gıyaseddin Keyhüsrev, Avrupa ve Mısır'dan gelen ticaret mallarının Antalya Limanı'nın önemini daha da artırdığını görerek şehrin fethinden önce orada da Samsun'da olduğu gibi bir Türk ve Müslüman tüccar kolonisi oluşturmuştur.

Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev saltanat tahtında yargı işlerine bakarken bir grup tüccar huzuruna çıkarak Antalya'da iken uğradıkları zararları anlatmışlardır. Bunun üzerine sultan etrafa fermanlar göndererek kısa sürede ordusunu hazırlamış ve 1206 yazında Konya'dan batıya doğru harekete geçmiştir. Şehir kuşatıldıktan sonra özellikle daha önce Kıbrıs'tan gelen kuvvetler sayesinde bir süre direniş gösterilmiştir. Ancak Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev'in şehri uzaktan takibe alarak zayıflatması ve şehirdeki durumdan şikayetçi olan Rumlar'ın kendisine yardım edeceklerini bildirmesi üzerine tekrar saldırıya geçen Sultan, şehri 5 Mart 1207'de fethetmiştir. Fethin altıncı gününde sultan, Antalya valiliğini ve subaşılığını Emir Mübârizedin Er-Tokuş'a vermiştir. Sultanın Antalya'da bulunduğu sırada kale duvarları tamir edilmiş, ambarlar ve silah depoları her türlü erzak ve silahlarla doldurulmuştur. Ancak 1207'de mağlup ve esir edilmişken serbest bırakılan Gautier de Monbeliard, tekrar Kıbrıs'tan

gelerek yerli Hristiyan halk ile birleşip isyan etmiş ve muhafızları öldürerek şehre hakim olmuştur (1215). Bunun üzerine yeni tahta çıkmış olan Selçuklu Sultanı I. İzzeddîn Keykâvus hemen harekete geçmiş ve bir ay süren kuşatmadan sonra 22 Ocak 1216 tarihinde şehri geri almıştır.

Resim 2: Yat Limanı

Fetihten sonra güvenliğin sağlanması amacıyla Antalya ikiye bölünmüştür. Bir iç sûr yapılarak Hıristiyanlar şehrin doğusuna, Müslümanlar batısına yerleştirilmiştir. Daha sonra da şehirdeki imar faaliyetleri hızla sürmüştür. Türkiye Selçuklu Devleti, I. Alâeddin Keykubad'ın saltanatının son yıllarında itibaren başlamış olan Moğol baskısına dayanamayarak XIV. yüzyıl başlarında beyliklere ayrılarak parçalanmıştır. Selçuklular zamanında Antalya Bölgesi'ne Teke Türkmenleri yerleşmişti. XIII. yüzyılın sonlarında Hamidoğulları Beyliği kurulduktan sonra Dündar Bey, beyliğinin sınırlarını genişleterek Gölhisar'ı, Korkuteli'ni ve Antalya'yı ele geçirmiş, kardeşi Yunus Bey'i de buraya tayin etmiştir.

Antalya, 1389 veya 1393'de Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt tarafından fethedilmiştir. Yıldırım Beyazıt, Antalya ve Teke-eli'ni aldıktan sonra buraları oğlu İsa Çelebi'ye sancak olarak vermiştir. Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt'ın, 1402 Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesi üzerine Timur'a bağlılığını bildiren Osman Çelebi Bey, Antalya hariç olmak üzere beyliği ele geçirerek Korkuteli'ni kendisine merkez yapmıştır. Osmanlı hakimiyeti döneminde Teke-eli adlı sancağın merkezi olan Antalya'da Osmanlı hanedanına mensup şehzadeler de idareci olarak bulunmuşlardır. Nitekim Yıldırım Beyazıt'ın oğlu İsa Çelebi Teke-eli'nde bulunmuştu. Bunun yanında II. Beyazıt'ın oğlu Korkut, Teke Sancağı Bey'i olarak 1502'den 1509'a kadar Antalya'da kalmış ve saltanat mücadelesini buradan sürdürmüştür. XIX. yüzyıla kadar şehirde önemli bir gelişme yaşanmamıştır. Ancak Tanzimat döneminin açılmasıyla birlikte devlet içerisinde pek çok idarî ve malî düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. İdari düzenlemeler sonucunda Karaman Vilayeti'ne bağlanan Teke Sancağı, 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi'ne göre de Konya Vilayeti'ne bağlanmıştır.

Merkezi Antalya olan Teke Sancağı, bu haliyle Antalya, Elmalı, Akseki, Alaiye ve Kızılkaya olmak üzere beş kazaya ayrılmıştır. XIX. yüzyılın sonlarına gelindiğinde ise Teke Sancağı'nın 5 kazası, 11 nahiyesi, 549 köyü bulunmaktaydı. Teke Sancağı, 1914 yılında ise bağımsız bir mutasarrıflık olmuştur.

Bağımsız Teke Mutasarrıflığı başta olmak üzere hemen hemen bütün Akdeniz Bölgesi, İtilaf devletlerinin I. Dünya Savaşı sırasında imzaladığı gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilmişti. Nitekim savaş sonucunda imzalanan 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi, İtalyanlar için aranan fırsatı vermiştir. Hemen harekete geçen İtalya, 28 Mart 1919'da Antalya'yı işgal etmiştir. İşgalin ardından İtilaf devletlerine karşı protesto telgrafları çekmeye başlayan Antalya halkı, bir de Antalya Müdafaa-i Heyet-i Milliye Cemiyeti kurmuştur. Bu cemiyetin yoğun çalışmaları ve kendisine bağlı idari merkezlerde açtığı şubeler, Sivas Kongresi kararları uyarınca Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne bağlanmıştır. Bundan sonra Antalya halkı bu çatı altında bölgenin kurtuluşu için çalışacaktır.

Antalya ve çevresi gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilmiş olmakla birlikte, İzmir ve çevresi de İtalya'dan habersiz Yunanistan'a taksim edilmişti. İşte bunu öğrenen İtalya, artık müttefiklerine karşı daha tedbirli olacaktır ve kırgınlığı günden güne büyüyecektir. Nitekim 1921'den sonra genel politikasını değiştiren İtalya, ilk olarak 31 Mayıs 1921'de şehri boşaltma kararı almış, 2 Haziran 1921'de de Antalya üzerindeki emellerinden vazgeçtiğini bildirmiştir. 5 Temmuz 1921 tarihinde ise İtalyanlar artık Antalya ve çevresini boşaltmıştı.

Antalya'nın işgalden kurtulmasının ardından ülkedeki tüm işgal hareketleri de bir bir sona erdirilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur. Cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra yani 20 Nisan 1924'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'na göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ndeki idari taksimatta bazı düzenlemeler yapılmıştır. Yeni düzenlemede Müstakil Teke Mutasarrıflığı, Antalya Vilayeti haline getirilmiştir. Bundan sonra Antalya'nın kendisine bağlı köy, nahiye ve kaza sayıları giderek artmaya başlamıştır.

Kurulan yeni devletin önderi Mustafa Kemal Paşa, özellikle Cumhuriyetin ilanından sonra her fırsatta ülkenin çeşitli noktalarına geziler yapmıştır. Mustafa Kemal, Antalya'ya ilk kez 6 Mart 1930 tarihinde gelmiştir ve burada 6 gün kalan önder, "Hiç şüphesiz, Antalya dünyanın en güzel beldesidir" sözüyle, bu toprakların güzelliklerini tüm dünyaya ilan etmiştir.

7.1.2. Kentin Nüfus Yapısı

Antalya'da nüfus, Cumhuriyet döneminin ilk nüfus sayımından bu yana dönemler itibariyle farklı gelişim hızı gösterse de, genel olarak sürekli artış eğiliminde olmuştur. 1950'lerden sonra ekonomik seviyenin yükselmesi, sağlık alanındaki ilerlemeler ve sosyal yaşamdaki gelişmeler nüfus artışını hızlandırmıştır.

Antalya ilinin nüfus gelişim çizgisinin ülke gelişim hızı ile bir paralellik gösterir. İlde, 1980'li yılardan sonraki nüfus artış hızının ülke genelinden fazla oluşu ayrı bir dikkat çeker. Bu artış ise son yıllarda Antalya iline doğru hızlanan göç olgusu ile açıklanabilir.

Antalya, tarım sektöründeki gelişmelere 1980 sonrasında turizm sektöründeki gelişmeler de eklenince doğal nüfus artışının yanında göç olaylarından da kazançlı çıkmıştır. İlde, köyden şehre olan göçlerde de artma olmuştur.

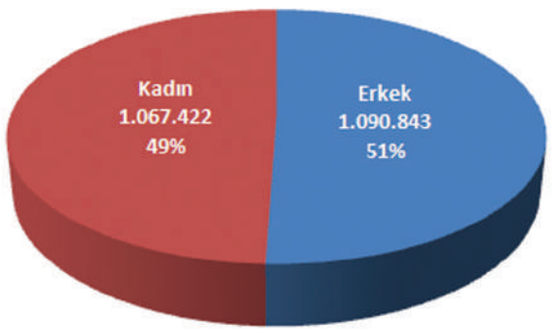
1980-90 yılları arası Antalya'nın en yüksek şehirsel nüfus artış hızını gösterdiği dönemdir. Şehir nüfusunun toplam nüfustaki payı %53.2'dir. Turizm alanındaki gelişmeler bu yılları kapsayan dönemde yoğun göçlerin olmasına neden olmuştur.

Antalya'da 1990 yılı ile 2000 yılı arasındaki son 10 yıllık nüfus gelişimi incelendiğinde şehir ve köy nüfuslarının her ikisinde de bir artışın olduğu görülür.

2007 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine bakıldığında ise şehir nüfusunda artışın devam ettiği fakat kırsal nüfusun bir önceki sayım dönemine göre bariz bir şekilde azaldığı görülmektedir.

TABLO 1: ANTALYA İLİ NÜFUS DAĞILIMI

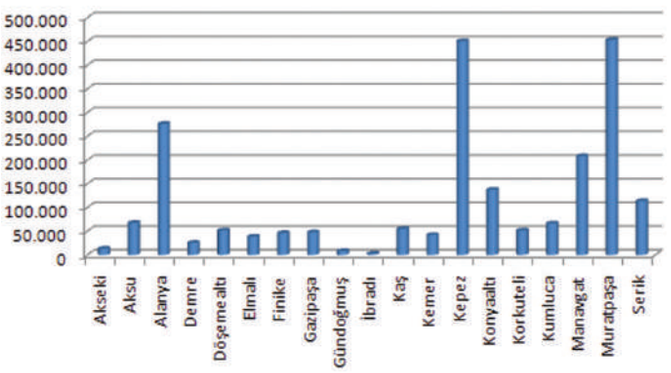
İl	Erkek	Kadın	Toplam
Antalya	1.090.843	1.067.422	2.158.265

Grafik 1: Antalya İli Nüfus Dağılımı

TABLO 2: İLÇELERE GÖRE NÜFUS DAĞILIMI

İlçe	Erkek	Kadın	Toplam
Akseki	6.718	6.365	13.083
Aksu	34.719	32.757	67.476
Alanya	141.040	135.237	276.277
Demre	13.105	12.613	25.718
Döşemealtı	26.678	25.335	52.013
Elmalı	19.500	19.063	38.563
Finike	23.408	23.122	46.530
Gazipaşa	24.329	23.805	48.134
Gündoğmuş	4.030	4.132	8.162
İbradı	1.447	1418	2.865
Kaş	28.244	26.817	55.061
Kemer	22.504	19.917	42.421
Kepez	229.522	221.212	450.734
Konyaaltı	67.222	70.448	137.670
Korkuteli	25.926	25.931	51.857
Kumluca	33.655	32.504	66.159
Manavgat	107.221	101.305	208.526
Muratpaşa	223.546	229.709	453.255
Serik	58.029	55.732	113.761
Toplam	**1.090.843**	**1.067.422**	**2.158.265**

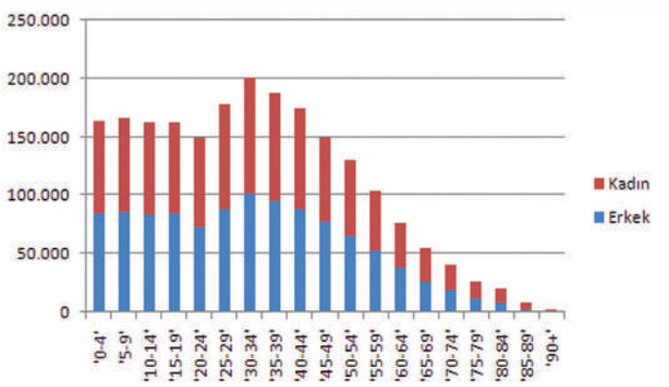
Grafik 2: İlçelere Göre Nüfus Dağılımı

Antalya nüfusu 2013 yılına göre 2.158.265'dir. Bu nüfus, 1.090.843 erkek ve 1.067.422 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise; %50,54 erkek, %49,46 kadındır.

Antalya'da yaş aralıklarına göre nüfus dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 3: YAŞ ARALIKLARINA GÖRE NÜFUS DAĞILIMI

Yaş grubu	Erkek	Kadın	Toplam
'0-4'	84.441	79.425	163.866
'5-9'	85.709	80.887	166.596
'10-14'	83.808	79.120	162.928
'15-19'	84.695	77.771	162.466
'20-24'	72.995	75.975	148.970
'25-29'	88.388	89.575	177.963
'30-34'	101.796	98.750	200.546
'35-39'	96.011	92.379	188.390
'40-44'	88.870	85.641	174.511
'45-49'	77.187	72.758	149.945
'50-54'	66.302	63.900	130.202
'55-59'	52.244	51.474	103.718
'60-64'	38.345	38.603	76.948
'65-69'	26.798	28.309	55.107
'70-74'	19.396	21.119	40.515
'75-79'	11.936	14.090	26.026
'80-84'	8.548	11.211	19.759
'85-89'	2.788	5.041	7.829
'90+'	586	1.394	1.980
Toplam	**1.090.843**	**1.067.422**	**2.158.265**

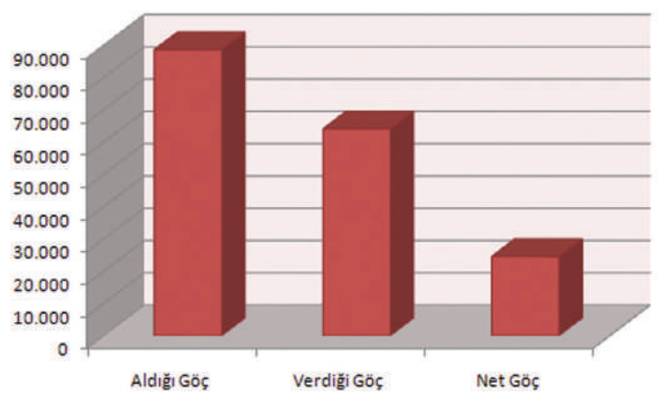

Grafik 3: Yaş Aralıklarına Göre Nüfus Dağılımı

Antalya'nın 2012-2013 yıllarında aldığı göç, verdiği göç ve net göç hızı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 4: ANTALYA'NIN ALDIĞI GÖÇ, VERDİĞİ GÖÇ ve NET GÖÇ HIZI (2012-2013 DÖNEMİ)

İl	Toplam Nüfus	Aldığı Göç (Kişi)	Verdiği Göç (Kişi)	Net Göç (Kişi)	Net Göç Hızı %
Antalya	2.158.265	88.605	64.075	24.530	11,43

Grafik 4: Antalya'nın Aldığı Göç, Verdiği Göç ve Net Göç Hızı

7.1.3. Kentin Ekonomisi

Turizm

2014 yılının ilk altı ayında Antalya'ya gelen yabancı turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre % 6,3 artış göstererek 4.490.056 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Antalya'ya gelen Rus vatandaşları % 33'lük payla ilk sırayı alırken, Alman vatandaşları % 24,3'lik payla ikinci sırada yer almıştır. Geçen yılın ilk altı aylık dönemine oranla en fazla artış İsrail pazarında görülürken, en ciddi düşüş ise Norveç pazarında gerçekleşmiştir.

TABLO 5: ANTALYA ve TÜRKİYE'YE GELEN TURİST SAYISI

	Yıllar	Ara Toplam	Değişim (%)
Antalya[1]	2014	4.490.056	6,28
	2013	4.224.836	
Türkiye*	2014	10.553.097	5,25
	2013	10.026.823	

[1] Türk vatandaşları ve günübirlikçiler hariç tutulmuştur.
*2013 yılı ile 2014 yılı ilk 6 aylık veriler kıyaslanmıştır.

2014 yılı ilk beş ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı turistin % 26,2'i Antalya'yı tercih etmiştir. Türkiye'ye gelen turist sayısı 2014 yılı ilk beş ayında geçen yılın aynı ayına göre % 5,3, Antalya'ya gelen turist sayısı da % 5,5 artış göstermiştir. Antalya'ya Haziran ayında gelen turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre % 6,3 artış göstermiştir.

TABLO 6: ANTALYA'YA GELEN TURİSTLERİN MİLLİYETLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Ülke	Yıllar	Toplam	Değişim (%)
Almanya	2014	1.087.549	-1,46
	2013	1.103.624	
Rusya Federasyonu	2014	1.479.480	16,64
	2013	1.268.388	
Hollanda	2014	226.120	-2,42
	2013	231.723	
İsrail	2014	50.243	109,35
	2013	23.999	
Ukrayna	2014	121.882	-20,78
	2013	153.856	
İngiltere	2014	175.279	6,59
	2013	164.443	
Avusturya	2014	84.437	-2,04
	2013	86.193	
Belçika	2014	99.181	-5,80
	2013	105.287	
İsveç	2014	153.000	2,49
	2013	149.277	
Fransa	2014	82.012	10,19
	2013	91.321	
Polonya	2014	78.039	20,56
	2013	64.728	
Danimarka	2014	92.524	11,65
	2013	82.869	
Norveç	2014	98.386	-26,39
	2013	133.661	
İsviçre	2014	54.937	3,56
	2013	53.050	
Çek Cumhuriyeti	2014	47.200	4,09
	2013	45.346	

*2013 yılı ile 2014 yılı ilk 6 aylık veriler kıyaslanmıştır.

Yatırım Teşvik Belgeleri

2014 yılının ilk beş ayında Türkiye 1.704, TR 61 Bölgesi 91, Antalya ili ise 68 adet yatırım teşvik belgesinden faydalanmıştır.

Bu dönemde, Türkiye'de 58.632 kişiye istihdam sağlanması öngörülürken, TR 61 Bölgesi'nde 5.136 kişiye, Antalya'da ise 4.591 kişiye istihdam yaratılması öngörülmüştür. Antalya'da yaratılan istihdamın Türkiye genelindeki payı % 7,8 olarak gerçekleşmiştir.

Antalya'da teşviklerin sektörel dağılımına göre, hizmet sektörü belge sayısı bakımından ilk sırada yer alırken, bunu imalat sektörü takip etmiştir. 47 belge sayısı, 1.247 milyon TL yatırım ve 4.090 kişiye istihdam ile turizm sektörü hizmetler sektörü teşviklerinin % 88,6'sını almıştır.

TABLO 7: YATIRIM TEŞVİK BELGE SAYILARI (OCAK-MAYIS 2014)						
	2014			2013		
	Belge Sayısı (Adet)	Sabit Yatırım (Milyonu)	İstihdam (Kişi)	Belge (Adet)	Sabit Yatırım (Milyonu)	İstihdam (Kişi)
Antalya	68	1.471	4.591	43	1.120	3.480
Hizmetler	53	1.271	4.336	26	610	2.841
Tarım	3	13	72	2	21	170
İmalat	7	32	110	10	444	393
Madencilik	2	5	30	4	40	65
Enerji	3	149	43	1	4	11
Tr61 (Antalya, İsparta, Burdur)	91	1.662	5.136	68	1.297	3.848
Türkiye	1.704	27.953	58.632	2.172	38.432	77.010

Antalya Vergi Gelirleri

2014 Haziran ayı sonu itibariyle gelir vergisi tahsilatında geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık % 17,8'luk artış gözlenmiştir. Tahsilatın tahakkuku karşılama oranı 2013 yılında % 54 iken, 2014 yılının aynı ayında % 55,4 olarak gerçekleşmiştir. Kurumlar vergisi tahsilatı geçen yıla göre 12,5 % artarken, 2014 yılı Haziran sonu itibariyle tahsilatın tahakkuku karşılama oranı % 36,6 olmuştur.

2014 yılında dâhilde alınan mal ve hizmet vergileri tahakkuk ve tahsilat açısından karşılaştırıldığında; tahakkukta % 14,4 artış, tahsilatta ise % 0,5 oranında düşüş olduğu görülmektedir. 2013 yılında tahsilatın tahakkuka oranı % 48,8 iken, bu oran 2014'te % 42,4'dür.

TABLO 8: ANTALYA VERGİ GELİRLERİ – HAZİRAN ('000 TL)								
	2014			2013			2014/2013 Değişim (%)	
	Tahakkuk (A)	Tahsilat (B)	B/A	Tahakkuk (C)	Tahsilat (D)	C/D	Tahakkuk	Tahsilat
Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	1.633.624	825.926	50,56	1.444.356	707.265	48,97	13,10	16,78
Gelir Vergisi	1.211.511	671.572	55,43	1.054.962	570.051	54,04	14,84	17,81
Kurumlar Vergisi	422.113	154.354	36,57	389.394	137.214	35,24	8,40	12,49
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	443.727	154.389	34,79	412.250	151.539	36,76	7,64	1,88
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	1.248.089	529.629	42,44	1.091.199	532.234	48,78	14,38	-0,49
Diğer Vergi Gelirleri	840.050	663.645	79,00	753.837	601.680	79,82	11,44	10,30
Vergi Gelirleri Toplamı	4.165.490	2.173.589	52,18	3.701.642	1.992.718	53,83	12,53	9,08
Vergi Dışı Normal Gelirler Toplamı	2.670.112	490.214	18,36	2.260.311	329.545	14,58	18,13	48,75
Genel Toplam	**6.835.602**	**2.663.803**	**38,97**	**5.961.953**	**2.322.263**	**38,95**	**14,65**	**14,71**

Dış Ticaret Göstergeleri

TÜİK tarafından açıklanan geçici verilere göre, 2014 yılı ilk beş ayında Antalya'dan gerçekleştirilen ihracat önceki yılın aynı dönemine oranla % 2,1 azalarak 463,3 milyon $, ithalat ise % 106,2 artarak yaklaşık 569,9 milyon $ olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan Türkiye geneli ihracat % 7.5 artmış, ithalat ise % 5,5 oranında azalmıştır.

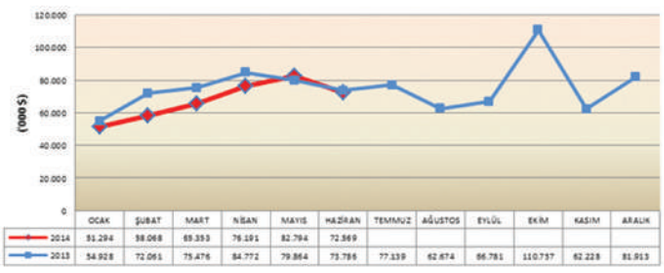
TABLO 9: DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ ('000$)

		Ocak-Mayıs		Değişim (%)
		2013	2014	
İhracat	Türkiye	62.737.284	67.430.802	7,48
İthalat	Türkiye	104.827.451	99.004.965	-5,55
İhracat	Antalya	473.289	463.320	-2,11
İthalat	Antalya	276.421	569.897	106,17
Karşılama Oranı (%)	Türkiye	59,85	68,11	-
	Antalya	171,22	81,30	

Antalya Serbest Bölgesi

Antalya Serbest Bölgesi'nde, 2014 yılı Haziran ayında 77'si yerli, 17'si yabancı ve 17'si yerli-yabancı ortaklı toplam 111 firma bulunmaktadır.

Bölgede söz konusu ay itibariyle 27'si yabancı olmak üzere toplam 3.882 kişi istihdam edilmektedir. 2013 yılının ilk altı ayı sonu itibariyle bölgedeki ticari mal hareketi 440,9 milyon $ olarak gerçekleşirken, 2014 yılının aynı döneminde % 7,9 azalarak 406,2 milyon $ olmuştur.

Grafik 5: Ticari Mal Hareketi

Antalya Hal Verileri

2014 yılı ilk altı ayında hal girdilerinde, geçen yılın aynı dönemine oranla miktar bakımından % 12,0'lık, tutar bakımından ise % 3,7'lik bir artış görülmüştür. Halde işlem gören ürünlerin 2013 Haziran ayında 0,89 TL olan ortalama kg değeri, bu yıl 0,75 TL olarak gerçekleşmiştir.

TABLO 10: ANTALYA HAL VERİLERİ ('000 TL) ('000 KG)

Aylar		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2014*	Ürün Miktarı	61.475	71.412	85.361	111.497	138.390	122.122							590.257
	Ürün Tutarı	87.816	86.958	140.646	146.641	115.289	91.551							668.900
	Ortalama Kg Değeri	1,43	1,22	1,65	1,32	0,83	0,75							1,13
2013	Ürün Miktarı	55.134	51.749	62.663	99.907	144.691	112.785	57.335	37.195	34.818	45.893	75.535	68.794	526.929
	Ürün Tutarı	81.759	75.794	118.214	148.357	120.380	100.229	55.697	36.795	36.436	63.642	83.316	93.667	644.733
	Ortalama Kg Değeri	1,48	1,46	1,89	1,48	0,83	0,89	0,97	0,99	1,05	1,39	1,10	1,36	1,22
Değişim	Ürün Miktarı	11,50	38,00	36,22	11,60	-4,35	8,28							12,02
	Ürün Tutarı	7,41	14,73	18,98	-1,16	-4,23	-8,66							3,75

* 2014 yılı ilk altı aylık verileri

İnşaat Sektörü

2014 yılı altı aylık dönemi değerlendirildiğinde, inşaatına başlanan bina sayısı geçen yıla göre Kepez Belediyesi sınırları dâhilinde % 8,4, Muratpaşa Belediyesi sınırları dahilinde % 10,2 oranında azalırken, Konyaaltı Belediyesi sınırları dahilinde % 91 oranında artmıştır. Yapı kullanma izin sayısı ise tüm belediyelerde artış göstermiştir.

TABLO 11: YAPI İZİNLERİ

Aylar		Haziran			Ocak-Haziran		
Yıllar		2014	2013	Değişim {%)	2014	2013	Değişim {%)
Kepez Belediyesi	Yapı Ruhsatı	93	11	745,45	362	403	-10,17
	Ferdi İskan {Yapı Kullanım)	80	65	23,08	470	316	48,73
Muratpaşa Belediyesi	Yapı Ruhsatı	7	36	-80,56	296	155	90,97
	Ferdi İskan {Yapı Kullanım)	293	109	168,81	1.846	285	547,72
Konyaaltı Belediyesi	Yapı Ruhsatı	51	166	-69,28	921	1.005	-8,36
	Ferdi İskan {Yapı Kullanım)	1.470	850	72,94	6.976	1.471	374,24

7.1.4. Kentin Coğrafi Durumu

Antalya İli Türkiye'nin güneybatısında 29° 20'-32° 35' doğu boylamları ile 36° 07'-37° 29' kuzey enlemleri arasındadır. Güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toroslar ile çevrili olup doğusunda Mersin, Konya ve Karaman, kuzeyinde Isparta ve Burdur, batısında Muğla illeri ile komşudur. İlin yüzölçümü 20.815 km²'dir. Bu, Türkiye yüzölçümünün % 2.6'sı kadarına karşılık gelir. Akdeniz Bölgesi'nin batısında bulunan Antalya ili, bölge yüzölçümünün ise % 17.6'sını oluşturur.

İl, doğal ve kültürel coğrafya özellikleri bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir. Şehir merkezine paralel olarak uzanan Akdeniz'in dünyaca ünlü Lara ve Konyaaltı plajları Antalya sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Toros Dağları üzerinde bulunan Feslikan, Çağlarca ve Geyikbayırı yaylaları sıcak yaz günlerinde serinlik isteyenler için idealdir.

Antalya, yeraltı suyu yönünden oldukça zengindir. Şehrin su ihtiyacının karşılanmasında ve sulamada, bu yeraltı su kaynaklarından faydalanılmaktadır.

Antalya ili iklimi genel olarak Akdeniz iklimine girmektedir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olarak ifade edilen iklim tipi diğer bir değişle " Mutedil Deniz ve Sıcak Deniz İklim Sınıfı " na girer, daha iç kesimlerde ise "Soğuk Yarı-Kara İklim" tipi görülmektedir.

Yazın ortalama sıcaklık 28-36 derece arasındadır. Öğle saatlerinde termometrenin 40 derecenin üzerine çıktığı görülür. Ocak ayında ise sıcaklık ortalama 10-20 derece arasında değişir. İle kar düşmez. Don hemen hemen hiç olmaz. Yağış olmadığı günler hava açık ve güneşlidir. İlde yıllık ortalama nispi nem % 64 civarındadır. Antalya'nın kıyı bölgesinde yazlar hem uzun hem de sıcaktır. Kışlar bile ılığa yakın serinlikte geçer. Yazın hiç görülmeyen yağmur, Aralık, Ocak ayları ile çok nadir olarak ilk ve sonbahar aylarında sağanak halinde yağar.

Yılın ancak 40-50 günü kapalı ve yağışlıdır. Antalya, yılda ortalama 300 günü güneşli, 18.7 derece yıllık sıcaklık ortalaması ile yılın 12 ayı turizm hareketlerine açık, ender bölgelerden birisidir. Yılın en az dokuz ayı denize girilebilmektedir.

TABLO 12: UZUN YILLAR İÇİNDE GERÇEKLEŞEN ORTALAMA DEĞERLER (1954 - 2013)

ANTALYA	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama Sıcaklık (°C)	9.8	10.4	12.7	16.1	20.5	25.4	28.4	28.2	24.7	20.0	14.9	11.3
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	15.0	15.5	18.0	21.3	25.6	30.9	34.1	34.2	31.2	26.6	21.1	16.6
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	5.9	6.2	8.0	11.1	15.0	19.6	22.6	22.6	19.3	15.2	10.6	7.5
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	5.3	5.9	6.9	8.1	10.0	11.6	12.0	11.5	10.0	8.0	6.5	5.0
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12.6	10.8	8.8	7.2	5.5	2.6	0.6	0.5	1.8	5.7	7.6	11.9
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (kg/m2)	224.9	156.3	96.2	58.3	31.8	7.9	3.0	2.4	13.7	78.8	137.1	259.4

TABLO 13: UZUN YILLAR İÇİNDE GERÇEKLEŞEN EN YÜKSEK ve EN DÜŞÜK DEĞERLER (1954 - 2013)

ANTALYA	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
En Yüksek Sıcaklık (°C)	23.9	25.9	28.6	35.7	38.0	44.8	45.0	44.6	42.1	37.7	33.0	25.4
En Düşük Sıcaklık (°C)	-3.4	-4.0	-1.6	1.4	6.7	11.1	14.8	15.3	10.6	4.9	0.8	-1.9

7.1.5. Kentin Ulaşımı

Antalya, Türkiye'nin temel trafik akslarının dışında olmasına rağmen turizm, sera ve narenciye alanlarındaki konumu nedeniyle önemli trafik çekim merkezlerinden biridir. Şehirde ulaşım, ağırlıklı olarak kara ve hava yolu ile sağlanmaktadır. Yük taşımacılığında en önemli pay karayollarına aittir. Deniz ulaşım hatları yeni yeni gelişmekte olup, demiryolu henüz yoktur.

Antalya'nın sürekli gelişim trendi açısından ulaşımın önemi dikkate alınarak, havaalanı kapasitesi yeni açılan terminalle birlikte genişletilmiştir. Ayrıca, demir yolu ulaşım ağını da devreye sokabilmek için çaba harcanmaktadır.

Türkiye'nin İstanbul, Ankara, İzmir, Konya, Adana gibi büyük illerine her gün oldukça çok sayıda düzenli otobüs seferi vardır. Bu otobüsler Antalya Otogarı'ndan hareket etmektedirler.

Ülkenin büyük kentlerinden Ankara, İzmir ve Adana'nın Antalya kentine olan uzaklığı, hemen hemen aynıdır (550 km). İstanbul'un ise Antalya'ya uzaklığı 724 km'yi bulmaktadır. Antalya'da karayolları önemli ölçüde gelişmiş olup Türkiye genelinde trafiğe kaydı yapılan araçların yoğunluk sıralamasında Antalya; İstanbul, Ankara ve İzmir'in ardından dördüncü sırada yer almaktadır.

Kentin doğusunda yer alan Antalya Havalimanı, uluslararası en büyük tipteki uçakların dahi iniş-kalkışına uygun uzun bir piste ve konfora sahiptir. 1960 yılında trafiğe açılan havalimanında uluslararası trafik 1985 yılında başlamıştır.

3.400 metre uzunluğunda pisti ve 101.000 metrekare alanlı apronu bulunmaktadır. 1998'den beri hizmet veren Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali ise 56.000 metrekare kapalı alana sahiptir. İkinci terminal de hizmete açılmıştır. Antalya Havalimanı 2005 yılı başı itibariyle yepyeni bir dış hat terminaline sahip olmuştur. Antalya Uluslararası Havalimanı II. Dış Hat Terminali 10 milyon yolcu kapasitesi ile turizme soluk getirmiştir.

Küçük deniz motoru ve yatlarının barınabileceği, 1980 yılı başlarında içindeki binaları ve rıhtımları tamamen restore edilen Antalya Limanı'ndan başka, kentin batısındaki büyük liman ve 2013 yılında yapımı tamamlanan balıkçı barınağı bulunmaktadır. Büyük Liman çevresinde Serbest Bölge bulunmaktadır.

2014 Mayıs ayı itibariyle Antalya ilindeki motorlu kara taşıtları sayısı, geçen yıla göre % 5 artarak 850,8 bine ulaşmıştır. Geçen yılın aynı dönemine oranla en fazla artış % 18,1 ile özel amaçlı taşıtlar ve % 7,3 ile otomobilde olmuştur.

Antalya trafiğindeki taşıt sayısı geçen yılın Mayıs ayında 4.166 artarken, bu yıl 3.365 artış göstermiştir. 2014 Mayıs sonu itibariyle Antalya trafiğindeki otomobil sayısı yaklaşık 378 bin adet iken, otobüs sayısı 10 bin adettir.

TABLO 14: ULAŞTIRMA BİLGİLERİ* (MAYIS)

	2014	2013	Değişim (%)
Otomobil[1]	377.952	352.128	7,33
Minibüs	12.755	12.994	-1,84
Otobüs	9.982	10.139	-1,55
Kamyonet	142.571	135.188	5,46
Kamyon[2]	20.033	19.714	1,62
Motosiklet	244.481	238.523	2,50
Özel Amaçlı Taşıtlar	1.543	1.307	18,06
Traktör	41.437	40.538	2,22
Toplam	**850.754**	**810.531**	**4,96**

* Motorsuz (römork ve yarı) römork kara taşıtları hariçtir.
[1]Arazi taşıtları dâhildir.
[2]Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar.
(Çekici, damperli kamyonu tanker, çöp kamyonu vb.)

7.1.6. Kentin İlçeleri

AKSEKİ

Resim 3: Tarihi Sarıhacılar Camii

Bağlı bulunduğu Antalya'ya 155 km uzaklıktadır. Antalya-Akseki-Seydişehir-Konya karayolu İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan en kısa yoldur. Ayrıca Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılmış olan ve eskiden İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan tek yol olan Antalya-Akseki-Beyşehir-Konya karayolu da günümüzde hizmet vermeye devam etmektedir.

Coğrafya

Akseki yurdumuzun güneyinde, Akdeniz Bölgesi'nin batı bölümünde, Alanya-Konya tarihi ipek yolu üzerinde, Torosların denize yakın kesimine kurulmuştur. Antalya iline bağlı, yüzölçümü bakımından geniş, nüfus yönünden seyrek, Alanya'dan sonra en eski ilçesidir. Yüzölçümü 2500 km2'dir. Akseki ilçesi zamanla Gündoğmuş ve İbradı köylerini ilçe yaparak kendisinden ayırmıştır. İlçede 1879 yılından bu yana belediye hizmeti verilmektedir. Akseki'nin doğusunda Bozkır, kuzeyinde Seydişehir ve Beyşehir, güneyinde Gündoğmuş ve batısında Manavgat ve İbradı ile komşudur. Göller bölgesinin Beyşehir ile Suğla göllerinden sonra, ormanlık bölgenin sınırları ile dağlık bir bölgede kurulmuştur. Toros Dağları ile çevrili bir ilçedir. Rakımı 1000 metrenin üzerindedir. 2537 kilometre karelik bir alana yayılmıştır. Akseki'nin başlıca bitki örtüsü makiler ve çam ağaçlarıdır. Ancak Akseki'nin yüksek platolarında bunlara da rastlanmaz; sadece küçük yapılı otlar ve dikenler bulunur. Akseki'nin Güzelsu köyünde dünyada koruma altında alınmış ve Akseki'nin tarihinde birçok uygarlığı bu yöreye çekmiş olan sedir (katran) ağaçları bulunur. Bu ağaçların bazıları devasa boyutlara ulaşır ve yaşları 500 senenin üzerinde olanları vardır.

Ekonomi

Yöre halkının başlıca geçim kaynakları ormancılık, ticaret ve hayvancılık olup, bağcılık ve badem yetiştiriciliği de fazladır. Oldukça taşlı olan bölgede sulanabilen arazilerde meyvecilik ve sebzecilik de yapılmaktadır.

Akseki'nin dağlık yapısı tarım için elverişli değildir. Bununla beraber üzüm ve incir önemli geçim kaynaklarıdır. Bunların dışında ilçedeki başlıca ekonomik etkinlik ticaret ve küçükbaş hayvancılıktır.

Akseki yöresinde bal, tereyağı, peynir, nergis soğanı, defne, kereste, av derisi ve canlı hayvan ticarette önemli bir yer tutar ve bunlardan bazıları ihraç edilir. Bölgede hayvancılık açısından uğraşlar değişik görünümler gösterir. Coğrafi yapı nedeniyle büyükbaş hayvancılığın gelişmesi zordur. Davarcılık yapılabilmektedir. Köylerin çoğunda peynir ve hayvan gübresi ticareti yapılmaktadır. Tulum peyniri oldukça ünlüdür.

Bölgenin en önemli gelir kaynaklarından birisi de arıcılıktır. Son zamanlarda arıcılık iyi bir gelişme göstermektedir. Özellikle Süleymaniye kasabası ve Çimi köyü yaylasında üretilen bala talep oldukça fazladır. Kuzeyde Süleymaniye kasabasından başlayıp Susuzşahap köyüne doğru uzanan Giden Gelmez Dağları'nda dağ keçisi avcılığı av turizmine hizmet vermektedir.

Son yıllarda kekik tarımı ve kapari yetiştiriciliği alanlarında bazı çalışmalar başlatılmıştır. Tarımın geliri bölgede çok azdır ve geçim için yetersizdir. Akseki'de el sanatları oldukça gelişmiştir. Kunduracılık, bakırcılık, seramikçilik ve ağaç oymacılığı bu uğraşların başında gelir. Türkiye'nin her yerinde Konya kaşığı olarak satılan tahta kaşıklar bademli kasabasında üretilmektedir.

Bademli'de hemen her evin altında kaşık yapım tezgahı vardır. Fakat her şeye rağmen Akseki'de göç olayları durdurulamamaktadır. Bütün bunların yanı sıra yabancı ülkelerde çalışan işçi sayısı oldukça fazladır. Yurt dışındaki ikinci kuşak Aksekililerin büyük bir bölümü bulundukları ülkelerde kendi işlerini kurmuşlardır.

Resim 4: Düğmeli Ev

AKSU

Resim 5: Kurşunlu Şelalesi

Antalya'ya 18 kilometre uzaklıkta bulunan Aksu 2009 yılında 4 beldenin birleşmesiyle ilçe statüsüne kavuşmuştur. Sınırları Güneyde Akdeniz, Kuzey'de Burdur'a dayanmaktadır.

Coğrafya

Aksu, tarihi ve doğal zenginlikleri ile Antalya'nın en güzel ilçelerinden biridir. Coğrafi ve sosyal dağılımıyla çok renkli bir kültüre sahiptir. Perge Antik Kenti ve Kundu bölgesindeki otelleri dünyaca ünlüdür. Antalya Havaalanı ve D400 Karayolu ile ulaşım ağının içinde yer alır. Kurşunlu Şelalesi ve ilçeye adını veren Aksu Çayı ile önemli su kaynaklarına sahip olan ilçe Türkiye'nin ilk exposu EXPO 2016 Antalya ev sahipliği yapacaktır. EXPO 2016'ya 100 üzerinde ülkenin katılması beklenmektedir. İlçenin tanıtımı ve gelişimine büyük katkı sağlayacak olan EXPO 2016'ya 10 milyonun üzerinde ziyaretçi beklenmektedir.

Birçok sebze ve meyvenin üretildiği Aksu, endüstri bitkilerinin yetiştirildiği önemli bir merkezdir. Seracılığın geliştiği Aksu'da modern tarım uygulamaları yaygındır. İlçede nüfusun büyük kısmı tarımla uğraşır. Aksu'da yaklaşık 35 bin dönüm sera, 32 bin dönüm meyve bahçesi bulunmaktadır. Yaklaşık 100 bin dönümlük alanda da açık tarla sebzeciliği yapılmaktadır. Önemli bir fide üretim merkezi olan ve 700 dönümlük alanda süs bitkileri yetiştirilen ilçe, bu özellikleriyle dört mevsim meyve-sebze tedarikçisi durumundadır.

Tarihi

Aksu, tarihi ve doğal güzellikler ile donatılmış şirin bir ilçedir. Antik Perge Kenti'nin kalıntılarının bulunduğu Aksu'da Kurşunlu Şelalesi, Aksu Çayı, Kundu ve Kumköy plajları doğal güzellikleri ile herkesi büyülemektedir.

Perge

Perge; antik dönemde, üzerinde bulunduğu ticaret yolu nedeniyle önem kazanmış bir Pamphylia (Pamfilya) şehridir. Özellikle M.S.275-276 yıllarında, savaş kasasının imparator Tacitus tarafından, Perge'ye getirilmesi ile kentte ekonomik durum canlanmıştır.

M.Ö.333 yılında, Makedonya Kralı Büyük İskender'in bölgeye gelişine kadar ki tarihi süreç içinde kent ile ilgili, herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmamaktadır. Kent Helen, Roma ve Bizans egemenliği dönemini yaşamıştır. Bizans döneminde kent Hıristiyan dünyası için önemli bir merkez haline gelmiş, Hıristiyan dünyasının azizlerinden, St.Paul'un kenti ziyareti, buranın dinsel yönden önemini de arttırmıştır.

Helen-Roma tipinde yapılmış 12 bin seyirci kapasiteli tiyatrosu, Aydın-Karacasu'da bulunan Afrodisias Antik Kentinde bulunan hipodromdan sonra, ikinci büyüklükte ve M.Ö.2'nci yüzyılda yapılan 27.000 kişilik hipodromu, Roma kapısı, duvarları, hamam, agora, ortasında bir su kanalı geçen sütunlu caddesi, dükkan yerleri ve akrepolu ile önemli bir tarihi eserdir.

Resim 6: Perge Antik Kenti

Ekonomi

Aksu; tarım, turizm ve ulaşım alanındaki gelişmeler ve Antalya kent merkezine yakınlığı nedeniyle göç alan bir ilçedir. Düzensiz kentleşmenin önüne geçme çalışmalarının sürdüğü ilçe değişik kültürlere sahiptir. Hayvancılığın sembolik hale geldiği ilçede yaşayan Yörükler dernekleşerek kültürlerini geleceğe taşımaya çalışmaktadırlar.

Akdeniz'e kıyısı olan Aksu'da turizm gelişmiştir. İlçe ve ülke ekonomisine büyük bir katkı sağlayan turizm yatırımları önemli bir yer tutmaktadır. Mavi bayraklı plajlara sahip olan ilçede 20'nin üzerinde büyük otel bulunmaktadır. Her yıl milyonlarca turisti ağırlayan dünyaca ünlü oteller, binlerce kişiye de istihdam sağlamaktadır. Turistik tesislerin çevresinde yapılaşma ve ticaret günden güne gelişmektedir.

ALANYA

Resim 7: Kleopatra Plajı

Alanya, Türkiye'nin Akdeniz kıyısında Antalya ili sınırları içerisinde şehir merkezine 135 km mesafede bir turizm merkezidir. 175.658 hektarlık bir alanı kapsamaktadır.

Alanya'nın kuzeyinde Torosların uzantısı olan dağlık ve platoluk kısmında bulunan yayla kesiminin denizden yüksekliği 1000 metre civarındadır. Güneyde etrafı 6500 metre uzunluğunda surlarla kaplı Alanya yarımadası ovalarla Toroslardan ayrılmıştır.

Toroslardan İç Anadolu'ya Koçdovat Gediği, Kuşyuvası, Yelköprü, Dim ve Alara çaylarından adlarını alan Dim ve Alara vadilerinden geçmek mümkündür. İç Anadolu ile bağlantısının güç olması ve kıyıdan çok dik bir profille yükselen Alanya yarımadasının doğusunda tabii bir limana sahip olması zaman içinde bölgede deniz ulaşımının gelişmesine neden olmuştur. Yerleşim tarihinin çok eski çağlara kadar uzanan Alanya'nın tabii bir liman olması özelliğini çok iyi değerlendiren Alaaddin Keykubat buraya bir tersane ve limanı korumak için Kızılkule'yi inşaa ettirmiştir. Günümüzde de bu liman güzelliğini ve önemini aynen koruyarak turizme hizmet vermektedir.

Tarihi

Alanya, kuzeyinde Toros Dağları, güneyinde Akdeniz'in bulunduğu küçük bir yarımada üzerinde kurulmuştur. Antik çağda Pamfilya ve Klikya arasındaki çizgide yer aldığı için bazen Pamfilya bazen de Klikya olarak anılmıştır. Alanya'nın ilk iskanı ile ilgili kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Prof. Dr. Kılınç KÖKTEN'in 1957 yılında kent merkezine 12 km uzaklıkta yer alan Kadıini Mağarasında yaptığı araştırmalar, bölge tarihinin Üst Paleolitik (M.Ö. 20.000-17.000) dönemine kadar uzandığını göstermektedir.

Alanya'nın ilk kez ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu henüz bilinmemektedir. Kentin bilinen en eski adı Korakesium'dur. Bizans döneminde ise Kalanoros ismi verilmiştir. 13. yüzyılda Anadolu Selçuklu Hükümdarlarından 1. Allaaddin Keykubat'ın (1200-1237) kaleyi alması ile şehrin ismini Alaiye olarak değiştirmiştir. 1935 yılında kenti ziyaret eden Atatürk ise Alanya adını vermiştir. (Korekesium'dan ilk kez bahseden M.Ö.4. Yüzyıl antik coğrafyacılarından Scylax'dır. Bu dönemde bölge Anadolu'nun önemli bir bölümünü istila eden Perslerin egemenliği altındadır. Daha sonra ünlü antik çağ yazarı Strabon, Piri Reis, Seyyep, İbn-i Batuta ve Evliya Çelebi bölgeyi gezen seyyahlar olup eserlerinde kentten bahsetmektedirler.

Bölgenin ilk çağları ve Bizans dönemi hakkında fazla bilgimiz yoktur. M.S. VII. yüzyılda Arap akınları sırasında kent savunması daha da önem kazanmış, akınlara karşı korunmak amacıyla kale yapımlarına öncelik verilmiştir. Bu nedenle Alanya ve çevresindeki pek çok kale ve kilise M.S. VI. ve VII. yüzyıla tarihlenmektedir. Anadolu Selçuklu hükümdarlarından 1. Alaaddin Keykubad, Alanya kalesinde hüküm süren ve Hristiyan sülalelerinden olan Kyr Vart' ı 1221 yılında yenilgiye uğratarak kaleyi ele geçirmiştir. Hükümdar kendi adına burada bir saray yaptırmıştır. Selçuklular başkent Konya'nın yanısıra Alanya'yı ikinci bir başkent ve kışlık merkez olarak kullanarak imar faaliyetlerinde bulunmuşlardır.

1243'deki Moğol saldırıları 1277'de Mısır Memlüklerinin Anadolu'ya girmeleri Selçukluları yıpratmış, 1300 yılında Selçuklu Devleti parçalanmış ve bölge Karamanoğulları tarafından beş bin altın karşılığında Memlük Sultanına satılmış daha sonra 1471 yılında Fatih Sultan Mehmet zamanında Osmanlı Devleti sınırları içerisine alınmıştır. Alanya, Tarsus ile birlikte 1571 yılında Kıbrıs eyaletine bağlanmış, 1864 yılında ise, Konya vilayetinin sancağı olmuştur. 1868 yılında Antalya'ya bağlanmış, 1871 yılında bu ilin ilçesi olmuştur.

Resim 8: Atatürk Evi ve Müzesi

Alanya Kalesi

Surlarının uzunluğu 6.5 kilometreyi bulan Alanya Kalesi, denizden 250 metreye kadar yükselen yarımada üzerindedir. Kandeleri adıyla da bilinen Alanya yarımadasındaki yerleşim, Helenistik döneme kadar inmekle birlikte günümüze kalan tarihi dokusu 13. yüzyıl Selçuklu eseridir. Kale, 1221 yılında kenti alıp yeniden inşa ettiren Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat tarafından yaptırılmıştır. Kalenin 83 kulesi ve 140 burcu vardır. Ortaçağda surların içine yerleşmiş kentin su gereksinimini sağlamak üzere 400'e yakın sarnıç yapılmıştır. Sarnıçların bir kısmı günümüzde de kullanılmaktadır.

Kızılkule

Alanya'nın sembolü olan sekizgen planlı yapı 13. yüzyıl Selçuklu eseridir. İnşaat sırasında belli bir yükseklikten sonra taş blokları kaldırmak güç olduğu için üst kısmı pişmiş kırmızı tuğlalarla yapılmış ve bu nedenle Kızılkule adını almıştır. Denizden gelecek saldırılara karşı limanı ve tersaneyi korumak amacıyla yapılan Kule, yüzyıllar boyunca askeri amaçla kullanılmıştır.

Resim 9: Kızıl Kule

Tersane

Kemerli beş gözden oluşan tersane, gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde planlanıp, inşa edilmiştir. Alanya Tersanesi, Selçukluların Akdeniz'deki ilk tersanesidir. Tersanenin bir yanında mescit öteki yanında muhafız odası bulunur. Gözlerden birinde de zaman içinde körlenmiş bir kuyu vardır.

Tophane

Alanya Tersanesi'nin bitişiğinde denizden 10 metre yüksekliğinde bir kayaya tersaneyi korumak amacıyla yapılan Tophane vardır. 1227 yılında kesme taştan inşa edilen üç katlı ve dikdörtgen planlı yapıda aynı zamanda savaş gemileri için top döküldüğü bilinmektedir.

Ehmedek

Kalenin kuzey yamacında Bizans döneminden kalan küçük kalenin yerine Selçuklu döneminde "orta kale" olarak yeniden inşa edilmiştir. Ehmedek adlı yapı, kara saldırılarına karşı stratejik bir yerde ve aynı zamanda sultanın sarayının bulunduğu iç kaleyi de koruyacak konumdadır.

Bedesten

Alanya Kalesi'nin içinde, Süleymaniye Camisi yakınındadır. 14. ya da 15. yüzyılda Karamanoğulları döneminde çarşı veya han olarak yapıldığı sanılmaktadır. Tarihi bina günümüzde otel, restoran ve kafeterya olarak kullanılmaktadır.

Darphane

Yarımadanın ucunda, uzunluğu 400 metreyi bulan sarp kayalıklardan oluşan Cilvarda burnu üzerindeki yapılardır. Halk arasında "darphane" olarak anılmasına karşın kesme taştan inşa edilmiş binalarda para basılması söz konusu değildir. 11. yüzyıldan kalma taş yapılardan biri küçük bir kilisedir, diğerlerinin ise manastır olarak kullanılma olasılığı yüksektir.

Akşabe Sultan Mescidi

Kale içinde, bedestenin batısında, Süleymaniye Camisi'nin 100 metre kadar ilerisindedir.

Alaaddin Keykubat'ın Alanya Kalesi'ndeki ilk kumandanı Akşabe Sultan tarafından 1230 yılında yaptırılmıştır. Kare planlı ve iki odadan oluşur. Odalardan biri mescit, diğeri Akşabe Sultan'ın mezarının bulunduğu türbedir. Türbede, üç mezar daha vardır.

Andızlı Cami

Adını hemen yanındaki andız ağacından alan cami, Selçuklu döneminin özgün mimari özelliklerini taşır. Minberi, Selçuklu tahta oymacılık sanatının en güzel örneklerinden birini yansıtır.

Sitti Zeynep Türbesi

Kaleye çıkan yol üzerinde, büyük bir kayanın üzerindedir. Selçuklu ya da Osmanlı döneminden kaldığı tahmin edilmektedir. Türbede mezarı bulunan kişinin bir eren olduğu sanılmaktadır. Türbenin bulunduğu kayanın içine antik çağda ikişer metre uzunluğunda üç lahit oyulmuştur.

Hıdrellez Kilisesi

Akdeniz'i gören bir yamaç üzerine 19. yüzyıl başında kurulduğu sanılan kilise, günümüzde de Hıristiyan ve Müslüman ziyaretçiler tarafından ibadet amacıyla kullanılmaktadır.

Şarapsa Hanı

1236-1246 yılları arasında Selçuklu Sultanı olan Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından tarihi ipek yolu üzerinde kervansaray olarak yaptırılmıştır. Orta Çağın önemli konaklama merkezlerinden bir olan kervansaray günümüzde eğlence merkezi olarak kullanılmaktadır.

Alara Kalesi

İpekyolu üzerindeki kalenin işlevi, Alara Çayı kenarındaki handa mola veren kervanların güvenliğini sağlamaktır. Görkemli bir görüntüsü vardır. Kalenin içinde kayalar oyularak tüneller yapılmıştır. Kalıntılar arasında küçük bir saray, kale görevlilerinin odaları, cami ve hamam vardır.

Süleymaniye Camisi

İlk kez Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubad tarafından 1231 yılında inşa ettirilen cami yıkılınca, 16. yüzyılda Osmanlı döneminde Kanuni Sultan Süleyman tarafından tekrar yaptırılmıştır. Kubbenin askılık görevi üstlenen kısmına akustiği sağlamak için 15 küçük küp yerleştirilmiştir. İbadet sırasında bu özellik ortaya çıkmaktadır.

Alarahan

Alara Kalesi'ne 800 metre uzakta bir düzlükte kervansaray olarak inşa edilmiştir. 1231 yılında yapılan han birkaç yıl önce onarılmış ve bugün restoran ve alışveriş merkezi olarak kullanılmaktadır.

Kargı Han

Alanya'nın batısında, Kargı Çayı'nın kuzeyindedir. Kervansaray olarak kullanıldığı sanılmaktadır. Odalarının hepsinin tavanında hava bacaları bulunmaktadır ve odalar orta avlunun etrafında sıralanmıştır. Kapının karşısında taştan oyulmuş sabit hayvan yemlikleri bulunur.

Resim 10: Alanya Tersanesi

Resim 11: Kızıl Kule İç Görünüm

DEMRE

Demre ilçesi Antalya Körfezinin batısında Teke Yarımadasının güneyinde yer alan bir ilçe olup; doğusunda Finike, batısında Kaş İlçesi ve güneyinde ise Akdeniz bulunmaktadır. Üç tarafı dağlarla çevrili bulunan ilçenin kurulduğu arazi Demre Çayı'nın getirmiş olduğu verimli alüvyonlu topraklardan meydana gelmiştir. Akdeniz ikliminin tipik karakteristik özelliklerinin görüldüğü Demre ilçesinde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağmurlu geçer. İlçenin toplam olarak yüz ölçümü 47.322 hektardır. Çok eski bir yerleşim birimi olan Demre ilçesinin ekonomik yapısının ağırlıklı bölümü tarıma dayanmaktadır. İlçe Batı Akdeniz sahil şeridinin en güzel bölümlerinden biri üzerinde kurulmuş olmasına ve çok önemli tarihi eserlere sahip olmasına rağmen turizmden gerekli geliri elde edememektedir. Bununla beraber ilçe merkezinde bulunan Myra Antik kenti ve Noel Baba Müzesi Türkiye'de en fazla günü birlik ziyaret edilen ören yerleri arasında bulunmaktadır. Ziyaretçi akınına rağmen ilçede turizm belgeli yataklı turistik işletmelerin bulunmaması nedeniyle elde edilen gelir miktarı sınırlı düzeyde kalmaktadır.

Tarihi

Demre her zaman Likya'nın en önemli şehirlerinden birisi olarak bilinir. En erken sikkeler M.Ö. III. yüzyıl tarihlenir. Fakat şehrin en azından M.Ö. 5. yüzyıl da kurulduğu tahmin edilmektedir. Bizans döneminde Myra önemli bir idari ve dini bir merkez olmuştur. Piskoposluk merkezi de olan Myra'da St. Nicholaus IV. yüzyıl başında piskopos olarak görev yapmış; halka kendini sevdirmiş, inancı uğruna çok acılar çekmiştir. Myra o zamandan sonra hep haç yollu yapılan bir yer olmuştur. Bu bakımdan Demre Hıristiyan dünyasının her bakımdan ilgisini çekmiştir. Her yıl 6 Aralık'ta Noel Baba etkinliklerini yapmak geleneksel hale gelmiştir.

Resim 12: Kaleköy Kaya Mezarı

St. Nicholas (Noel Baba)

Tüm dünya tarafından Noel Baba olarak tanınan Aziz Nicholas M.S. III. yüzyıl sonlarında Patara kentinde doğdu. Varlıklı bir ailenin oğlu olarak iyi bir eğitim görmüştü. İnsanlara yardım severliğiyle çevresinde halkın sevgisini kazangı bilinmektedir. Kudüs dönüşü çıkan fırtınada denizcilerin onundualarıyla kurtulduklarını söylemeleri nedeniyle Aziz Nicholas "Denizcilerin Azizi"olarak da anılmaktadır.

St. Nicholas piskopos olarak Myra kentinde yoksullara yardımlarıyla bütün herkesin sevgisini kazanmıştır. Küçük çocuklara 26 Aralık geceleri gizlice evlerinin kapılarına hediyeler bırakmıştır. Yılbaşı gecelerinin hediye dağıtan ak sakallı, sırtı çuvallı, kırmızı elbiseli, çizmeli Noel Baba hikayesi böyle ortaya çıkmıştır.

Dolichiste (Kekova)

Doğa ve tarihin bütünleştiği bir dünya cenneti olan Kekova olağanüstü güzellikleri bünyesinde barındırmaktadır. Mavi yolculuk yapanların kolayca ulaşıp gezebildiği ve yatlarını emin bir şekilde demirleyebildiği bir yer olan Kekova tarihle iç içe inanılmaz güzellikler sergiler.

Kekova Adası`nın karşısında Kaleköy ve biraz ileride de yatlar için sakin bir koy olan Üçağız Köyü bulunmaktadır. Burası tarihle doğanın ve bugünkü yaşamın iç içe olduğu bir bölgedir. Sıcak İskelesindeki Aperlai, Batık Kent, Kaleköy`deki Simena, Üçağız`da bulunan Theimussa, Gökkaya koyu üzerindeki Istlada birbirine çok yakın antik kentlerdir.

Bölgeye adını veren Kekova Adası, Kale Köyü`nün önünde uzanan büyükçe bir adadır. Ucunda yer alan Tersane Koyu`na tekneler yerleşebilir. Burada Bizans Devri`ne ait bir kilisenin apsisi ile karşılaşılır. Kazı yapılmadığı için tarihini bilmediğimiz bu adanın her tarafı kalıntılarla doludur.

Tersane Koyu`na göre sağ tarafta denize batmış dükkânlar ile sol tarafta batık şehrin su içindeki kalıntıları görülebilir.

Kıyıyı takip ettiğimizde, evlerin yarısının sulara gömüldüğünü ve merdivenlerin denize indiğini görebiliriz. Ayrıca denizin içinde temeller ve ev tabanlarını da görmek mümkündür.

Myra

Çarpıcı kaya mezarlarıyla ünlü Myra`ya düzgün bir yolla kolayca ulaşılır. Aziz Nicholaos`ın piskoposluk yaptığı ve bu nedenle tüm Orta Çağ boyunca ününü sürdüren Myra önemli bir Lykia kenti olup ismi "Yüce Ana Tanrıçasının Yeri" anlamına gelmektedir.

Resim 13: Myra Kaya Mezarları

Theimussa (Kale iskelesi-Üçağız)

Burası aynı zamanda tekneler için iyi bir barınaktır. Üç tarafı yeşil teknelerle çevrili Üçağız Koyu doğal bir liman görünümündedir. Koyun kuzey kıyısında yer alan Üçağız Köyü`nün içinde görülen kalıntılar Theimussa antik kentine aittir.

Şehrin tarihi hakkında pek bilgi yoktur, ancak bir kitabeden tarihinin M.Ö. IV. yüzyıla kadar indiği anlaşılmaktadır. Burada daha çok mezar kalıntıları görülürse de köyün kıyısında söveleri hâlâ yerinde bir kapı ile alçak bir kayalık üzerinde kule kalıntısı da görülebilir.

Resim 14: Myra

DÖŞEMEALTI

İlçe adını Düden şelalesini besleyen Kırkgöz gölünden alarak; 1934 yılında Korkuteli Kızılcadağ mevkiinden gelen ailelerin yerleşmesi ile Kırkgöz – Yeniköy olarak kurulmuştur. Daha sonra zamanın Antalya Valisi Haşim İşcan tarafından 60 adet iskân evi yaptırılmış ve bu konutlara Kıbrıs'tan gelen 60 Türk vatandaşı aile yerleştirilmiştir. Bölgede göçebe olarak yaşayan yörüklerde yerleşik düzene geçmesiyle genişleyen bir köy olmuştur. Antalya'ya 20 km uzaklıkta olup, Antalya –Burdur karayolu üzerindedir.

Döşemealtı adını Antik çağda Pamfilya kentleri ile Pisidia kentlerinin birbirine bağlayan yollardan birisi olan Derbent boğazındaki döşeme taş yolundan almıştır. Bizans, Selçuklu, Osmanlı dönemlerinde de işlevini sürdürmüş olan döşeme yol yakın zamana kadar Yörükler tarafından göç yolu olarak kullanılmıştır. Döşeme taşlardan oluşan bu yol döşemealtı platosuna adını vermiş olup 4 m genişliğindedir. Bu nedenle yöre halkı" döşeme" yolun geçtiği boğazı "döşeme boğazı", yolun altında kalan düzlüğü de " Döşemealtı" olarak adlandırmıştır.

Coğrafya

İlçe coğrafi açıdan Batı Akdeniz bölgesinin, Antalya şehir merkezinin kuzeyinde merkeze 12 km. uzaklıktadır. Kuzeyinde Burdur İline bağlı Bucak, güneyinde Konyaaltı, doğusunda Kepez, batısında ise Korkuteli İlçeleri yer alır. Yüzölçümü 673,1 km²'dir. İlçe Merkezinin denizden yüksekliği ortalama 300 m'dir.

İlçenin bitki örtüsü dört tarafı çam ormanlarıyla çevrili ormanlık bir alana sahiptir. Bu nedenle Antalya şehir merkezinin akciğeri konumundadır. Düzlerçamı ve Termossos bölgesindeki ormanlık alanlar Milli Park statüsündedir. Bölge, bitki ve ağaç türü zenginlikleri ile yaban hayatı yönünden ilimizin en ilginç ve en zengin ormanlık alanlarına sahiptir.

Tarihi

Döşemealtı Bölgesinin tarihi, Paleolitik Çağa (MÖ 600.000-100.000) kadar uzanır. Yağca Köyü yakınlarında bulunan Karain ve Öküzini mağaraları bölgede yaşayan ilk insan topluluklarının yaşam düzeyleri hakkında bilgi verir. İlçedeki Gökhöyük ve Bademağacı höyüklerinde yapılan arkeolojik kazılarda Neolitik Çağ ve Maden Çağlarına ait (MÖ.3000-1200) bulgulara rastlanmıştır.

Tunç Çağının sonlarından itibaren bölgede yaşayan ilk uygarlık Solimler olup Anadolu' nun ilk yerli halkları arasında yer alırlar.

Hitit Devleti'nin yıkılmasından sonra deniz kavimleri göçü ile bölgeye gelen Akaların hâkimiyeti başlamış, M.Ö. 334 yılında Makedonya Kralı Büyük İskender, Termossos Kenti'ni kuşatmış, fakat fethedememiştir. Bergama Kralı Attolos'un Antalya kentini ele geçirmesi ile Döşemealtı'nda bulunan Çubuk ve Yenice Boğazları önem kazanmıştır. Bergama Krallığı'nın Roma topraklarına katılımından (M.Ö.315) sonra bölgede imar hareketleri hız kazanmıştır. M.S. V. yüzyıldan sonra yayılmaya başlayan Hıristiyanlığın etkisiyle; Silyon'dan başlayan, Perge'den geçerek Döşemealtı'na ismini veren antik yolun misyonerlik faaliyetlerinde kullanımı hızlanmıştır.

11. yüzyılda Anadolu Selçukluları ile Bizans arasında başlayan mücadele, 1207 yılında Gıyaseddin Keyhüsrev' in bölgeyi fethetmesi ile son bulmuş ve Döşemealtı Bölgesi Akdeniz'i Anadolu'ya bağlayan yolların başlangıcı haline gelerek, bölgede önemli kervansaraylar inşa edilmiştir. Anadolu Selçuklu Devletinin yıkılması ile 1260 yıllarında bölgeye hâkim olan Hamidoğulları zamanında bölgeye yerleşmeye başlayan Karakoyunlu ve Sarıkeçili gibi Yörük aşiretleri yerleşim birimlerini oluşturmuşlardır.

Antalya ve çevresinin 1390 yılında Osmanlı hâkimiyetine girmesi yöreyi Teke Sancağı adı altında Konya'ya bağlamıştır. 1934 yılında Korkuteli – Kızılcadağ bölgesinden gelen ailelerin yerleştirildikleri ve Kırkgöz-Yeniköy adı verilen köye Kıbrıs' tan gelen aileler ve göçebe olarak yaşayan Yörüklerde katılarak, bugünkü Döşemealtı ilçesinin ilk halk tabanı oluşmaya başlamıştır.

Döşemealtı Antik Yolu

Kovanlık Köyü'nün 2.5-3 km. kuzeydoğusunda, ovanın bitip Toros Dağları'nın ilk yükseltilerinin başladığı, Roma Dönemine ait Romalılar tarafından döşeme taşlarla yapılan 2.5-3 m genişliği olan bir yoldur. Antik Dönemde yapılmış kalıntıların içinden geçerek Döşeme Boğazı adı verilen Boğazı aşarak şimdiki Dağ Nahiyesi yakınlarına ulaşır. Antik Dönemlerde Pamfilya Bölgesi ile Pisidia Bölgesini birbirine bağlayan yol olarak kullanılmıştır.

Bu döşeme taşlarla yapılan yolun altında kalan köylere yöre halkı tarafından Döşeme'nin altında kalan köyler denmiş ve zaman içerisinde bugünkü ismi olan "Döşemealtı" ismine dönüşmüştür. Halen yöre halkı tarafından yaya yolu olarak kullanılmakta ve Döşeme Boğazı olarak bilinmektedir.

Ekonomi

Uzun yıllar tarıma dayalı bir ekonomiye sahip olmuş; başta pamuk, zeytin, buğday, arpa, mısır, yulaf, susam, soğan, narenciye ile her türlü sebze ve meyve üreticiliği geçim kaynağı olmuştur. Ayrıca küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığı ile döşemealtı halısı dokumacılığı başka bir geçim kaynağını oluşturmuştur.

Günümüzde, şehirleşen ve dünya kenti Antalya'nın ilçesi olan Döşemealtı, Organize Sanayi Bölgesinin kurulması ileiş istihdamını bu yöne kaydırmıştır.

Döşemealtı Halısı

Döşemealtı Halısı bölgeye has tezgahlarda elde dokunur. Köklü bir tarihi olan Döşemealtı Halısı dünyaca ünlüdür. Bugün dahi her Döşemealtılının evinde bir halı tezgahı görmek mümkündür. Bunun nedeni eski tarihlere dayanmaktadır. 12. yüzyıldan sonra Anadolu'ya gelip Antalya ve çevresine yerleşen Teke Yörükleri, yöreye adını verdikleri gibi kültürlerini de yaymışlardır.

Günümüzde Antalya'nın en önemli el sanatlarından olan dokumacılık da Yörüklerin göçebe yaşayışının bir parçasıdır. Göçebelik, konutun ve diğer eşyaların hafif, kolayca taşınabilir olmasını gerektirir. Bu gereksinimi karşılayan dokumalar büyük bir önem kazanmıştır.

Resim 15: Döşemealtı Halısı

Resim 16: Kırkgözhan

Resim 17: Dağbeli Ariassos Antik Şehir Kapısı

Resim 18: Evdir Han

ELMALI

Akdeniz Bölgesi'nde Antalya iline bağlı bir İlçe olan Elmalı'nın kuzey ve kuzeydoğusunda Korkuteli, doğusunda Kumluca, güneyinde Finike ve Kaş ilçeleri, batısında da Muğla bulunmaktadır. Elmalı, geniş bir plato üzerinde kurulmuştur. Antalya ilinin batısında ve iç kesiminde dağlık bir alanda yer alan Elmalı, Batı Torosların kolları ile engebelenmiştir. Bunlardan güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanan Muğla ile doğal sınırı oluşturan Akdağ ve yükseklikleri 2.000 metreyi geçen tepeler Susuz ve Kohu Dağları yöredeki belli başlı engebelerdir. Torosların kolu olan Beydağları ile çevrili olup, şehir merkezinin bulunduğu yer adeta bir çanağı andırır. Bu çanak içerisinde, Elmalı, Akçay, Avlan, Bozhüyük, ve Gölova ovaları vardır. Akarsuları düzenli bir rejim göstermez.

Elmalı'yı çevreleyen dağlar zengin bir orman örtüsü ile kaplanmıştır. Özellikle katran ağacı olarak bilinen Lübnan sediri eski çağlarda gemi yapımında, saray ve mabetlerin işaatında, firavun ve yüksek yöneticilerin tabutlarında kullanılmıştır. Bunların reçinesinden de mumyalamada yararlanılmıştır. Bu yöreden gönderilen sedir kerestesi, Ortadoğu'da demiryolu yapımında travers olarak kullanılmıştır. Antalya ilinin 110 km batısında, denizden yüksekliği 1.150 m olan Elmalı'nın yüzölçümü 1.594 km^2'dir.

Tarihi

Antik Çağda Likya bölgesinin kentlerinden olan Elmalı'da ilk yerleşimin M.Ö.2000-3000 yıllarında başladığı, höyüklerde karşılaşılan eserlerden anlaşılmaktadır. Amerika Bryn Mawr Kolleji adına Prof. Macteld Mellink yönetiminde yapılan Semahöyük-Karataş arkeolojik kazıları M.Ö. 2000-2500 yıllarının yerleşim kalıntılarını gün ışığına çıkarmıştır. Bu kazılar 1963 yılından bu yana devam etmektedir. Ayrıca Karaburun ve Kızılbel Kral Mezarları'nın onarımı yapılarak koruma altına alınmıştır. M.Ö. 450 yıllarına tarihlenen bu mezarların duvarlarının iç alanları çepeçevre renkli mozaik ve fresklerle süslenmiş av ve savaş sahneleri, renk ve canlılığını koruyarak günümüze kadar ulaşmıştır.

Resim 19: Elmalı Müzesi (Yüzyılın Definesi)

Bununla beraber bölgenin İlk Çağ tarihi tam anlamıyla bir netlik kazanamamıştır. Buradaki yerleşimi Helenistik, Roma, Bizans, Selçuklu, Teke Beyliği ve Osmanlı İmparatorluğu dönemleri izlemiştir. Elmalı'da Hacıyusuflar ve Yuva Köyleri'nin yanındaki Likya kaya mezarları ile Roma dönemine ait kalıntılar bulunmaktadır. Yıldırım Beyazıt zamanında Osmanlı topraklarına katılan Elmalı, Anadolu eyaletine bağlı Teke Livasının merkezi olmuş ve teke Paşaları sürekli burada yaşamışlardır. Yönetim merkezinin Antalya'ya nakledilmesi üzerine de Elmalı kaza haline gelmiş, Kabalı, Emelas ve Elmalı gibi isimlerle tanınmıştır. Ancak bu isimlerin nereden geldiği konusunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Elmalı'da bulunan ve yüzyılın definesi olarak nitelenen elmalı sikkeleri 1984 yılında Antalya-Elmalı yolunun hemen kuzeyinde, Karaburun Tümülüsü ile Gökpınar Köyü arasında bulunmuştur. 14 tanesi decadrachme, 1,100 adedi Likya Staterlnden oluşan toplam 1.900 adet gümüş antik sikkeden oluşan bu define, antika kaçakçıları tarafından Amerika'ya kaçırılmıştır. Özel bir kişinin malı olarak Boston Museum Fine Art'da bulunurken, Gazeteci Özgen Acar tarafından bu sikkeler tespit edilmiştir. Özgen Acar'ın bu konuda yaptığı yayın üzerine, Kültür Bakanlığı konunun üzerine eğilmiş, açılan davalar sonucunda 1999 yılı başlarında bunlardan 1.676 adedi Türkiye'ye getirilmiştir.

Elmalı Sikkeleri

M.Ö. V. yüzyılda Persler'in Yunanistan'ı istila etmelerinden sonra Atina Şehir Devleti'nin önderliğinde Akdeniz Çevresi şehirlerinden oluşan bir birlik (Ati-Delos Deniz Birliği) kurulmuştu. Bu birliğin bir merkezi ve bütçesi vardı. Her ülke kendi bastığı gümüş sikkeden kendi gücü oranında bu birliğe katkıda bulunuyordu. İşte 1984 yılında Antalya'nın Elmalı ilçesinde kaçak kazılar sonucu bulunan yüzyılın definesi Elmalı Sikkeleri, o bölgede bulunan bütün şehir devletlerinin paralarını içeriyordu.

Söz konusu sikkelere yüzyılın definesi denilmesinin en önemli nedeni de Yunanlılar'ın Persler'i yendikleri için bir anı parası çıkarma kararı almalı ve normal olarak o zamanın para birimi için en fazla 4 drahmi değeri biçilirken; anma nedeniyle 10 drahmililk paranın çıkarılmış olmasıydı. (10 drahmi'lik para=Dekadrahmi) İnce işçiliği ve dünyadaki azlığıyla değeri artan dekadrahmiler, Elmalı Definesi'nin bulunmasıyla hem dünyada bilinen Dekadrahmi sayısı iki katına çıkmış hem de insanlık tarihinin bilinmeyen önemli bir bölümü aydınlatılmıştır. Çünkü 1984 yılına kadar tüm dünyada yalnızca 13 adet Dekadrahmi'nin varlığı bilinirken, Elmalı Definesi'nde bunlardan 14 adet bulunmuştur. Oldukça önem taşıyan böylesi değerli bir kültür mirası ne yazık ki önce kaçak kazılar sonucu yurt dışına kaçırılmıştır.

Ardından geçen uzun süreler sonucunda tekrar ait olduğu Anadolu topraklarına geri dönebilmesi sağlanmıştır. Bugünlerde de Elmalı Hazineleri Müzesi'nde sergilenmeyi beklemektedir.

Semahöyük Küp Mezarları

Antalya İlinin Karain ve Beldibi gibi Prehistorik merkezlerinden sonra gelen, eski yerleşme merkezidir. Amerikan Bryn Mawr College tarafından yeri belirlenen ve Prof. Machteld Mellink tarafından 1963 yılında başlanan kazılarda, M.Ö. 3. bin ortalarından 2. bin yılın başlarına tarihlenen Erken Bronz Çağı bir yerleşmenin varlığı belirlenmiştir.

Hendeklerle çevrili dörtgen şeklinde bir saray ile çevresinde ev kalıntıları ve bunların batısında bugün Antalya Müzesi'nde sergilenen Küp Mezarlar (Pithos) ortaya çıkarılmıştır. Kazılarda çıkarılan diğer arkeolojik buluntular pithoslar, seramikler, bronz iğneler, aynalar, ağırşaklar, mühürler, genç kızlara ait bilezikler, gaga ağızlı testiler, kolyeler, mızrak uçları bugün Antalya Müzesi'nin en ilgi çeken eserlerini oluşturmaktadır.

Bölgede yapılan arkeolojik kazılar sonucunda yapılan tarihe ve tanrıçalara ev sahipliği yapan birçok tarihi eser gün ışığına çıkartılmıştır. Bunlardan bazıları olan Kızılbeli Mezarları, Likya Yolu, Fildişi Çocuklu Kadın Heykeli, Gümüş Kral Heykeli, Semahöyük Küp Mezarları, Yapraklı Köyü Yazılı Kaya, Armutlu Köyü Kaya Mezarı, Söğle Yaylası Arı Serenleri tarihsel ve kültürel zenginliğin göstergesidir.

Ömerpaşa Külliyesi

Elmalı İlçesi'nin ortasında yer alan Ömerpaşa Camii, Osmanlı Mimarisi yapı sistemi içinde merkezi planlı tek kubbeli türün en geliştirilmiş bir örneği, Mimar Sinan ekolünün bir şaheseridir. Caminin giriş kapısı üzerindeki kitabesinden de anlaşıldığına göre, 1019 (1610) yılında ''Kitapçı'' namıyla bilinen Ömerağa tarafından yaptırılmıştır.

Resim 20: Ömerpaşa Camii

Güneybatı Anadolu'nun en büyük ve en gösterişli eseri olan Ömerpaşa Camii, içinde bulunduğu meyilli bir arazi üzerinde kurulduğundan heybetli bir görünüşe sahiptir. Şimdiye kadar pek fazla tanınmadan kalmış olan bu eser, Osmanlı Devri Türk Mimarisi'nin Anadolu'da yapılmış az sayıdaki önemli örneklerinden biridir.

Ekonomi

İlçenin ekonomisi tarıma dayanmaktadır. Bitkisel üretim meyvacılıktır. Ayrıca buğday, arpa, nohut, şeker pancarı yetiştirilir ve bağcılık yapılır.

Hayvancılık da önemli bir gelir kaynağı olup, en çok kıl keçisi, koyun ve inek beslenir. Mandra ürünleri ile ham deri üretimi de önemlidir.

Elmalı'da Cemre Pınar ile Ilık Pınar'ın kireç nispeti çok düşük olduğu için böbreklerinde kum ve taş olanlar tarafından içme suyu olarak kullanılır. Ayrıca Elmalı'nın batı eteğinde uzanan Pınarı ile Aksivri Pınarı da şifalı suyu ile önemlidir.

Mağaralar yönünden zengin olan ilçenin Kızılcaköyü kuzeyinde Eminağa ini, 5 km güneydoğusunda Karagöl'ün sularını çeken Karagöl Düdeni, Yörenler Köyü'nun bir kilometre güneyinde Odun Attı Taş, 20 km uzaklıktaki Yuva Yayla yolu üzerinde içinde sarkıtlar bulunan Yuva Köyü Mağarası, 1 km batıda içinde yine sarkıt ve dikitler bulunan Türkmen Mağaraları vardır. Ayrıca Karasulak ve Çağbağlıyaka mevkiinde yeraltı nehri sanılan ve gürültü çıkaran bir yeraltı nehrinin varlığından da söz edilmektedir.

Kırkpınar'dan daha eski bir geçmişe sahip olan Elmalı Yeşilyayla Güreşleri en önemli organizasyonudur. Yaklaşık 850 güreşçinin katıldığı güreşler Eylül ayının ilk haftalarında düzenlenir.

Resim 21: Elmalı Güreşleri

FİNİKE

1914 yılında ilçe, Cumhuriyetin ilanı olan 1923 yılında da Belediye olan Finike uzun yıllara dayanan idari konumu nedeniyle ve yurdun çeşitli yörelerinden gelen memurların etkisiyle, farklı sosyal bir kimlik kazanmıştır.

Resim 22: Finike Sahili

Anadolu'nun güney-batısında yer alan doğuda Antalya körfezi, batıda Fethiye körfezi arasında kalan ve güney yönünde Akdeniz'e doğru uzanmış bulunan yarımadaya antik çağda Likya, günümüzde ise Teke Yarımadası adı verilmiştir. Teke yöresi yüksek dağ kütlelerinin yoğun olduğu bir yöredir. "Yörede bulunan dağların çoğunun zirveleri denizden yalnızca 3-4 km kadar içeridedir ve bu durum kaydedilen yüksekliklerin kıyıya çok dik yamaçlarla indiğinin belirtileridir.

Tarihi

Finike ilçesi konum itibariyle günümüzde "Teke Yarımadası" eski çağda ise Likya olarak adlandırılan bölgede bulunmaktadır. Likya; doğuda Pamfilya, batıda Karya, kuzeyde ise Psidya ile çevrilidir.

Teke Yarımadası'nın M.Ö. III. bin yıldan beri iskan edildiği bilinmektedir. Fakat bu bölgede yapılan arkeolojik araştırmalar II. bin yıldan eskiye giden bir iskanı henüz tespit etmemiştir. Dilbilim yönünden yapılan araştırmalarla yörede kullanılan yer adlarının, Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde görülen ve M.Ö. III bin yılla tarihlenen yer adlarıyla benzeşmesi Likya'da da M.Ö. III bin yıllarında yerleşmeler olduğu sonucunu vermektedir. Görüldüğü gibi, arkeolojik belgeler ve dilbilim verileri, Likya'da M.Ö. III bin yıllarında bir yerleşim olduğunu kanıtlayacak niteliktedir.

Likyalıların komşu devletlerle ittifak kurmaları deniz aşırı savaşlara katılmaları, onların bir devlet yapısına ve güçlü bir deniz filosuna sahip olduklarını kanıtlayacak delillerdir. Kolonizasyon devrinde ise Likya'nın doğusunda sadece bir şehirde yerleşme görülmesi Likyalıların kuvvetli durumlarını M.Ö. I. yüzyılda da sürdürdüğünü göstermektedir. Kolonizasyon devri ile Likya'nın Persler tarafından M.Ö. VI. yüzyılın yarısındaki istilasında Likyalıların hürriyetlerine sahip, bağımsız oldukları anlaşılmaktadır. Bu sırada kuvvetli bir devlet olan Lidya'nın, Likyalıları da itaatleri altına alamayışları bunu göstermektedir. Doğu Akdeniz ticaretinin gelişmesi önce Persleri, daha sonra Büyük İskender'i Likya'ya çekmiş ve İskender M.Ö. 330 yılında bütün Likya'yı denetimi altına almıştır. Likyalılar bu istilaya karşı koymamışlar ve teslim olmuşlardır.

Erken Hristiyanlığın başlamasıyla Myra (Demre) bölgede yayılan Hristiyanlığın merkezi haline gelmiştir. Helenler ve Romalılar döneminde her türlü değerlerini kaybeden Likyalılar Bizans hakimiyeti ile eriyip gitmişlerdir. Bizans döneminde kısa dönemli Arap saldırı ve işgallerini yaşayan bölge, Bizans hakimiyetinden sonra 1207-1308 yılları arasında Anadolu Selçuklu hakimiyetinde kalmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti döneminde yöreye Teke Boyu yerleştirilmiştir. Daha sonra Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması üzerine 1308-1361 yıllarında Teke Oğulları Beyliği'nin hakimiyetinde kalan yörede, Teke Oğulları Beyliği'nin Osmanlılar tarafından ortadan kaldırılmasıyla 1426 yılında Osmanlı idaresi başlamıştır.

Osmanlı idaresinde Elmalı kazasına bağlı bir nahiye merkezi iken 1914 yılında ilçe olan Finike I.Dünya Savaşı sonrasında 1919-1921 yılları arasında İtalyanların kısa süren işgaline uğramıştır.

Turizm

Akdenizin kıyısında kurulmuş olan Finike, uzunluğu 30 km'yi geçen kumsalı, irili ufaklı koyları ile temiz bir denize sahiptir.

Kaynaklarını art kesimde bulunan dağlardan alan Akçay ve Alakır Çayı'nın getirdiği alüvyonlarla oluşan Finike ovasının sahili, sığ ve kumluktur. Finike'den Mavikent'in batısına kadar uzanan kumsal kesintisiz olarak uzanır ve 30 km den fazladır.

Demre ve Kaş yolunda çakıl ve kayalık koylar bulunmaktadır. Finikeye 7 km uzaklıkta bulunan Çağıllı ve 3 km uzaklıkta bulunan Gökliman, Finike'nin mavi bayraklı plajlarıdır.

Ekonomi

Finike ilçesi ve çevresinde hakim olan ekonomik yapı tarımsal karakterlidir ve varolan ticaret ve sanayi de tarımsal yapıya dayanmaktadır. Yörede en büyük geçim kaynağı turfanda sebzecilik ve narenciyedir. Yörede tarımın ve turizmin mevsimlik oluşu, farklı zaman dilimlerinde yoğunluk kazanmaları yörede yeni gelişmeye başlayan turizmin, tarıma alternatif bir gelir kaynağı olmaktan ziyade, bir ek gelir kaynağı olabileceğini göstermektedir. Bu da yöre tarımın ve turizminin birbirlerini mevsimsel özellikleriyle dengelemesi, yörenin mevsimsel işsizlik sorunun kısmen çözülmesi demektir.

Toplam turunçgil üretiminin yaklaşık % 82 si portakaldır. Türkiye, portakal üretiminin yaklaşık 1/3 ini teşkil etmektedir. Antalya en önemli turunçgil yetiştiren iller sıralamasında İçel ve Adana'dan sonra 3. sırada yer almakla birlikte Türkiye portakal üretiminin yaklaşık %82' si Antalya'dan karşılanmıştır.

Finike, gerek iklim koşularıyla, gerek coğrafi özellikleriyle, gerekse toprak yapısıyla tarıma özellikle seracılığa çok uygun şartlar taşımaktadır. Finike ve çevresinde seracılık gelişmiştir. Hatta Türkiye'nin turfanda ihtiyacının %60'ı Finike ve çevresinden elde edilmektedir. Finike körfezinin çok temiz ve durgun suları vardır. Ayrıca Alakır Çayı ilçenin Kumluca sınırını çizerek Finike Körfezine dökülür. Bu sayede ilçe merkezi yakınındaki deniz suları, tatlı su ve deniz balıklarının yaşayabilecekleri bir ortam oluşturmuştur. Aynı zamanda Finike marina, Finike'nin coğrafi ve kültürel konumuyla yat turizmini birleştirerek, ilçe ve ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.

Resim 23: Kaya Mezarları

Resim 24: Kaya Mezar Süslemeleri

GAZİPAŞA

Gazipaşa, Torosların yeşili, Akdeniz'in turkuaz tonları ve muz bahçelerinin yeşil gerdanlığı arasına gizlenmiş bir cennet gibi bir ilçemizdir. Antalya' nın 180 km doğu sınırındaki en son ilçesi olan bu cennet doğal güzelliklerinin yanı sıra ilk çağdan günümüze çeşitli uygarlıklara yurt olmuş bir tarih zenginidir. Gazipaşa, yat limanı ve hava alanı ile geleceğin turizm yatırımcılarının keşfini bekliyor.

Resim 25: Gazipaşa Kent Merkezi

Tarihi

Bölgede ilk yerleşim MÖ 1800 yıllarında Luwilere aittir. Hititlere bağlı olarak MÖ 1800 yıllarında Trakheiya (Dağlık Klikya) bölgesinde yaşamışlardır. Hititler MÖ 1191 yılında deniz kavimleri tarafından yıkılınca bölgemiz de yakılıp yıkılmıştır. M.Ö. VIII. ve VII. yüzyıllarda İyonlar ve Samoslular koloni kurmuşlardır.

Bölgemizdeki eski tarihi yerleşim yerlerinin temelleri bu dönemde atılmıştır. Bölgemiz M.Ö VI. ve IV. yüzyıllar arasında Perslerin Anadolu Satrablığı'na (Eyalet) bağlıydı. MÖ. 333 yılından sonra bölgenin hakimiyeti Büyük İskender'in komutanlarından Selevkos' un egemenliğine girmiştir. MÖ 275 274 yıllarında Mısır'da kurulan Ptolemaiosların egemenliğine girmiştir. Kısa süren Mısır egemenliğinden sonra bölgemiz merkezi Adıyaman da bulunan Kommagene Krallığına bağlanmıştır

Bölgenin sık sık el değiştirmesi otorite boşluğuna neden olmuş, bölgeye korsanlar hakim olmuştur. M.Ö. 102 yılında Roma İmparatoru M. Antonia bir taraftan korsanlarla mücadele etmiş, diğer taraftan bölgeye hakim olmaya başlamıştır. Roma İmparatoru Octavionus (Augustus) M.Ö 25-20 yıllarında tamamen bölgenin denetimini ele geçirmiştir.

Roma İmparatorluğu 395 yılında ikiye ayrılınca bölgemiz Bizansın egemenliğine girmiştir. Bizans egemenliği 1225 yılındaki Anadolu Selçuklu egemenliğine kadar devam etmiştir.

Coğrafya

Kuzeyde Batı Toroslar'a bağlı Akçalı Dağı'nın dik yamaçları, daha alçaklarda ormanlarla kaplı vadi, ilçe merkezindeki düz sahada birleşen çeşitli derelerin derin vadileri ve sert meyilli ormanlarla kaplı yamaçlarla çevrili bulunmaktadır.

Ekonomi

Gazipaşa'nın kıyı ovalarında modern tarım yöntemleri kullanılarak muz ve turfanda sebze gibi yüksek gelir getiren ürünler yetiştirilir. Ayrıca pamuk, turunçgiller ve yerfıstığı üretimi de yapılır. Yılda birkaç kez ürün alınan seralar geniş alanlara yayılır. İç kesimin başlıca ürünleri tahıl, elma ve üzümdür. Küçük çaplı balıkçılık ve turizm ilçe halkının öteki geçim kaynaklarını oluşturur.

İlçe topraklarında bant ve kuvars yatakları da bulunmaktadır. Gazipaşa, bugüne dek ormancılık, hayvancılık ve meyveciliğe dayandıran ilçe ekonomisini yakın gelecekte turizme de açmaya çalışan harika plajlara sahip bir ilçedir.

Resim 26: Gazipaşa Sahili

GÜNDOĞMUŞ

Gündoğmuş İlçesi Akdeniz bölgesinde bulunup Antalya sınırları içinde yer almaktadır. İlçenin yüz ölçümü 1323 km'dir. İlçenin sınırları kuzey doğuda Konya, batıda Manavgat, güneyde Alanya ve kuzey batıda Akseki ile çevrelenmiştir. Antalya'nın 153 km doğusunda ve iç kesiminde, Alanya'nın da 72 km kuzeybatısında yer almaktadır.

Resim 27: Uçansu Şelalesi

İlçede Akdeniz iklimi hakimdir, fakat kışları sahile oranla daha sert, yazları da serindir. Batı Torosların önemli kollarından biri olan Geyik Dağı (2890 m) Gündoğmuş sınırları içindeki en büyük yükseltidir ve halk arasında Giyi Dağı olarak adlandırılır. İlçenin başlıca akarsuyu olan Alara Çayı geçtiği yörelerin iklimini yumuşatarak bu bölümlerde narenciye tarımına imkan tanımaktadır.

Dağlar binlerce çiçekli bitkilerle kaplıdır. Dünyaya yayılan bir şifalı bitki türlerinden Lale, Sümbül, Kırçiçeği, Nergiz, Yoğurt Çiçeği; Geyik Dağı eteklerinde yetişmektedir. Yine nadir bulunan Kapari (Gebele /Kebere) çok yılık otsu bitki bu bölgede çok miktarda yetişmektedir. Kuşburnu özel bir bakım gerektirmeden bahçelik alanlara da kendiliğinden yetişmektedir. Ipar Çiçeğini barındıran Ipar Taşı da yaylalık bölgede bulunmaktadır. Onlarca kekik türü ve onlarca dağ çayı (adaçayı) çeşidi Gündoğmuş ilçesinin yaylarında kendiliğinden yetişmektedir.

Geyik dağı eteklerindeki arı kovanlarınından alınan yayla balı, donmayan ve şifalı sayılan, çeşitli ödüller almış çok özel bir baldır. Geyik dağı eteklerinde Güvercinli, Arap, Gözlü, Elmalı Gıragan kar delikleri mevcut olup bu kar deliklerinden bütün yaz ayları boyunca tonlarca kar çıkartılarak sıcak bölgelere taşınmaktadır. Bölgede çatal boynuzlu geyik ve dağ keçisi yaşamakta olup bunlar koruma altına alınmıştır.

Gündoğmuş ilçesi sınırları içerisinde her türlü av ve yabani hayvan yaşamaktadır. Bu av hayvanlarında ötüşü ve yaşama şekilleri bakımından diğer hemcinslerinden ayrı bir özellik gösteren ve ülkemizde nadir yerlerde yaşayan Kınalı Taş Kekliği bu bölgede sürüler halinde yaşamaktadır. Gölleri etrafında her türlü su kuşları ve diğer yerlerde de yırtıcı kuşların bir çok çeşidi görülmektedir. Alara çayında iç göl balığı olan bir türlü balık yaşamaktadır. Kırmızı benekleri olan bu balık Gökkuşağı Alabalığı' dır. İlçede son yıllar da seracılık ve bağcılık geliştirmeye alışılmaktadır. Bu konuda çalışmalar devam etmektedir.

Coğrafi Yapısı

Gündoğmuş İlçesi Akdeniz bölgesinde, Antalya sınırları içinde yer almaktadır. Batı Toros Dağlarının, Geyik Dağı eteklerine kurulmuş bir ilçedir. İlçenin sınırları kuzey doğuda Konya, batıda Manavgat, güneyde Alanya ve kuzey batıda Akseki ile çevrelenmiştir. Antalya'nın doğusunda ve iç kesiminde, Alanya'nın da kuzeybatısında yer almaktadır. Yöre engebelidir Yüzölçümü 1323 km^2 olup denizden yüksekliği 900 m dir. Alara Çayı doğu- batı yönünde ilçeyi ikiye böler.

Resim 28: Kemer Köprü

İBRADI

İlçe rakımı yaklaşık 1100 metredir olup, tam bir yayla özelliği taşır. İbradı'da yaz aylarında ortalama sıcaklık gündüz 30 derece gece ise 10 derecedir. Nem ise yok denecek kadar az olduğu için insan vücudunda terleme olmaz. Bu özelliği yayla turizmi için gelecek vaat etmektedir.

İbradı çok yakında zengin su kaynakları, bozulmamış dokusu nedeniyle yayla turizminin bir cazibe merkezi olacaktır.

Resim 29: Altınbeşik Mağarası

Hayvancılıkla geçimini sağlayanlar, yaz aylarında 1.200 - 1500 metre yükseklerdeki Elmaağacı, Sülek Sütleğen ve Söbüce yaylalarına çıkarak hayvanlarını otlatırlar. Bu yaylaların en belirgin özelliği ormanlarının çam ağaçlarından başka ardıç ve sedir ağaçları ile kaplı olmasıdır.

Gembos ve Gemboğazı Ovası İbradı'nın kuzeyinde Dereköy ile Göynem ve İbradı arasındadır. Rakımı 1300 metredir. Bir diğer ova olan Eynif Ovası Toka, Karadağ ve Cimriği Dağları arasındadır. Ekime ve meraya elverişli bir sahadır. Bu üç ovadan ilçede başka küçük çapta ovalar bulunmaktadır.

Ekonomi

Coğrafyanın verdiği zorluklar bölge insanının avantajı olmuştur. İbradılılar okumuşlar ve Osmanlı'da ardı ardına 3 şeyhülislam, bir çok kadı ve saray erkanı yetiştirmişlerdir. Ormana Köyü ise daha çok ticarete yönelmiş ve İstanbul'da özellikle kuruyemiş ve nalburiye ticaretinde söz sahibi olmuşlardır.

El sanatları alanında ilçede çok az sayıda laycı, bez dokuma, demircili, ahşap işleme esnafı sanatlarını icra etmeye çalışmaktadır. Üzümdere Köyü daha çok tarımla uğraşmaktadır ve ırmak kenarında çok sayıda alabalık üretim tesisi bulunmaktadır. Başlar Köyü hayvancılıkla uğraşmaktadır. Eynif ovasında mera ıslah çalışmasıyla bölge özellikle Ormana ve Başlar Köyünde hayvancılık potansiyeli ivme kazanacaktır.

İbradı'nın üzümü, pekmezi, ünlüdür. Üzüm çeşitlerinden Çavuş, Dimli Büzgülü, Beyaz Üzüm, Deve Gözü, Gelin Parmağı en ünlüleridir. Bu nedenle, İbradı'da ve Ormana'da her yıl eylül ayının ilk haftasında Üzüm Bayramı yapılır. Yapımı tamamlanan 200 tonluk soğuk hava tesisi ile ürünler daha iyi değerlendirilecektir. İbradı pekmezi de markalaştırılmayı bekleyen bir üne sahiptir.

İbradı Konakları

İbradı, güzel evleri ve konakları ile ünlüdür. 1889 yılında meydana gelen yangında evlerin hemen tümü yanmış olmasına rağmen yangın sonrası yaptırılan evler ve konaklar ilgi çekicidir. Bu evlerin duvarları, taş malzeme ile örülmüş, aralarına ise ahşap hatıllar (piştuvan) konulmuştur. Binaların üst katları ise araları sıva ile doldurulmuş ahşap yapılıdır. Evlerin pencerelerinde, kapılarında ve oda tavanlarında çeşitli tahtadan oyma süslemeler bulunmaktadır. Özellikle Koçak Konağı, Duru Konağı, Yörük Ali Konağı görülmesi gereken konaklardandır.

Anıtsal Kestane Ağacı: Arapastık Kestanesi

İbradı Mezarlığının kuzeyinde çevresi 24 m olan bu ağaç hemen hemen 1000 yıllıktır. Bugün Türkiye'deki en yaşlı kestane ağaçlarından birisi olan Arapastık Kestanesi tahmini 1000 yaşındadır. Kadıların koyduğu kanunlara göre idam edilen Zeynep Hanımın asıldığı Kestane ağacı bugün bir orman görüntüsü verecek kadar büyüklükte... Zeynep Hanımın kaybolmuş mezarının bulunduğu İbradı Mezarlığının hemen yakınındaki bu yaşlı ağacın halk arasındaki adı "Arapastık Kestanesi"dir.

Resim 30: Tarihi Konak

KAŞ

İlçe batıda Eşen Çeyı ile Fethiye'ye, doğuda Demre'ye, kuzeyde Elmalı İlçesine komşu olup güneyinde ise Meis Adası ile karsı karşıyadır. İlçenin yüzölçümü 2231 km² ve sahil uzunluğu 70 km'dir. Küçük bir turizm merkezi olan Kaş'ta yılın her günü turistlere rastlamak mümkündür. Kaş ve yöresi elde edilen bilgi, belge ve arkeolojik bulgulara göre Likya dilinde Habessos yada Habesa diye anıldığı sanılan ilçenin ilk çağlardaki adı Antiphellos idi. Daha sonra Andifli olarak bilinen Kaş çevresinin dağlarla çevrili olması ve hemen önünde masmavi Akdeniz'in bulunması ve tam karşısında Meis adasının bulunması ona ayrı bir güzellik vermiş , bunun için buraya Kaş adı verilmiştir. Kaş unutulmaz bir tatil geçirebileceğiniz eşsiz bir yerdir.

Resim 31: Çukurbağ Yarımadası

Tarih

Arkeolojik buluntularla kanıtlanan Habesos adı, antik kentin en eski adıdır. Antik kent tarihte Antiphellos ismi ile de anılmıştır. Karia ve Likya Bölgeleri arasındaki bağlantıyı sağlayan yolların kesişme noktasında bulunan Antiphellos, aynı zamanda bir ticaret limanıdır.

Tarihte Kaş ve civarına yani Likya bölgesine "Aydınlık Ülke-Işık Ülkesi" adı verilmiştir. İlçe merkezine 45 km mesafede bulunan Kınık köyü yakınındaki Xanthos antik şehri Likya uygarlığının en büyük baş şehridir. Şehrin Likçe adı Arna veya Arnna olarak da bilinmektedir. Xanthos tarihte iki kez katliama ve büyük bir yangına maruz kalmış talihsiz bir şehirdir. 1838 yılında İngiliz Charles Fellows tarafından bulunan kentin bazı tarihi eserleri British Museum'a kaçırılmıştır.

Makedonya Kralı Büyük İskender'in, Anadolu seferi sırasında, Krallığın egemenliği altına girmiş, İskender'in genç yaşta ölümünden sonra bölge, Seleukoslar'la Ptolemaioslar arasında el değiştirmiştir.

Antiphellos

Antik kentten günümüze ulaşan eserlerin başında şehrin kuzeyinde kayalara oyulmuş mezarlar ile dört bir tarafa serpilmiş Likya lahitleri gelir. Lahitlerin en görkemlisi, bugün Uzunçarşı Caddesi'nde bulunan ve halk arasında Kral Mezarı olarak adlandırılan Likya yazıtlı Anıt Mezar'dır (M.Ö.4.yy.).

Antiphellos'ta bulunan önemli eserlerden bir tanesi de Kaş Antik Tiyatrosu'dur (M.Ö.I.yy). 4 bin kişilik seyirci kapasitesine sahip olan yapı M.S. II. yüzyılda onarım görmüştür. 26 basamaktan oluşan tiyatronun sahnesi yoktur ve yapının en önemli özelliği Anadolu'daki denize cepheli tek tiyatro oluşudur. Tiyatronun kuzey-doğusunda Akdam olarak adlandırılan dor tipinde M.Ö. IV. yüzyıla ait ev tipi bir mezar vardır. Yapı, doğal kaya kesilerek yapılmıştır. 3,5 metre yüksekliğindedir ve içerisinde elele tutuşarak dans eden 24 kız figürü bulunmaktadır. Hastane Caddesi üzerinde, dış yüzü muntazam kesme taş kullanılarak yapılmış olan Tapınak bulunur. Yapının temel taşlarının Roma Dönemi'nden kaldığı tespit edilmiştir.

Patara (Ovagelemiş)

Kaş'a 41 km mesafededir. Antik kent, limanın doğu yakasında geniş bir alana yayılmış durumdadır. Kent ve limanı, yaklaşık 3 km. uzunluğundaki vadinin girişindedir. Patara Limanı, Xanthos (Eşen) Çayı'nın getirdiği alüvyonlarla dolunca bugünkü görünümünü almıştır. Kentin adından ilk kez Herodotos söz eder. Rivayete göre Patara, kentin kurucusu, su perisi Lykia ile Apollon'un doğduğu yerdir. Şimdilik şehrin tarihi M.Ö. VI. ve V. yüzyıla kadar çıkarılmaktadır.

Resim 32: Patara Antik Kenti

Xanthos

Kaş'a 45 km mesafede Kınık beldesindedir. Eşen Çayı'nın doğu kıyısında kurulmuş, Likya Birliği'nin başkentidir. Kentin akropolisinden elde edilen yüzey buluntuları yerleşme tarihinin M.Ö. VIII. yüzyıla kadar uzandığını ortaya koyar.

Antik kentteki ilk araştırmalar 1838'de İngiliz Charles Fellows tarafından yapılmıştır ve ne yazık ki görkemli mezar anıtları, Nereidler Anıtı, Harpyler Anıtı, Payave Lahdi, Aslanlı Mezar, British Museum'a kaçırılmıştır. Kent surları Roma ve Bizans Dönemleri'nde onarılarak çeşitli ilavelerle güçlendirilmiştir. Güneyde, M.Ö. II. yüzyıla ait kapı yer alır. Bu kapının arkasında İmparator Vespasianus'a ait dor düzenli Zafer Kemeri görülür.

Güneybatıda kentin ilk kurulduğu yer olan Likya Akropolisi vardır. Artemis'e ait olduğu düşünülen bir tapınağın kalıntıları ile bir Bizans Kilisesi akropoliste bulunur. Kuzeydeki Roma akropolisinde ise görkemli bir manastır dikkati çeker. Tiyatro, Roma Dönemi'ne aittir ve II. yüzyıla tarihlendirilir.

Felen Yaylası (Phellos)

Kaş'a 12 km mesafede Felen Yaylası üzerinde, çevreye hakim tepelerde kurulmuştur. Phellos M.Ö. IV. yüzyılda oldukça önemli bir kentti. Antiphellos şehri, Phellos'un limanı idi.

Phellos şehrinin etrafını çevreleyen surlardan bir bölümü hala ayaktadır. Kentte yer alan rölyeflerle bezeli bir lahit, M.Ö. IV. yüzyıla ait diğer lahitler ve ev tipinde kayadan kesilmiş mezarlar kenti çevreler.

Resim 33: Kaputaj Plajı

KEMER

Kemer ilçesinin merkezi Antalya'nın 43 km. batısındadır. İlçe Batı Toros dağlarının eteklerinde 46 km. uzunluğundaki kıyı şeridi üzerinde kurulmuştur. Doğusu Akdeniz, batısı orman ve dağlarla çevrili olan ilçenin yüzölçümü 53.483 km2'dir. İlçenin 45.000 hektarlık alanı ormandır. İlçenin iklimi yazları sıcak ve kura, kışları ise ılık ve yağışlıdır. İlçe merkezinde en yüksek rakım ise 15m. dir. Yılda ortalama 300 günü güneşli geçer. Deniz suyu sıcaklığı kış aylarında 10-12, yaz aylarında 27-29 °C'dir. Bu rakamlar Kemer'de 8 ay denize girilebileceği anlamına gelmektedir.

Resim 34: Kemer Marina

Tarihi

Kemer ilçesi tarihinin M.Ö. 690 yılına kadar uzandığı bilinmektedir. Kemer merkezine 15 km mesafede bulunan Phaselis antik kenti M.Ö. 690 yılında I. Oleios tarafından kurulmuştur. Şehir sürekli el değiştirmekle birlikte tarihte önemli bir liman ve ticaret merkezi olarak bilinmektedir. Şehrin kalıntıları günümüze kadar ulaşmıştır. Yine Gedelma Kalesi Romalılar döneminden günümüze kadar ulaşmıştır.

İlçe merkezinde bulunan İdropolis kalıntıları da M.S. III. yüzyıldan itibaren Kemer'in önemli denizcilik ve ticaret merkezi olduğunu göstermektedir.

Kemer, 12. yüzyılda Türklerin eline geçmiştir. 1900'lü yılların başında göçerlerin yerleşmeye başladığı Kemer 1910 yılından itibaren yeniden yerleşim yeri kimliğini kazanmıştır.

Kemer 1968 yılında nahiye, 1986 yılında yapılan seçimler sonucunda ise belde olmuştur. 20.05.1990 gün ve 29523 sayılı Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe giren 3644 sayılı kanunla Kemer ilçesi kurulmuştur.

Ekonomi

Kemer'in ekonomik yapısı genellikle turizme dayalıdır. Birinci derecede turizm alanı olduğundan kıyı boyunca çeşitli turistik tesisler yer almaktadır. Beş aileden birinin pansiyon veya otel gibi turizm faaliyetleriyle uğraştıkları bilinmektedir. Yabancı sermaye ve yerli yatırımcılar turizme hitap edebilecek kapasitededir. Tarımda ise özellikle narenciye dalında başlıca ürünleri arasında; portakal, limon, mandalina ve çok meşhur ekşi narı sayabiliriz.

Turizm

Kemer ilçesi turizm bakımdan çok zengindir. Turizm ilçede son zamanlarda önemli gelişmeler göstermiştir. Turizm amaçlı yatırımlar sayesinde Antalya'nın yatak kapasitesi bakımdan önemli bır kısmını teşkil eder. Kemer aynı zamanda modern bir kentleşmenin örneğidir. Kemer'in başta gelen çekiciklerinden birisi doğal güzelliğidir. Deniz, orman ve dağlar bir noktada birleşmektedir. Örneğin deniz dalgaların çam ağaçlarına kadar uzanması ve çam ağaçlarının plajlarda gölgelik olarak kulanılması oldukça cazip gelmektedir. Kemer'de denizin berraklığı ve ormanın yeşilliği eşsiz güzelliktedir.

Phaselis, Olympos, gibi antik bölgelerin de Kemer ilçe merkezinin yakınında bulunması başka bir çekiciliktir. Buralara karadan ve deniz yoluyla ulaşmak mümkündür. Ayrıca yöredeki diğer çekici yerler de mağaralardır. Bu mağaralar Beldibi Mağarası Antalya'nın 27 km güneybatısında deniz kenarındadır. Burada tarih öncesi çağlara ait kalıntılar bulunmuştur. Kemerde müze olarak yat limanının arka tarafında bulunan 'Yörük Çadırları' müzesi vardır. Yörüklerin yaşantısını anlatan bu müze görülmeye değer bir yerdir.

Resim 35: Phaselis Antik Kenti

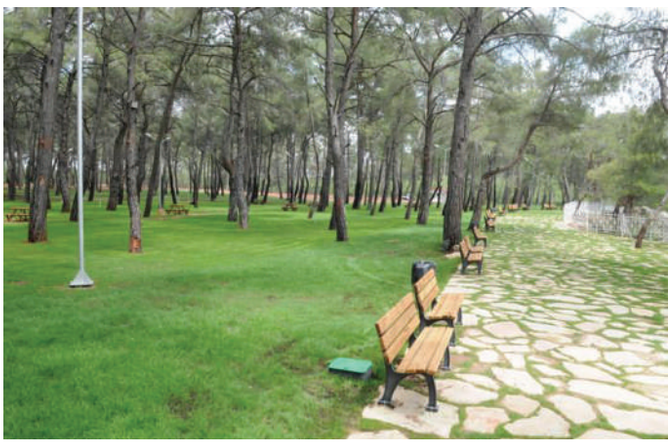
KEPEZ

1993 yılında alt kademe beldesi olarak teşkilatlanan, son olarak da 5747 sayılı kanunla Varsak Beldesinin mahalleye dönüştürülerek kendisine bağlanan ve ilçe statüsüne kavuşturulan Kepez'de, gecekondu yerleşimi çoğunlukta olsa da Kepez Belediyesinin imar, altyapı ve sosyal alanlar bakımından son yıllarda yaptığı yatırımlarla, bir cazibe merkezi haline gelme yolunda iyi bir mesafe almış bulunmaktadır.

Resim 36: Kepez Kent Ormanı

İlçe ismini, Antalya'ya ilk girişte karşılaşılan Kepez (Uçurum) bölgesinden almış olup, il merkezinin kuzey bölgesinde yerleşik vaziyettedir. İlimizin önemli sosyal ve ticaret alanlarından olan; Toptancı Hal, Otogar, Düden Şelalesi, Hayvanat Bahçesi, Kepez Kapalı Spor Salonu, Yenimahalle Semtevi, 2. El Otopazarı, Yeni Akdeniz Sanayi Sitesi, Yeşil Sanayi Siteleri ve Aşır Aksu Devlet Hastanesi'nin sınırları içerisinde bulunur.

Resim 37: Kepez Kent Ormanı

Resim 38: Kepez Kent Ormanı

Tarihi

1970'li yılların başına kadar Antalya kenti sınırı, eski SSK Hastanesi'nin kuzeyinde, Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ait 'Beyazbina' adı verilen yerde biterdi. Şehiriçi otobüsleri ve dolmuşlar, Beyazbina'ya kadar gelir ve tekrar geri dönerlerdi. Yolun bundan sonrasında, sık makilik ve yer yer kaya parçaları vardı. Sözlük anlamı "Deniz kıyısında kayalık alan" ve gelinlerin başlarına taktıkları taç" anlamına gelen Kepez, Antalya'nın kuzeyindeki ovayı da bir gelin başı gibi taçlandırır.

1960'lı yıllara kadar Antalya kenti, Şarampol semtinin biraz ilerisinde; eski adıyla 'Sosyal Sigortalar (SSK) Hastanesi'nin hemen kuzeyinde, Antalya halkının 'Beyazbina' diye adlandırdığı yerde son bulurdu. Burası bugün Güllük ve Şarampol Caddelerinin Çallı'ya çıkarken birleştiği noktadır. Beyaz bina denilen yapı da 1950'li yıllarda Karayollarının yaptırdığı, bembeyaz kireç badanalı bir yol bakım ve kontrol evinden başka bir şey değildi.

Eskiden Beyazbina'nın biraz ilerisindeki bugün Emniyet Binası ile Atatürk Anıtı'nın bulunduğu büyük kavşağı da içine alan arazide, aralarında bir insan boyundan daha yüksek ve sanki insan eliyle dikilmiş gibi bir görünüm veren çok sayıda doğal kaya parçaları, buradan her geçenin dikkatini çekerdi. Bu taşlar nedeniyle, bu düzlüğe 'Dikili Taşlar' denirdi. 1970'li yılların ortalarından itibaren 'Dokuma' olarak adlandırılan bu semtte, o yılların ortalarına kadar hiçbir ev yoktu. Her taraf taşlık ve fundalık ile kaplı idi. Kepez'e kadar devam eden yolun iki tarafı, kayalıkların arası, makilik ve yabani çilek ağaçlarıyla doluydu.

Bugün yeni otogara giderken, eski Pil Fabrikasının biraz ilerisinde Osmanlı Dönemi'ne ait iki tane sarnıç binası vardı. Bunlardan biri korunmuşsa da, diğeri yol yapımı sırasında, yol içinde kaldığı için yıkılmıştır.

Daha 1960'lı yıllara kadar Çifte Sarnıçlar'ın bulunduğu bu alan, sabahleyin erkenden Antalya'daki çeşitli hanlardan, hareket edip kentten çıktıktan sonra, deve kervanlarının ve at arabalarının eksiklerini kontrol etmek için mola verdikleri bir yer idi. Burada araba ve atların son kontrolleri yapılır, kervana katılacak son yolcular da burada beklenirdi. Kervan dizilince de, Çifte Sarnıçlar'dan başlayarak konvoylar halinde, Kepez'e doğru yolculuğa başlanırdı.

Resim 39: Su Sarnıcı

Çifte Sarnıçlar'ın biraz ilerisinde ise; Antalya-Burdur karayolunun solunda bugünkü otogardan başlayarak karayolu boyunca, Beylerbeyi Murat Paşa tarafından hicri 982 (miladi 1574) yılında vakıf durumuna getirilen ve büyüklüğü 14.000 hektarı bulan arazisi Kepez sırtlarına kadar dayanan Vakıf Muratpaşa Çiftliği vardır.

Hemen hemen bir yüz yıl kadar hiç ilgilenilmeyen bu çiftlik, Cumhuriyet'ten sonra, 1930'lu yılların başında işletilmeye başlandı. Bu amaçla yüzlerce yabani zeytin, keçiboynuzu (harnup) ve antepfıstığı ağaçları aşılandı. Çiftlikteki çok eski kanallar açılıp onarılarak bataklıklar kurutuldu. 1965'te, de burada yetişen zeytinleri değerlendirmek amacıyla bir zeytinyağı fabrikası kuruldu ve 1967'den itibaren bu fabrikada yöre halkının ürettiği zeytinlerinin de işlenmesine başlandı. Ancak o güne kader memur, bahçıvan ve küçük ölçekli birkaç esnaftan oluşan Antalya halkına, yeni geçim kaynakları yaratmak için, 1950'li yılların ortalarından itibaren yeni fabrikalar kurulması için hükümete yapılan başvurular sonuç vermiş; fabrikaların kurulacağı alanlar için de, Antalyalıların "çok uzak" dediği, Antalya-Burdur karayolunun sol tarafı gösterilmişti.

1955'te Pamuklu Dokuma Fabrikası ve Kepez Elektrik Santralı, 1957'de Etibank ile Fransız Pechiney Şirketi'nin kurduğu Antalya Ferrokrom ve Karpit Fabrikası, birbiri ardına yerini aldı. Bu fabrikaları, 1964'te kurulan Guayul Kauçuk Fabrikası, 1969'da temeli atılıp, 1969'da üretime geçen Antalya Yağ Sanayii ile, 1976'da açılan Pil Fabrikası peşi sıra izledi. Bu bölgede ilk olarak Dokuma Fabrikası kurulduğu için, halk o bölgeyi "Dokuma" olarak adlandırdı. Artık Beyazbina'dan daha ileriye giden tek şehiriçi taşıma taşıtı, işçileri Dokuma Fabrikası'na üç vardiya taşıyan Dokuma Fabrikası servis otobüsü oldu.

1970'li yılların ortalarında yavaş yavaş imara açılan bu bölgeye, arazi satın alarak yerleşen Çallı lakaplı Mehmet Şencan, arsasına ilk evi yaptı. Oğlu Yük. Müh. İbrahim Şencan tarafından 1976 yılında aynı yerde Çallıoğlu İşhanı'nı inşa edilip, binaya oldukça büyük "Çallıoğlu" tabelasını asınca, dolmuş şoförleri güzergah adı olarak artık "Çallı" ismini kullanmaya başladılar. Zamanla da bu isim, bir semt adı olarak yerleşti ve "Dikili Taşlar" ismi de unutulup gitti.

Resim 40: Düden Şelalesi

KONYAALTI

Konyaaltı; Bakanlar Kurulunca onaylanan 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereği 02/09/1993 yılında "Alt Kademe Beldesi" olarak kurulmuş, 5747 sayılı kanunla da ilçe statüsüne kavuşmuştur. Konyaaltı, Atatürk'ün de ziyaret ettiği Cumhuriyetimizin ilk yıllarında "Mursi'nin Çiftliği" ile ziraat alanı olarak bilinmekle birlikte, turizm şehri ilimize olan yoğun göç nedeni ile son yıllarda Üniversitesi, Serbest Bölgesi, Limanı, Lüks Otelleri, Konyaaltı Plajları ve Modern Konutları ile 'Eğitim, Turizm, Ticaret, Sanayi ve Yerleşim Bölgesi' olma konumuna gelmiştir. İlçe ismini; Osmanlı Devleti döneminde Konya Vilayetine bağlı bir sancak olan Antalya'ya Konya'dan gelenlerin bu muhteşem sahili görünce, 'Konya'nın altına gittik' demeleri ile sonradan "Konyaaltı" olarak isim verildiği rivayet edilen "Konyaaltı Sahili"nden almış olduğu söylenilmekte ve il merkezinin batı bölgesinde yerleşik vaziyette bulunmaktadır.

Resim 41: Konyaaltı Plajı

Kemer-Kaş ve Fethiye-Muğla sahil yolunun içerisinden geçtiği ilçede, önemli sosyal ve ticaret alanlarından olan; Büyük Liman, Serbest Bölge, Konyaaltı Plajları, Akdeniz Üniversitesi ve Hastanesi, Uncalı Şehir Mezarlığı, Saklıkent Kayak Merkezi, Topçam ve Çaltıcak Günübirlik Sahil Mesire Alanları ve Tünektepe'nin sınırları içerisinde bulunduğu ilçenin alan ölçüsünün, 562,4 km^2 dir.

Tarihi

Bugün Konyaaltı ilçesinin adının kaynağı olarak bilinen bir diğer rivayet ise bölgenin yakın tarihimize kadar, Antalya'nın falezler üzerinde yer almasından dolayı 'Koyaltı' biçiminde anıldığı ve halk dilinde söylene söylene Konyaaltı'na dönüştüğü şeklindedir.

Konyaaltı, Anadolu Uygarlıkları yerleşim haritasına göre, Likya sınırları içinde yer almaktadır. Likya, Pamphilya ile sınırdır. M.Ö. 30 yıl öncesine kadar uzandığı bilinen Likya uygarlığının, Konyaaltı bölgesinde yer alan kentinin adı ise Olbia'dır.

Olbia ile ilgili olarak, Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji bölümü, bir süredir araştırma kazıları yapmaktadır. Bu çalışmalara katılan Prof.Dr. Nevzat ÇEVİK, Olbia'nın varlığını şöyle anlatmaktadır: "Arapsuyu'ndan Boğa Çayı'na kadar çok geniş bir alanda günümüze ulaşabilmiş kalıntılar, 'Güçlü bir Kale' den bahseden antik kaynakları doğrularken, yeri hep tartışılagelen Olbia'nın, merkez Deliktaş olmak üzere, Arapsuyu ağzında ve çevresinde kurulu olduğunu ortaya koymuştur. 2,70 m kalınlığındaki erken sur duvarları kalıntıları ve rıhtım blokları, Olbia'nın deniz taşıtlarının yanaşabildiği bir kıyı yerleşimi olduğunu göstermektedir. Termesos'ta yaşayan Solymler'in ticaret ve ulaşım amacıyla deniz kıyısına kurdukları küçük bir yerleşimdir. Ancak bu yerleşim bir 'demos' un da üstünde özellikler göstermektedir. Hatta, İmhoof-Blumer, 'M.Ö. V. yüzyılda yapılmış bazı Likya sikkelerinin Olbia'ya ait olabileceğini bile öne sürer. "...Termessos'un güney komşusu Olbia, Pampilia'da beşinci kenttir.'' diye kaydeden Hierokles'ten, Strabon'a kadarki antik kaynaklar bir birleriyle ve bizim saptadığımız kalıntılarla karşılaştırıldığında, Olbia'nın Akdeniz coğrafyasındaki yerini, bugünkü Arapsuyu olarak iyice belirgenleştirir. "

Resim 42: Konyaaltı Sahili

KORKUTELİ

Akdeniz bölgesinin batı kesiminde, Antalya iline bağlı ilçe ve ilçe merkezi kenttir. Yüzölçümü 2.471 km²'dir. Doğuda merkez ilçe, güneydoğuda Kumluca, güneyde Elmalı ilçeleri, güneybatıda Muğla, batı ve kuzeyde de Burdur illeriyle çevriliridir. İlçe topraklarının batısını kabaca birbirine paralel biçimde uzanan Akdağ ve Elmalı Dağı, doğusunu ise Beydağları'nın kuzey uzantıları engebelendirir. Dağlık alanlar zengin bir orman örtüsüyle kaplıdır. Başlıca düzlükleri Korkuteli Ovası ve bunun kuzey doğu uzantısı olan Bozova'dır. Sulama amaçlı Korkuteli Barajı'nın (4.300 hektarlık alanı sulayan, 1975'te işletmeye açılmış, torak ve kaya dolgu baraj. Temelden yüksekliği 50.20 m, su depolama hacmi 47.5 milyon m^3 ve göl alanı 2.2 km^2 dir.) üzerinde kurulduğu Korkuteli Çayı ve Bingeçit Deresi gibi akarsuları vardır. Başlıca ekonomik etkinlik tarımdır. İlçede üretilen tarımsal ürünlerin önemlileri Elma, Armut, Üzüm, Buğday, Arpa, Fasulye, Ayçiçeği, Nohut, Yulaf, Şeker Pancarıdır. Son zamanlarda da mantar üreticiliği yaygın bir şekilde yapılmaktadır.

Resim 43: Baraj Gölü

İlçenin doğu kesimindeki Güllük Dağı Milli Parkı zengin doğal ve tarihsel değerleriyle önemli bir gezi ve tatil alanıdır. Düzlerçamı ormanlarında alageyik ve turaç üretme istasyonları vardır.

Tarihi

Antik çağda Psidia sınırları içinde yer alan ve Pamphylia'ya komşu olan yöre Makedonya, Roma ve Bizans yönetimlerinden sonra 12. yüzyılda Anadolu Selçuklularının eline geçti. Stanos adıyla anılan ve Tekeoğullarının merkezlerinden olan yerleşme, daha sonra Hamidoğullarının yönetimi de girdi. 16. yüzyılda da Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katıldı ve İstanos adıyla anılmaya başlandı. Teke sancağına bağlı olan İstanos II. Beyazid'in (Yıldırım Beyazıt) oğlu Korkud'un (Korkud Çelebi, Osmanlı şehzadesi, d:1470 Amasya, ö: 1513 Kütahya) burada sancak beyliği yapmasından dolayı zamanla Korkudili veya Korkudeli olarak anıldı. 1879 da nahiye olan yerleşme 1915'te Korkuteli ismiyle ilçe ve belediye yapıldı.

Osmanlı döneminde kışlık yerleşim alanı olarak kullanılan Alaeddin Mahallesinin adı Anadolu Selçuklu hükümdarı Sultan Alaeddin'e dayanır. Kentin 3 km batısındaki Alaeddin Camisi, I. Keykubad tarafından yaptırılmıştır. Günümüze yalnızca minaresi ve kapısı ulaşan caminin yazıtında Kuyucu Murad Paşa tarafından tekrar yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Bu camiye çok yakın olan Emir Sinaneddin Medresesi ise 1319'da Hamidoğulları tarafından yaptırılmıştır. İlçedeki tarihsel kalıntılardan en önemlisi ise Güllük Dağı Milli Parkı içindeki Termessos antik kentidir.

El Sanatları

Dokumacılık: İlçe merkezi kasaba ve köylerinde mahalli el sanatları olarak namazlık, hasır, kilim, halı, heybe, çul, çuval, çadır, çakşır, kolan, çorap, torba dokunmaktadır. Bu konuda tarihi ve turistik değeri olan dokuma çeşitlerimiz gün geçtikçe kalite ve niteliklerini kaybetmektedir.

Ağaç İşlemeciliği: İlçe merkez kasaba ve köylerinde ağaç işleri geçmişe göre oldukça gerilemiştir. İlçe halkı ilerleyen teknolojiden yararlanmasını bilmiş kullandığını alet edavatının tamamını madeni eşyalardan temin etmektedir.

Örgücülük ve İşlemecilik: İlçede merkez-kasaba ve köylerinde kazak, yün çorap, patik, eldiven, kuşak, kalpak, başlık, atkı, dizlik ve şal örülmektedir.

Taş İşlemeciliği: İlçe tarihçesinde taş işlemeciliğine, ilçe sınırları içinde rastlanmamıştır. Ancak ilçeye bağlı Ulucak ve Avdan Köyleri sınırları içinde taş oymacılığına yarayışlı oldukça yumuşak taş çıkarılmaktadır.

Resim 44: Korkuteli Mantarı

KUMLUCA

Kumluca ilçesi, Akdeniz Bölgesinde, Antalya Körfezi ile Fethiye Körfezi arasında Teke Yarımadası adı verilen Akdeniz'e doğru uzanan çıkıntı üzerinde yer almaktadır. Antalya ilinin batısında yer alan ilçelerinden biri olan Kumluca, merkeze 95 km uzaklıktadır. İlçe, güneyden Akdeniz, doğudan Kemer, kuzeyden Korkuteli, batıdan Elmalı ve Finike ilçeleri ile çevrilidir.

Resim 45: Gelidonya Feneri

Kumluca ilçesinin güney kısımları deniz seviyesine yakın ovalık, kuzey kısımları ise dağlıktır. İlçe merkezi, Alakır Çayı ile Gavur Deresi'nin dağlardan sürükleyip getirdiği alüvyonlu bir ova üzerinde kurulmuştur. Üç tarafı dağlarla çevrili Kumluca, güneyde denizin hemen gerisinden kuzeye doğru 15 km kadar uzanarak Tatlık mevkiinde son bulan verimli bir ova üzerinde yer almaktadır. Morfolojik ünitelerin kısa mesafelerde farklılık göstermesi fiziki coğrafyada zenginliği ve beraberinde çeşitliliği getirmiştir. Dağları, ovaları, vadileri ve platoları ile dikkati çeken Kumluca ilçesi, Antalya bölümü içerisinde renkli özellikte bir manzara gösterir.

Resim 46: Çıralı Yanartaş

Coğrafi Özellikler

Yüzölçümü 1253 km^2 olan ilçenin üç tarafı dağlarla çevrilidir. Kumluca'nın doğuya doğru uzantısı üzerinde Mavikent beldesi bulunmaktadır. Ova üzerinde Mavikent'ten başka altı köy daha vardır. İlçenin kuzeyindeki dağlar gittikçe yükselerek Beydağları'na kadar uzanan engebeli bir arazi oluşturmuştur.

Kumluca İlçesi Akdeniz iklimi (yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı) içinde nitelendirilmekte ise de meteorolojik yönden üç değişik iklim tipi göze çarpar. Sahil ve yayla kesimi arasında iklim ve bitki örtüsü bakımından farklılık görülür. Sahil kesimi örtü altı tarımı ve narenciye tarımı yapılmasına uygundur. Yayla kesiminde ise (Rakımın 800 m üzerinde olan yerler) elma armut gibi muhtelif meyve türleri yetişir.

Kumluca İlçemizin toplam yüzölçümü 125.000 hektardır. Bu alanın %13,6 ile 170.000 dekarı tarım arazisi % 6.2 ile 77.760 dekarı çayır-mera % 48 ile 600.490 dekarı orman ve fundalıklar, % 0.4 ile 5040 dekarı su yüzeyi % 31.8 ile 396.710 dekarı tarım dışı alanlar ve yerleşim alanları oluşturmaktadır.

Turizm

Antalya Türkiye'nin en çok turist çeken illerinden biridir. Antalya'nın görülmesi gereken yerlerinden biri de Kumluca ilçesidir. İlçe sınırları içerisinde zengin tarihi eserler ve el değmemiş doğal güzellikleri ile pırıl pırıl bir denizi bulunmaktadır. Deniz, orman ve dağların bir renk uyumu içinde birleştiği Kumluca, eşsiz bir doğal güzelliğe sahiptir. Denizin maviliği, ormanların yeşilliği ile dağlar çok güzel bir manzara oluşturmaktadır.

İlçe'nin en önemli kumsalları, Adrasan (Çavuş), Olimpos Koyu ve Kemer-Çıralı kumsalları olup; bunların Kıyıbandı uzunluğu 10 km. dir. Adrasan kumsalının boyu 2 km olup, şehir merkezine uzaklığı 24 km.dir. Kemer-Çıralı kumsalı ise 3 km boyunda ve Kumluca şehir merkezine uzaklığı 30 km'dir.

Adrasan, nefis koyu ve buradaki güzel bir kumsalı ile turizm potansiyelinin maksimum düzeye ulaştığı mükemmel bir turizm alanıdır. Buradaki tarihi Olympos kenti ve güzel koy, hem geçmişe uzanmak isteyen sanat meraklılarına, hem de doğa güzelliklerini seyretmek, hem denize girip kumsalda uzanmak isteyenler için ender bulunacak yurt köşelerinden biridir. Tatil için gelenlerin konaklayabilecekleri biri 5 yıldızlı olmak üzere bakanlık işletme belgeli 1.104 yatak kapasiteli toplam 2 adet turizm tesisi mevcuttur.

MANAVGAT

Manavgat, 2.393.90 km²'lik yüzölçümüyle Antalya ilinin en büyük ilçesidir. Manavgat Şelalesi, Türkiye'nin en düzenli akan akarsuyu olup, Manavgat Irmağı üzerindedir.

Resim 47: Manavgat Şelalesi

Manavgat ilçesinin kuruluş tarihi ile ilgili olarak kesin bir tarih verilmese de sınırları içerisinde bulunan Side (Selimiye Köyü) ve Selge (Altınkaya Köyü) antik kentlerinin M.Ö. VI. yüzyılda kuruldukları sanılmaktadır. Manavgat 1220 yılında Selçuklu, 1472 yılında ise Osmanlı İmparatorluğu'nun idaresine geçmiştir.

Manavgat adı buraya ilk yerleşen kendilerine 'Manav' adını veren Türkler tarafından verilmiştir. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya ilk gelen Manavlu boyu Türkleri dokuz yıl içerisinde Bizans Rumlarının boşalttığı bölgelerde yerleşik hayata geçmişlerdir. Üsküdar kıyılarını dahi fetheden bu öncü Türkler, Bizans İmparatoru ile yaptıkları anlaşma sonucu Üsküdar'dan geri çekilmiş ve İzmit'in güneyinden itibaren İznik merkezli bir devlet oluşturmuşlardır.

Günümüzde Akçakoca'dan Çanakkale'ye değin yerleşik halk o devirde kendilerini 'Manav' olarak adlandıran atalarımızın torunlarıdır. Osman Gazi ve Kayı boyunun ortaya çıkmasına daha 200 sene varken 1096 senesinden itibaren yüz binlerce çapulcu ile defalarca saldıran Haçlılara karşı vuruşarak geri çekilinmiş ve Sultan Alaaddin Keykubat'ın yanında yer alan Manav Türkleri bu hizmetlerine mükafaten yeniden oluşturulan Manavgat şehrine isimlerini vermişlerdir. Sultan Alaattin Keykubat ise 1221'de fethettiği şehre Alaiyye ismini koyarak Manav Türkleri ile Alaaddin'in kader birliğini sonsuza kadar kayıt altına almıştır. Bu bölgeye gelen Manavlar ilk yerleştikleri Güney Marmara ile irtibatlarını koparmamış, Osmanlı ile birlikte yeniden buralara yerleşmişlerdir. Kuruluş devirlerinde Bursa medreselerinde birçok Manavgatlı ve Alaiyyeli (Alanyalı) talebe yetişmiştir.

Manavgat'ın kuzeyi Toros Dağları ile çevrilidir. Sahil şeridi plajları ve eşsiz kumsallarla kaplıdır. Denizden iç bölgelere gidildikçe ekilebilen düz ovaların yanında engebeli bir arazi yapısı gözlenir. Toros Dağları arasında gizlenen Eynif Ovası ünlüdür ve burada yörüklerin konakladığı yaylalar vardır. İlçenin doğuda sınırını oluşturan Alara Çayı, Karpuz Çayı ve ilçe merkezinden Manavgat Nehri ile üzerindeki Manavgat Şelalesi ülkemizde olduğu kadar dünyaca da ünlüdür.

İlçe sınırlarında Manavgat Nehri üzerinde Oymapınar Barajı ve Manavgat Barajı adında iki tane hidroelektrik santrali vardır. Nehir üzerinde ikisi yaya üçü araç trafiğine açık 5 köprü vardır.

Ekonomi

İlçenin doğal yapısı kısmen tarıma uygun olup bu bölgelerde tarım gelişmiştir. Geri kalan bölgeler olan orman ve fundalık alanlar ve hayvancılığın geliştiği köyler olarak ayrılır. İlçe köylerinde büyük ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin yanında hububat, susam, karpuz yetiştiriciliği ve özellikle son yıllarda zeytincilik giderek önem kazanmaktadır. Orman ürünleri işçiliği ve mevsimlik tarım işçiliği başlıca kazanç yolları olup sınırlı tarım arazilerinde hububat yanında son yıllarda kekik, kiraz ve ceviz gibi meyve yetiştiriciliği yapılmaya başlanmıştır.

Son yıllarda pamuk üretimi azalmakta narenciye, açık alan ve örtü altı sebze yetiştiriciliğinde artma görülmektedir. İlçede sanayi gelişmemiştir. Ancak tarıma dayalı olarak pek çok fabrika bulunmaktadır. Bunlar dışında bölgenin doğal getirisi olarak turizm ilçenin en önemli gelir kaynaklarındandır.

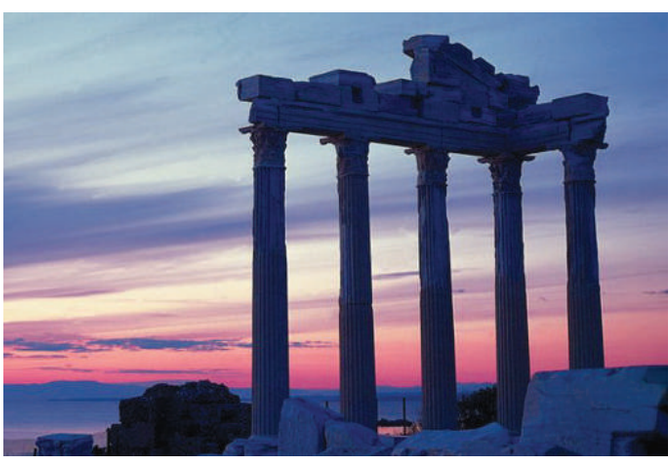
Çolaklı

Çolaklı, sırasıyla Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar egemenliğinde kalmıştır. Selçukluların egemenliği ile bölge tamamen Türkleşmiştir. Aslı aşiret olan yöre halkı hayvancılığa müsait olması sebebiyle bu bölgeye gelmişler, yazları bu bölgede, kışları ise Torosların eteklerine göçerek yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Çolaklı'da yaşayan halkın çoğunluğu Avşar boyundan olup, Karakoyunlu, İğdir, Bozahmetli, Sarıkeçili gibi diğer oğuz boylarından gelen Yörük ve Türkmen aşiretleri de mevcuttur. Köyün ismini ilk yerleşen aşiretin ileri gelen büyüklerinden olan eli sakat Çolak bir kişiden aldığı bilinmektedir.

Side

Side eski Side dilinde bereketi simgeleyen nar anlamına gelir. Bu gün Antalya il sınırları içerisinde yer alan, kuzeyde Toroslar, güneyde Akdeniz ve doğuda Manavgat Irmağı ile sınırlandırılan düzlük bölge, antik dönemde Pamfilya olarak bilinirdi. Side bölgenin en eski yerleşimlerinden biridir. Kuzey-Güney yönünden denize doğru uzanan, yaklaşık 1 kilometre uzunluğunda 350-400 metre genişliğinde bir yarım ada üzerinde kurulmuştur. Bu özelliği ile de antik dönemde önemli bir liman ve ticaret merkezi olmuştur. Günümüzde turistik bir merkez haline gelen Selimiye Köyü ile iç içe yaşayan Side Kenti, Antalya'ya 70, ilçe merkezi Manavgat'a 7 km uzaklıktadır.

Resim 48: Side Antik Kenti

Ilıca

Ilıca, sırasıyla Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar egemenliğinde kalmıştır. Ilıca, Ormana yörükleri tarafından kurulmuştur. Ormana'lı yörükler, 1500-1600'lü yıllardan 1800'lü yıllara kadar yaz aylarında Ormana'da kış aylarında Akdeniz sahiline yakın ılık ve sulak bir bölgede yaşarlardı. Ilıca Nehri'nin çağlayan suları sadece insanların değil yaşayan bütün canlıları besler. Bu can kaynağı nehir, yerleşik hayata geçilmesinden sonra kurulan biri tek diğeri çift oluklu çeşmeden kışın ılık, yazın serin gürül gürül akan suyu ile canlılara hayat verirdi. Ilıca, bulunduğu bölgede ticaretin can damarlarından biri olarak öne çıkmaya başladı.

Oymapınar

Oymapınar, Antalya ilinin Manavgat ilçesinin kuzeyinde yer almaktadır. Yörede görülmesi gereken noktalardan biri olan Oymapınar Alternatif Turizm Bölgesi, her daim çarpıcı manzarası ile ziyaretçilerini selamlamaktadır.

MURATPAŞA

Muratpaşa, Bakanlar Kurulunca onaylanan 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereği 02/09/1993 yılında "Alt Kademe Beldesi" olarak kurulmuş, 5747 Sayılı Kanunla da ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Resim 49: Hıdırlık Kulesi

İlçenin ismini; 1570 tarihinde İlimiz Kızılsaray Mahallesine Karaman Beyi Murat Paşa tarafından yaptırıldığı anlaşılan "Muratpaşa Camii" ve vakıflarından aldığı düşünülmekte, ilçe sınırlarının, ilin merkezini oluşturur mahiyette olan resmi kurumlar ile iktisadi işyerlerinin çoğunlukta olduğu, insan ve araç trafiğinin de yoğun olduğu bir bölgeyi içine aldığı ve ilin güneydoğusuna doğru yayılmış olduğu görülmektedir.

Tarihi

Kentin en eski yerleşim yeri olması nedeniyle Muratpaşa'nın tarihi aynı zamanda Antalya'nın da tarihidir. Muratpaşa adını, yapım tarihi 1570 olan Muratpaşa Camii'ne de adını veren Karaman Beyi Murat Paşa'dan almaktadır. Bergama Kralı Attalos'un; 'Bana bir yeryüzü cenneti bulun' sözüyle M.Ö. II. yüzyılda kurulan kent kurucusundan dolayı 'Attaleia' adı ile anılmış ve sırasıyla Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı egemenliğinde kalmıştır. Arap kaynaklarında 'Antaliye', Türk kaynaklarında 'Adalya' olarak anılan kent 20. Yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren Antalya olarak adlandırılmıştır.

Antalya; Birinci Dünya Savaşı sonrası 28 Mart 1919'da İtalya tarafından işgal edilir. İşgal 5 Temmuz 1921'de sonlandırılır. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanından sonra Osmanlı döneminde sancak olan Antalya il olur.

Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 8 Mart 1930'da kente yaptığı ziyaret sırasında söylediği 'Hiç şüphesiz ki Antalya, dünyanın en güzel yeridir' sözü Antalya'yı anlatan en güzel ifadedir.

Mülki alanı 92 kilometrekare olan Muratpaşa 8 bin 804 hektarlık alana sahiptir. 20 kilometre sahil kıyı bandı bulunan Muratpaşa'nın güneyinde Akdeniz, kuzeyinde Kepez ilçesi, batısında Konyaaltı, doğusunda da Aksu yer almaktadır.

Coğrafi Yapısı

Muratpaşa, Doğuda Aksu İlçesi, Kuzeyde Kepez ilçesi, Batıda Konyaaltı ilçesi, Güneyde ise Akdeniz ile çevrilidir. Muratpaşa ilçe merkezi Akdeniz kıyısında 8804 hektarlık alana yerleşmiştir. İlçe mülki alanı 92 Km^{2}'dir. İlçenin toplam olarak 20 km. sahil kıyı şeridi vardır.

İlçenin önemli tarihi, turistik ve diğer görülebilecek mekanları:
1. Antalya Müzesi,
2. Yivli Minare,
3. Kaleiçi,
4. Yatlimanı,
5. Demirciler Çarşısı (2008 yılında yıkıldı, yeniden inşaa edildi.),
6. Havaalanı,
7. Lara Plajları,
8. Atatürk Kültür Parkı (AKM-Cam Piramit Yanı)
9. Düden Suyunun Deniz Şelalesi,
10. Üç Kapılar(Hadrianus),
11. İki Kapılı Han(Vakıf İş Hanı Kuzeyi),
12. Karaalioğlu Parkı,
13. Uluslararası Altın Portakal Film Festivali (Eylül Sonu-Ekim Başı)

Resim 50: Üç Kapılar

Ekonomi

Muratpaşa ilçe merkezi ve diğer yerleşim birimlerinde çalışma hayatı hareketli olup mevsimlere göre çeşitlilik göstermektedir. Özellikle yaz aylarında turizm sezonunun açılması nedeniyle nüfus artmakta ve ekonomi hareketlenmektedir.

Yaz aylarında ilçeye yaşanan nüfus hareketliliği turizm ile ilgili alanlara yöneliktir. İlçenin diğer gelir kaynağı ve ekonomik uğraş alanı tarımdır. Yaklaşık 6354 Dekar alanda tarım yapılmaktadır. Tarım arazisi içinde 14 mahalle bulunmaktadır. En büyük pay örtüaltı sebzesine aittir.

6354 dekar tarım arazisinin, 4732 dekarı örtüaltı sebze yetiştiriciliği, 441 dekarı açık tarla sebze yetiştiriciliği 207 dekarı meyve bahçesi ve 424 dekarında da süs bitkileri yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kalan 550 dekar alanın 132 dekarı ekilen, 359 dekarı nadasa bırakılan, 59 dekarı tarıma elverişli olup kullanılmayan alandır.

İlçede hayvancılık tarıma göre ikinci derecede önem arz etmektedir. İlçe Tarım Müdürlüğümüzün kayıtlarına göre, ilçemizde 2000 adet küçükbaş, 934 adet büyükbaş, 25 adet tek tırnaklı, 1.500 adet de kedi köpek bulunmaktadır.

Tarımsal üretimde kullanılan kimyasalların insan ve çevre sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla geliştirilen organik tarıma ilçemizde özel önem verilmektedir. Üretimde kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimi olan organik tarım projesi kapsamında çalışmalar yapılmıştır. 16 Mart 2008 tarihinde Cam Piramit Kongre ve Fuar alanında açılan pazarda, sadece yaş meyve sebze değil, organik olarak yetiştirilmiş diğer kuru gıdalar da pazarlanabilmektir.

Resim 51: Kaleiçi

Turizm

İlçe önemli bir turizm potansiyeline sahip olmakla birlikte bu sektör yeterince gelişmiştir. İlçe 5 yıldızlı 7 otel, 1-4 yıldızlı 35 otel, 4 pansiyon, 1 Apart otel, 11 Özel Konaklama Tesisi Lara bölgesinde bulunmaktadır. Yıldızlarına göre Kültür ve Turizm Bakanlığı belgeli oteller ile pansiyon, apart otel ve özel konaklama tesislerinin toplam yatak sayısı 15.543 bulmaktadır.

SERİK

Serik İlçesi, Antalya - Mersin karayolu üzerinde, Antalya' nın 38 km doğusunda, Manavgat İlçesine 40 km uzaklıktadır. Akdeniz' de 22 km kıyı şeridine sahip olup; 8 km içeride, denizden 26 m yüksekliktedir. Kısmen dalgalı ovalık bir arazi üzerinde kurulmuştur. İlçenin yüzölçümü 1.550 km²'dir. Bunun 45,360 hektarı tarım arazisi, 65.764 hektarı da orman arazisi geri kalan kısmı da vasıfsız yerdir. Serik, Antalya'nın doğuya doğru uzanan bir parçasını teşkil eder.

Dağlık kesimlerinde hayvancılık, ormancılık, ova kesimlerinde de ziraatçılık özellikle turfanda sebzecilik yapılmaktadır. Ticari hayatı Antalya şehir merkezine bağlıdır. İlçenin kuzeyinde batı Toros dağları yükselmeye başlar. Serik ilçesi batıda Antalya merkez ilçe, doğuda Manavgat ilçesi, kuzeyde Burdur iline bağlı Bucak ve Isparta iline bağlı Sütçüler ilçeleri, Güneyde Akdeniz ile çevrilidir.

İlk yerleşim yeri, M.S. II Yüzyılda Bergama Krallığına bağlı olarak bu günkü Yanköy Köyü yakınlarında bulunan "Sillyon" (Koçhisar tepesinde) ve bugünkü Belkıs Köyünde "Aspendos" olarak iki yerde kurulmuştur. 1817 yıllarında yerleşim bölgelerinin çok aralıklı olması nedeni ile ilçe önceleri "Seyrek" diye anılmış, 1890 yıllarına doğru Serik olarak adlandırılmıştır. 1900 Yılında bu günkü ilçe merkezinde "Kökez" adı altında bucak merkezi olmuştur. 1926 Yılında da Serik İlçe olmuştur. Batı Trakya Türkleri Balkan Savaşı sırasında Muhacir olarak; Girit savaşı sırasında da, Girit Türkleri Serik'e gelip yerleşmişlerdir.

Aspendos

Antalya -Manavgat yolundan ayrılan bir yolla Aspendos' a ulaşılır. İlçemizin 8 km doğusunda, Köprüçayı' nın dağlık bölgesinden düzlüğe ulaştığı yerde M.Ö. 10. yüzyılda Akalar tarafından kurulmuş ve antik devrin mamur zengin kentlerinden biridir. Buradaki Tiyatro M.S. II. yüzyılda Romalı'lar tarafından inşaa edilmiştir. Kent biri büyük, biri küçük iki tepe üzerine kurulmuştur.

Coğrafyacı Strabon ve Pamponrus Mela, kentin Agruslu'larca kurulduğunu yazarlar. Bölgeye M.Ö. 1200' den sonra Grek göçleri olmuştur, oysa Aspendos adının kaynağı Greklerden önceki yerli Anadolu dilidir. Önemli bir ticaret yolu üzerinde olduğu ve Köprüçay Irmağı ile limana bağlandığı için Aspendos, her çağda ele geçirilmek istenen kentler arasında yer almıştır.

Resim 52: Aspendos Antik Tiyatrosu

Aspendos'un en önemli yapısı tiyatrosudur. Antik tiyatrolar arasında en iyi şekilde korunarak bugüne gelmiş bir açık hava tiyatrosudur. Bu tiyatro Anadolu'daki Roma Tiyatrolarının günümüze sahnesi ile ulaşabilen en eski ve sağlam bir örneğidir. Mimarı Aspendos'lu Theodorus'un oğlu Zenon'dur. Antonius Piu zamanında (138-164) yapılmıştır. Tiyatro, kentin yerli tanrıları ile imparator ailesine sunulmuştur. Yılda binlerce yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir.

Sillyon

Serik'e 15 km uzaklıkta olan Aspendos ve Perge arasında yüksekçe bir tepe üzerinde kurulmuş yerleşim yeridir. Şu an harabe durumundadır. M.S. II. yüzyılda Bergama krallığına bağlı olarak yakın tarihe kadar Karahisar-Tekke adı ile bu günkü Yanköy Köyü yakınlarında bulunan Koçhisar tepesinde kurulmuştur. Antik devrin en zengin şehirlerinden birisidir.

Belek

İlçedeki turistik yerlerin başında Akdeniz sahil kesimindeki Belek gelmektedir. Son dönemlerde gerek ülke genelinde gerekse dünya çapında turizm açısından sayılı yerlerdendir. 2004 yılında Belek'te Sinegog, Kilise ve Caminin birleştirilmesiyle Dinler Bahçesi oluşturulmuştur.

Resim 53: Belek

7.2. PAYDAŞ ANALİZİ

7.2.1. Kurum Dışı Paydaş Analizi

Stratejik Planlama çalışmalarında katılımcılık temel ilkelerden biri olup, Antalya Büyükşehir Belediyesinin verdiği hizmetlerden faydalananların ihtiyaçlarına yönelik stratejilerin oluşturulabilmesi için etkileşim içinde olduğu paydaşlarının görüşlerinin alınması büyük önem taşımaktadır.

Paydaş analizinin amacı, stratejik planlama çalışmalarına veri sağlamak için, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve vatandaşların (vb.) Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetleri ile ilgili beklentilerini öğrenmek ve belediye hizmetlerinin performansını saptamaktır.

Paydaş analizi ile tespit edilen paydaşlarımızın tamamına posta yöntemi ile "Paydaş Katkı Formu" göndererek katkıda bulunmaları istenmiş, aynı form resmi internet sayfamız üzerinden yayınlanarak vatandaşların da görüş ve önerileri alınmıştır.

7.2.2. Kurum İçi Paydaş Analizi

Katılımcılık ilkesinden yola çıkılarak Stratejik Planlama çalışmalarında, kurumda çalışanların görüşlerini almak amacıyla, her personele ulaşacak şekilde, "İç Paydaş Katkı Formu"yla yapılan bir çalışmadır.

Antalya Büyükşehir Belediyesi iç paydaşlarının mevcut duruma ilişkin değerlendirme ve beklentileri doğrultusunda paydaş görüş ve önerileri alınmıştır.

Antalya - 3 Kapılar

7.3. KURUM İÇİ ANALİZ

7.3.1. Belediyenin Tarihi

Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk belediye teşkilatları, 1864'te çıkarılan Vilayet Nizamnamesi ve ardından yapılan yeni düzenlemelerle birlikte "Şehreminlik" olarak ortaya çıkmıştır. Yapılan düzenlemelerle ülkenin tamamında kurularak yaygınlaştırılan belediye teşkilatı, Antalya'da ilk kez 1868'de oluşturulmuştur.

Resim 54: Belediye Binası

Şehreminlik olarak oluşturulan belediye teşkilatı, özellikle yerel yönetimlerin gelişmesi açısından ilk adımı oluşturmaktaydı. Antalya Şehreminliği'ne (Belediye Başkanlığı'na) ilk kez Muhasebeci Abdullah Efendi, muavinliğine (yardımcılığı) ise Cemal Bey getirilmiştir. 1880 yılında Antalya Belediye Başkanlığı'na Hacı Mehmet Sait Efendi, 1888'de Ömer Lütfü Efendi ve 1899'da Dizdarzade Rıza Bey getirilmiştir. Bu dönem içerisinde belediyeciliğin başlıca görevleri arasında temizlik ve çevre düzenlemesi, yol yapım ve onarımı bulunmaktaydı. Antalya Belediyesi, sağlık alanındaki işleri ise bir doktor, bir aşı memuru ve bir eczacı ile yürütmekteydi. Ayrıca şehirde bir de eczahane bulunmaktaydı.

1906 yılından sonra sırasıyla Ömer Lütfü Efendi (1906), Mustafa Efendi (1908), Münir Efendi (1911), Rıza Bey (1912), Ziya Bey (1915), Ömer Lütfü Efendi (1916), Mustafa Bey ile Hasan Bey (1919), Kahramanzade Hacı Said Efendi (1920), Antalya Belediye Başkanlığı görevini yürütmüşlerdir.

Belediye'nin en önemli hizmetlerinden bir diğeri, Kurtuluş Savaşı sırasında, saat kulesi ile iskele yolunun yapılmasıdır. Görüldüğü üzere, şehrin bayındırlık hizmetlerinde önemli rol oynayan belediye, Düden Çayı'ndan su taşınmasını sağlayan kanalların bakımını da gerçekleştirmiştir.

Cumhuriyet döneminde, Antalya Belediyesi'nin günümüz belediyecilik anlayışını yansıtmaya başladığını söyleyebiliriz. Antalya'da Cumhuriyet'in ilk Belediye Başkanları Şerametzade Zeki Bey ile Zühtü Beyzade Hasan Bey'dir (1926). Temizlik konularında etkin olabilmek için satın alınan çöp arabaları ile sulama aracı, ihtiyaca cevap vermeleri için atılan önemli adımlardır.

1928 yılına gelindiğinde Antalya Belediyesi'nin mevcut araç gereçlerinin yanında 10 dönüm arsası, 10 yataklı bir dispanseri, bir mezbahanesi, 45 dükkanı, birer arasöz, motopomp, tekerlekli ve tekerleksiz tulumba, 11 itfaiye personeli, 24 müstahdem ve 15 memuru bulunmaktaydı. Belediyenin bu hizmetleri yürütebilmesi için de yılda 24.910 lira harcama yapılıyordu. Baktığımızda bu dönem Belediye Başkanlığı görevini, 1927'de Tosun Hakkı Efendi'nin kısa süren başkanlığının ardından, Dr. Ali Galip (Kahraman) Bey'in üstlendiğini görmekteyiz. Ali Galip Bey, başkanlığı, Ekim 1930 seçimlerinde Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan Karakaşzade Hüsnü Bey'e (Karakaş) devretmiştir.

Hüsnü Bey'in göreve geldikten sonra, kendisine yapılan müracaatlar neticesinde, üzerinde durduğu en önemli konu, şehrin ferah ve havadar bir yapıya kavuşturulması girişimidir. Antalya halkının Kaleiçi'ndeki yüksek surlar nedeniyle rüzgar alamadıklarını ve sıkıntı çektiklerini belirtmeleri üzerine Antalya'daki surların yıkımına başlandı. Yine aynı doğrultuda Kalekapısı'ndaki yollar genişletilmiş, genişletme esnasında yolun her iki tarafında yıkılan ahşap evlerin yerine betondan yeni dükkanlar yapılmıştır. Bugünkü Belediye İşhanı'nın bulunduğu yere 1934'te inşa edilen Kasap Halil, şehirdeki kasapların toplanarak tek bir merkezde birleşmesini sağladı. Halk arasında "Yeni Çarşı" şeklinde kendine isim bulan bu yeni dükkanlar, Kalekapısı'nın çehresini değiştirmiş ve burayı bir alışveriş merkezi görünümüne sokmuştur. Ayrıca 1933 yılında bir sulama arabası, 6 çöp arabası alan belediye, 2 memur ve 20 de işçi istihdam etmiştir.

1934 seçimlerinde Antalya'nın yeni belediye başkanı olarak Şerafettin Bey seçilmiştir. Ancak kısa bir süre sonra istifa etmesi üzerine, yerine Lütfü Gökçeoğlu getirilmiştir. Gökçeoğlu döneminde Antalya'da imar faaliyetleri hız kazanmıştır. Ali Çetinkaya Caddesi ile Atatürk Caddeleri'nin düzenlenmesi ve genişletilmesi, Muratpaşa Camii civarındaki mezarlığın kaldırılması, hayvan ve tahıl pazarı için yeni yerlerin belirlenmesi, 1935 yılı ile birlikte ön plana çıkan en önemli bayındırlık hareketleridir. Bunların dışında bir fenni mezbaha ile altı umumi tuvaletin yapımı, buz fabrikasının alınması, itfaiye teşkilatının ıslahı, belediye, Tophane ve Hatay Parkları'nın inşaası ve düzenlemesi belediyenin faaliyetleri arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Belediye Başkanı Lütfü Gökçeoğlu, başkanlığı döneminde Antalya için önemli bir ilki gerçekleştirmiştir. Belediye üyelerine bir "Sıhhi Zabıta Talimatnamesi" hazırlatarak, 10 Haziran 1936'da yürürlüğe koymuştur.

Ayrıca her yıl, bir önceki belediye bütçesinden artan paranın sağlık işleri için kullanılması kararı, 1933'te uygulamaya konulmuştu ve Antalyalıları memnun eden bir gelişme idi. Lütfü Gökçeoğlu, Ekim 1942 seçimlerinde Antalya Belediye Başkanı olarak yeniden seçilmiştir. Yeni dönemdeki imar faaliyetleri olarak Karaalioğlu Parkı'nın yapımı, Şarampol Caddesi düzenlenmesi, Tophane Parkı ile Hatay Parkı'nın Antalya'ya kazandırılması, yeni halk pazarlarının kurulması ve belediye fırınlarının açılması karşımıza çıkmaktadır.

1943'ten sonra Antalya'da belediye başkanlığı görevini sırasıyla; Dr. Burhanettin Onat (1943-1947), Vasfi Cankatan (1947-1951), Seyit Ali Pamir (1951-1955), Hayrat Şakrak (1955-1956), Ömer Eken (1959-1960), Turgut Kılıçer (vali) (1960-1962), Nuri Teoman (vali) (1962-1963) yürütmüştür. Bunlar arasında özellikle Dr. Burhanettin Onat'ın, Antalya'nın turizm yönünden dünya ülkelerine tanıtılması için yaptığı çalışmalar kayda değerdir. 1960 İhtilali ile birlikte göreve gelen Turgut Kılıçer ve Nuri Teoman, valilik görevlerinin yanısıra belediye başkanlığı görevini de yürütmüşlerdir.

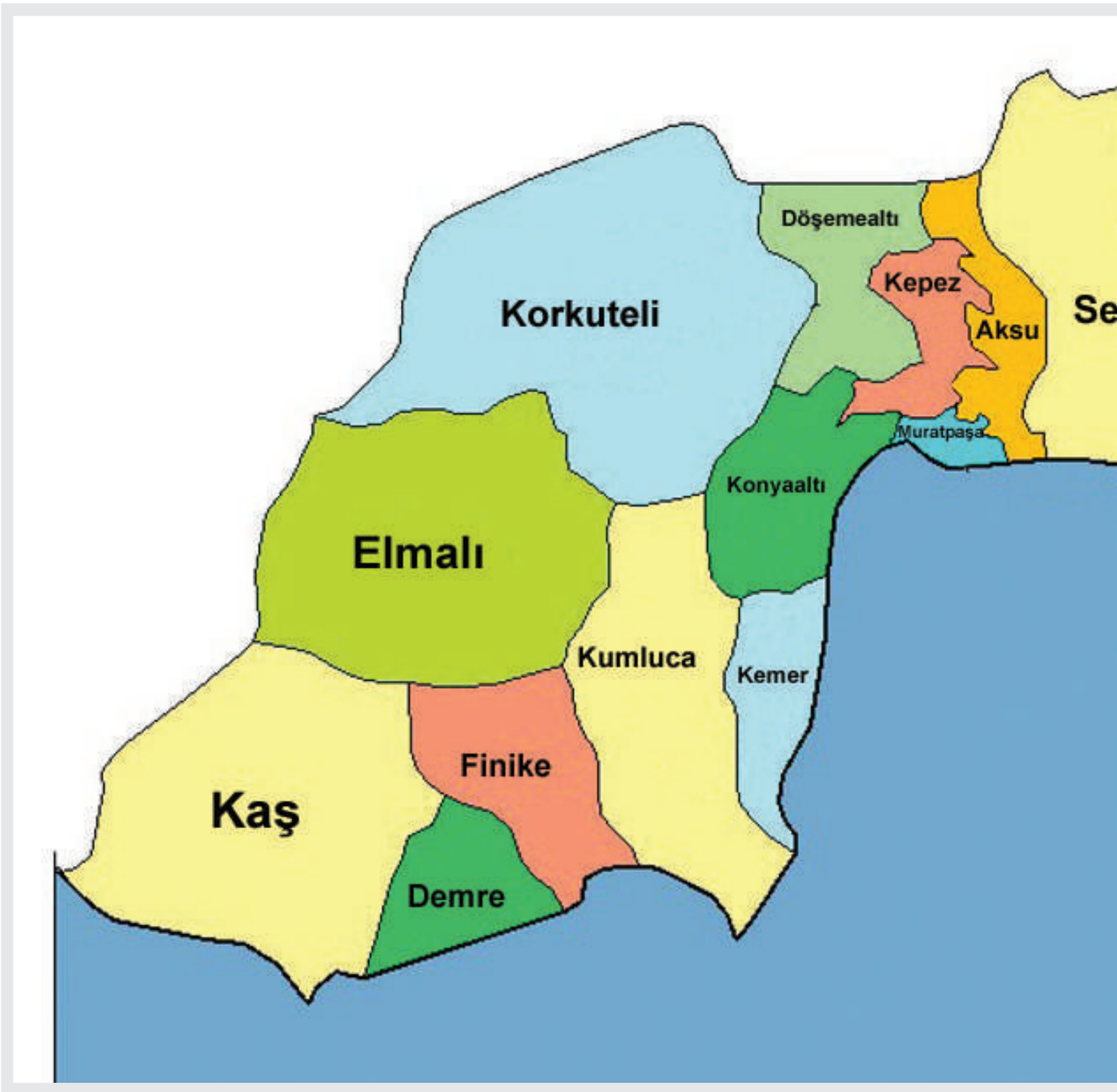
1963-1968 ve 1968-1973 yılları arasında iki dönem belediye başkanlığı görevini yürüten Dr. Avni Tolunay, Antalya'nın simasını değiştiren diğer bir isimdir. Antalya'nın en küçük sokakları dahi betonla kaplanmış ve Antalya toprak yollardan kurtulmuştur. Ayrıca Dr. Burhanettin Onat ile başlayan Antalya'nın dünya turizminin başkenti olma yarışı bu dönemde de sürdürülmüştür. Tolunay, yurt içi ve yurt dışı girişimlerle Antalya'nın tanıtılmasına hız vermiştir. Yine, belediye etkinlikleri içerisine Antalya Festivali'nin dahil edilmesi ve festivale 1963 yılında Ulusal Film Yarışması'nın eklenmesi Antalya'nın bu yönde de tanıtılmasını sağladı. Belediye yönetiminin festival programına eklediği, her yıl üç Alman çiftin evlendirilmesi ve toplu sünnet törenleri gibi faaliyetler, halkla bütünleşmeyi sağlayan önemli hamlelerdir. Tıpkı Av. Avni Tolunay gibi iki dönem belediye başkanlığı yapan Av. Selahattin Tonguç (1973-1977, 1977-1980) da özellikle kültürel alanlardaki başarılarla kendini göstermiştir. Sanatsal etkinliklerle Antalya Festivali'nin çok boyutlu olmasını sağlayan Tonguç yönetimi, imar alanlarında da şehrin geniş bulvarlara, caddelere sahip olmasını sağlamıştır.

12 Eylül 1980 İhtilali sonrasında Antalya'da Şerafettin Mıhçıkan (1980-1981), Nuri Teoman (1981-1983), Kenan Aktekin (1983-1984) Belediye Başkanı olarak görev yapmışlardır. Yener Ulusoy (1984-1987) ve Metin Kasapoğlu'dan (1987-1989) sonra Antalya Belediye Başkanlığı'na Av. Hasan Subaşı iki kez seçilmiştir (1989-1994, 1994-1999).

Antalya Belediyesi, Av. Hasan Subaşı döneminde (1994) "Büyükşehir Belediyesi" haline gelmiş ve alt kademe belediyeleri olarak Muratpaşa, Kepez ve Konyaaltı Belediyeleri oluşturulmuştur. 10.07.2004 tarihinde kabul edilip, 23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'yla birlikte 11 yeni ilk kademe belediyesi daha sorumluluk alanlarına dahil olmuş ve toplam 14 ilk kademe belediyesi bulunan bir Büyükşehir Belediyesi haline gelmiştir. 22/03/2008 Tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren, 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'la;

- Aksu, Pınarlı ve Yurtpınar ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleleri ile birlikte Çalkaya ilk kademe belediyesine katılmıştır. Çalkaya merkez olmak üzere Çalkaya Belediyesi'nin adı Aksu,
- Düzlerçamı, Yeşilbayır ve Çığlık ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleleri ile birlikte Döşemealtı ilk kademe belediyesine katılmıştır. Döşemealtı merkez olmak üzere Döşemealtı,
- Varsak ilk kademe belediyesinin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleleri ile birlikte Kepez ilk kademe belediyesine katılmıştır. Kepez merkez olmak üzere Kepez,
- Beldibi ve Doyran ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleleri ile birlikte Konyaaltı ilk kademe belediyesine katılmıştır. Konyaaltı merkez olmak üzere Konyaaltı,
- Muratpaşa ilk kademe belediyesi merkez olmak üzere Muratpaşa, adlarıyla beş ilçe kurulmuştur.

Av. Hasan SUBAŞI'dan sonra 1999-2004 yılları arasında Dr. Bekir KUMBUL, ardından 2004-2009 yılları arasında Menderes TÜREL, 2009-2014 yılları arasında Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görev yapmıştır. 12/11/2012 tarih ve 6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet sınırları 138.000 hektardan 2.068.181 hektara yükselmiş, böylece hizmetleri kullanan Antalyalıların sayısı 2 milyon 158 bine ulaşmıştır. Ayrıca, 6360 sayılı kanunun bazı maddeleri 30 Mart 2014 yerel seçiminden sonra yürürlüğe girmiş olup, İl Özel İdaresi ve kapanan belde belediyeleri çalışanlarının Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne devri ile birlikte gerek çalışan sayısında gerekse hizmet sunulan alan ve hizmetleri kullanan vatandaş sayısında büyük artışlar yaşanmıştır. Son olarak 30 Mart 2014 tarihinde yapılan yerel seçimde, Sayın Menderes TÜREL tekrar Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı olmuştur.

Resim 55: Antalya Büyükşehir Belediyesi Hizmet Sınırı

TABLO 15: ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İLÇE YÜZÖLÇÜMLERİ

Adı	Yüzölçümü(Ha)	Yüzölçümü(m²)	Adı	Yüzölçümü(Ha)	Yüzölçümü(m²)
GAZİPAŞA	108404,7	1084047273,1	GÜNDOĞMUŞ	105764,7	1057647412,2
FİNİKE	68659,7	686597248,9	DEMRE	35348,1	359915054,4
KAŞ	178641,6	1789452576,9	AKSU	43718,6	437185982,9
KEMER	40922,3	409223268,6	MURATPAŞA	8892,8	88927745,1
ALANYA	196716,9	1967169355,4	DÖŞEMEALTI	69945,6	701267815,9
KUMLUCA	113737,3	1137989424,9	KEPEZ	32396,2	323961594,1
ELMALI	167173,9	1671739142,2	KONYAALTI	55787,0	558066027,6
İBRADI	53384,6	538618441,7	SERİK	119026,7	1197285390,6
AKSEKİ	189503,5	1895000191,8	MANAVGAT	226431,6	2299776077,7
KORKUTELİ	253725,2	2537251873,0			

7.3.2. Örgüt Yapısı

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 3. maddelerine göre belediye organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanından oluşmaktadır.

Antalya Büyükşehir Belediye Meclisi, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin karar organıdır. Büyükşehir Belediye Başkanı, Büyükşehir Belediye Meclisinin başkanıdır. Meclis, halk tarafından doğrudan seçilmiş üyeler tarafından oluşmaktadır. 6360 sayılı kanun ile Antalya Büyükşehir Belediyesinin sınırları il mülki sınırları olup, Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki ilçe belediyelerinin başkanları da meclisin doğal üyesi olmuştur. Meclis üye sayısı 103'tür. Meclis, her ayın ikinci haftasında toplanır ve Ağustos ayında tatil yapar.

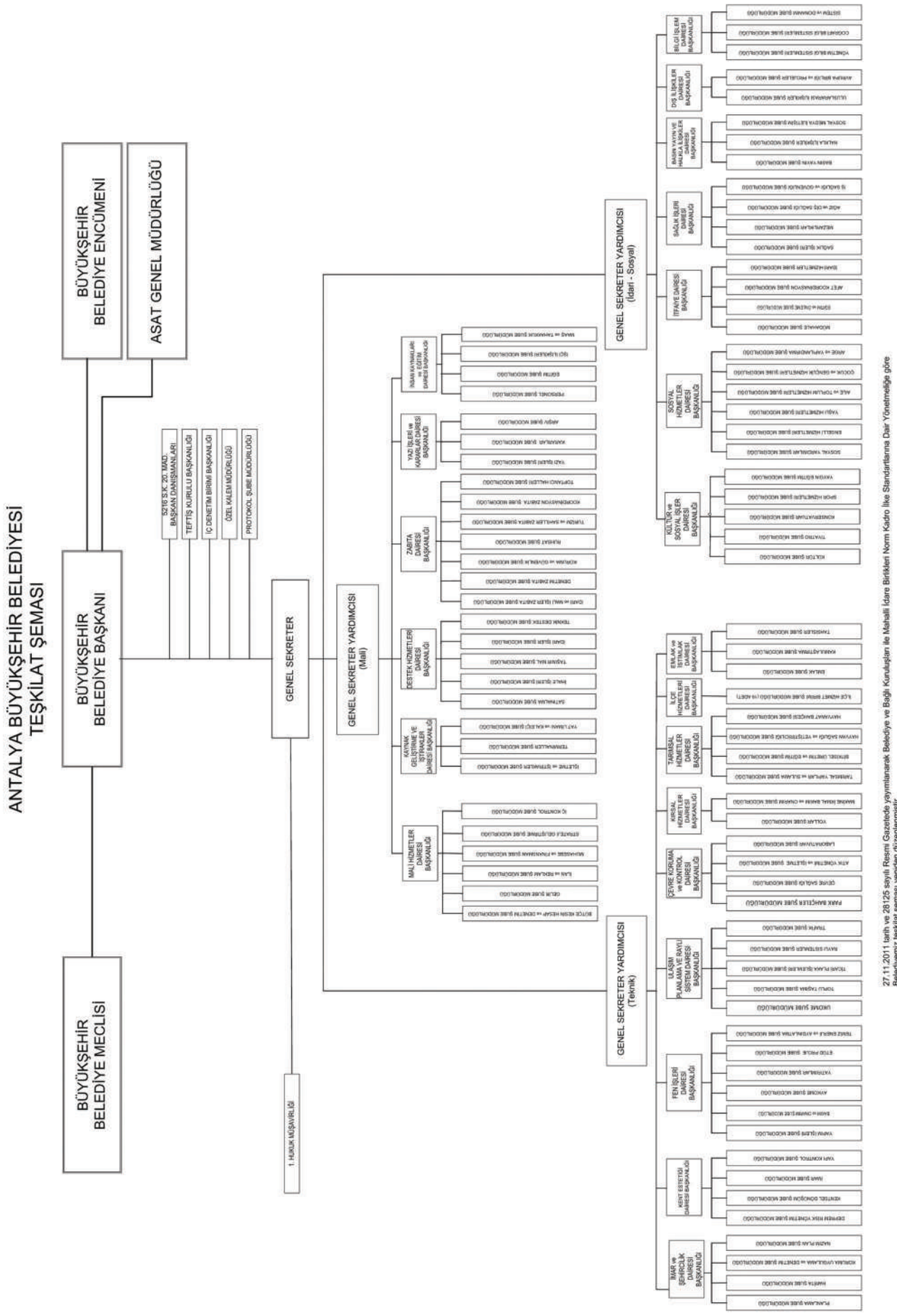
Belediye Meclisi, stratejik plan ve faaliyet raporlarının onaylanması, bütçe ve performans ölçütlerinin belirlenmesi, il çevre düzeni planının ve imar planlarının onaylanması gibi genel hizmet politikaları ve stratejilerinin belirlenmesinin yanı sıra norm kadro kapsamında belediye kadro ihdası ve değiştirilmesine karar verilmesi gibi iç örgütlenmeye dönük kararları alır.

Belediye iştiraklerinin özelleştirilmesine veya sermaye artışına karar verilmesi, borçlanmaların onaylanması da Belediye Meclisinin görevleri arasındadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 15. maddesine göre, mecliste, meclis üyelerinin katılımıyla ihtisas komisyonları kurulur.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı, belediye idaresinin başı ve temsilcisidir. Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki seçmenler tarafından doğrudan seçilir. Büyükşehir Belediye Başkanı; belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmekten, belediye kaynaklarını ve teşkilatını sevk ve idare etmekten, Belediye Meclisinin ve Belediye Encümenin aldığı kararları uygulamaktan sorumludur.

Büyükşehir Belediye Encümeni, Belediye Başkanının Başkanlığında, Belediye Meclisinin kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçilen beş üye ile biri genel sekreter, biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere Belediye Başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden oluşur. Belediye Encümeni; stratejik plan ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip Belediye Meclisine görüş bildirir, kamulaştırma ve ihale kararlarını alır, denetimler sonucundaki cezaları karara bağlar, taşınmaz mal alım, satım ve trampası ile ilgili meclis kararlarını uygular.

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
TEŞKİLAT ŞEMASI
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE ENCÜMENİ
ASAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
5216 S.K. 20. MAD. BAŞKAN DANIŞMANLARI
TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI
İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ
PROTOKOL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
GENEL SEKRETER
1. HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
GENEL SEKRETER YARDIMCISI (Mali)
GENEL SEKRETER YARDIMCISI (Teknik)
GENEL SEKRETER YARDIMCISI (İdari - Sosyal)
MALİ HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
İŞLETME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İÇ KONTROL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
STRATEJİ GELİŞTİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MUHASEBE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İLAN ve REKLAM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
GELİR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BÜTÇE KESİN HESAP ve DENETİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KAYNAK GELİŞTİRME VE İŞTİRAKLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
İŞLETME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TEMSİLCİLİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
YAT LİMANI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
SATINALMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BİLGİ İŞLEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TAŞINIR MAL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
HİZMET ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK DESTEK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ZABITA DAİRESİ BAŞKANLIĞI
ZABITA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
DENETİM ZABITA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KORUMA ve GÜVENLİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
RUHSAT ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TURİZM ve SANATLAR ZABITA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KOORDİNASYON ZABITA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TOPTANCI HALLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
YAZI İŞLERİ ve KARARLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI
YAZI İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KARARLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ARŞİV ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İNSAN KAYNAKLARI ve EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI
PERSONEL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İŞÇİ İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MAAŞ ve TAHAKKUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İMAR ve ŞEHİRCİLİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
PLANLAMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İHALE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KONTROL ve DENETİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MAZİ PLAN ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KENT ESTETİĞİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
DEPREM RİSK YÖNETİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KENTSEL DÖNÜŞÜM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İMAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
YAPI KONTROL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
FEN İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
YAPIM İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SANAT ve ÖNEMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AYKOME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
YATIRIMLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ETÜD PROJE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK EMİRLİ ve ATÖLYE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ULAŞIM PLANLAMA VE RAYLI SİSTEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI
UKOME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TOPLU TAŞIMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TRAFİK PLANLAMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
RAYLI SİSTEMLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TRAFİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE KORUMA ve KONTROL DAİRESİ BAŞKANLIĞI
PARK BAHÇELER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ATIK YÖNETİMİ ve DÜZENİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
LABORATUVAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
YOLLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MADDE İMALİ BAKIM ve ONARIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
TARIMSAL YAPILAR ve SULAMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BİTKİSEL ÜRETİM ve EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
HAYVAN SAĞLIĞI ve VETERİNERLİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
HAYVAN BARINAĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İLÇE HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
İLÇE HİZMET BİRİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ (19 ADET)
EMLAK ve İSTİMLAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
EMLAK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KAMULAŞTIRMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TAHSİS ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KÜLTÜR ve SOSYAL İŞLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
KÜLTÜR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
TİYATRO ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KONSERVATUVAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SPOR HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
PARSUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
SOSYAL YARDIMLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ENGELLİ HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
YAŞLI HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ALO 185 TOPLUM HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇOCUK ve GENÇLİK HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AİLE ve YAPILANDIRMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İTFAİYE DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜDAHALE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İSTİH ve ÖNLEME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AR-GE KOORDİNASYON ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İSTİH HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SAĞLIK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
SAĞLIK İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MEZARLIKLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AŞÜ ve ÇŞ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
BASIN YAYIN ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
HALKLA İLİŞKİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL MEDYA İLETİŞİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
DIŞ İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AKREDİTE BİRİM ve PROJELER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI
YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SİSTEM ve DONANIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
27.11.2011 tarih ve 28125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke Standartlarına Dair Yönetmeliğe göre
Belediyemiz teşkilat şeması yeniden düzenlenmiştir.
Bilgi ve gereğini rica ederim.

7.3.3. İnsan Kaynakları Yapısı

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nde başkan, genel sekreter, genel sekreter yardımcıları, daire başkanları ve müdürlerden oluşan hiyerarşik bir yapı bulunmaktadır. Başkan, genel sekreter, genel sekreter yardımcıları, Belediye Meclisi ve Belediye Encümeni gibi birimler stratejik düzeyde kararların alındığı ve uygulama talimatlarının verildiği üst yönetimi oluşturmaktadır. Kurumda bir genel sekreter, üç genel sekreter yardımcısı, bir hukuk müşaviri, bir teftiş kurulu başkanı, bir iç denetim birimi başkanı, 18 daire başkanı ve 71 müdür bulunmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi personel yapısı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

TABLO 16: PERSONEL SAYISININ CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Cinsiyet	2012	2013	2014
Kadın Sayısı	316	323	438
Erkek Sayısı	1163	1148	1943
Toplam	**1479**	**1471**	**2381**

TABLO 17: PERSONELİN STATÜ DAĞILIMI

Statü	2012	2013	2014
Memur	680	881	1205
Engelli Memur	7	8	8
Sözleşmeli Personel	198	8	16
Engelli Sözleşmeli Personel	1	0	0
İşçi	554	539	1089
Engelli İşçi	19	19	34
Eski Hükümlü	14	11	18
Terör Mağduru	6	5	11
Toplam	**1479**	**1471**	**2381**

TABLO 18: PERSONELİN YAŞ DAĞILIMI

Yaş Aralıkları	2012	2013	2014
20-25	41	37	25
26-30	228	222	188
31-35	204	198	291
36-40	191	194	299
41-45	281	269	396
46-50	338	330	609
51-55	130	156	377
56-60	50	48	159
61 ve üzeri	16	17	37
Toplam	**1479**	**1471**	**2381**

TABLO 19: PERSONELİN EĞİTİM DURUMU

Eğitim	2012	2013	2014
Eğitim Görmemiş	1	0	0
İlkokul	283	275	668
Ortaokul	131	128	217
Lise ve Dengi	410	405	593
Yüksekokul	217	203	253
Üniversite	388	413	585
Yüksek Lisans	49	47	65
Toplam	**1479**	**1471**	**2381**

TABLO 20: HİZMET ALIMI YÖNTEMİ İLE ÇALIŞTIRILAN PERSONEL SAYISI			
Eğitim	**2012**	**2013**	**2014**
Personel Sayısı	3570	3508	3728

TABLO 21: 2014 YILI NORM KADROYA GÖRE KADRO DURUMLARI			
Statü Dağılımı	**Dolu Kadro**	**Boş Kadro**	**Toplam Kadro**
Memur	1213	1087	2300
Sözleşmeli Personel	16	470	486
İşçi	1152	854	2006
Toplam	**2381**	**2411**	**4792**

TABLO 22: 2014 YILI NORM KADROYA GÖRE KADRO DURUMLARI						
	Emekli	**Nakil**	**İstifa**	**Vefat**	**İş Akdi Fesh**	**Toplam**
Memur	5	20	1	-	-	26
Sözleşmeli Personel	-	-	-	-	-	0
İşçi	16	3 (6360 s.kanun gereği devir)	-	1	-	20
Toplam	**21**	**23**	**1**	**1**	**-**	**46**

TABLO 23: 2014 YILINDA İŞE ALINAN PERSONEL SAYISI				
	KPSS	**Nakil**	**Açıktan Atama**	**Toplam**
Memur	-	25	4	29
Sözleşmeli Personel	-	-	4	4
İşçi	-	599 (6360 s.kanun gereği devir)	-	599
Toplam	**-**	**624**	**8**	**632**

Bunun yanında belediye şirketleri ve bağlı kuruluşlarından; EKDAĞ A.Ş.'de 10, ANTEPE A.Ş.'de 72, ANET A. Ş.'de 185, ULAŞIM A.Ş.'de 329, ANSET Ltd. Şti.'de 51, ASAT Genel Müdürlüğü'nde 1900 olmak üzere toplam 2547 personel çalışmaktadır.

ASAT Genel Müdürlüğü'nün personel dağılımı ise 356 memur, 820 işçi, 2 sözleşmeli ve 722 hizmet alımı yöntemi ile olmak üzere toplam 1900 personeldir.

TABLO 24: ASAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİ STATÜ DAĞILIMI			
Statü	**2012**	**2013**	**2014**
Memur	150	266	356
Sözleşmeli Personel	101	0	2
İşçi	374	372	820
Hizmet Alımı Yöntemi (Şirket Personeli)	491	597	722
Toplam	**1116**	**1235**	**1900**

2014 yılı ilk altı aylık rakamlarına göre 6360 sayılı yasa kapsamında devir olan personeller de dahil edilmiştir.

7.3.4. Mali Yönetim Sistemi

6360 sayılı kanun ile Antalya Büyükşehir Belediyesinin sınırlarının il mülki sınırları olması nedeniyle; imar, ulaşım, çevre, kent ve toplum düzeni, sosyal, sağlık ve kültür hizmetleri kapsamında halkın ihtiyaçları artmış ve birçok ihtiyaç da ön plana çıkmıştır. Artan bu ihtiyaçları karşılamak ve Antalya'yı daha modern bir kent haline getirebilmek için güçlü bir mali yapıya gerek duyulmaktadır.

7.3.4.1. Gelirler

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin gelir kaynakları 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile ilgili diğer mali mevzuatta düzenlenmiş olup, bu kanunlar çerçevesinde gelir kaynakları şöyle sınıflandırılabilir:

1.Vergi gelirleri,
2.Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri,
3.Alınan bağış ve yardımlar,
4.Genel bütçe vergi gelirleri payı,
5.Kişi ve kurumlardan alınan diğer paylar,
6.Diğer gelirler,
7.Sermaye gelirleri.

TABLO 25: GELİR BÜTÇESİ		2010		2011		2012		2013		2014 (*)	
Açıklama		(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)
Vergi Gelirleri	Bütçe	28.506.360	5,13	35.382.100	3,68	41.753.650	2,25	24.500.000	2,41	42.206.000	0,93
	Gerçekleşme	20.529.006		16.538.345		12.129.508		13.113.085		7.729.565	
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	Bütçe	46.780.440	9,40	55.066.100	10,59	77.683.350	11,56	89.165.000	14,91	106.454.000	3,59
	Gerçekleşme	37.580.326		47.655.288		62.405.793		81.274.744		29.899.062	
Alınan Bağış ve Yardım	Bütçe	11.771.000	0,03	11.697.500	0,07	5.170.000	0,16	4.232.000	0,00	5.000.000	0,00
	Gerçekleşme	132.648		314.454		864.837		0		0	
Diğer Gelirler	Bütçe	244.703.200	49,07	264.225.300	48,21	340.673.000	45,83	347.448.000	54,11	529.785.000	27,94
	Gerçekleşme	196.263.324		216.944.608		247.493.052		294.924.600		232.763.390	
Sermaye Gelirleri	Bütçe	67.819.000	12,61	82.579.000	2,83	74.830.000	1,00	80.000.000	0,24	150.000.000	0,03
	Gerçekleşme	50.428.377		12.714.469		5.388.202		1.281.230		271.621	
Alacaklardan Tahsilat	Bütçe	1.165.000	0,50	1.407.000	0,05	320.000	0,09	155.000	0,00	155.000	0,00
	Gerçekleşme	1.981.571		231.370		512.310		0		0	
Red ve İadeler (-)	Bütçe	745.000	0,00	357.000	0,00	430.000	0,00	500.000	0,00	600.000	0,00
	Gerçekleşme	0		0		0		0		0	
Toplam	**Bütçe**	**400.000.000**	**76,73**	**450.000.000**	**65,42**	**540.000.000**	**60,89**	**545.000.000**	**71,67**	**833.000.000**	**32,49**
	Gerçekleşme	**306.915.252**		**294.398.534**		**328.793.701**		**390.593.659**		**270.663.638**	

(*) 2014 yılı gerçekleşme verileri ilk 6 aylık dönemi kapsamaktadır.

7.3.4.2. Giderler

Antalya Büyükşehir Belediyesi giderleri, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mali mevzuatta yer alan hükümlere göre belirlenmekte ve uygulanmaktadır. Giderler şöyle sınıflandırılabilir:

1.Personel Giderleri,
2.Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri,
3.Mal ve Hizmet Alım Giderleri,
4.Faiz Giderleri,
5.Cari Transferler,
6.Sermaye Giderleri,
7.Sermaye Transferleri,
8.Borç Verme,
9.Yedek Ödenek.

TABLO 26: GİDER BÜTÇESİ		2010		2011		2012		2013		2014 (*)	
Açıklama		(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)	(TL)	Toplam İçindeki Pay (%)
Personel Giderleri	Bütçe	64.000.000	13,66	68.525.000	13,13	77.766.000	13,42	99.837.000	12,96	131.473.000	5,85
	Gerçekleşme	57.362.551		65.664.777		80.528.841		84.245.327		52.841.247	
Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Pirimi	Bütçe	12.000.000	2,52	11.275.200	2,44	12.265.000	2,03	13.536.000	2,02	19.393.000	0,98
	Gerçekleşme	10.585.468		12.214.996		12.183.803		13.118.507		8.883.809	
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Bütçe	166.967.000	28,02	202.035.600	30,95	239.617.000	35,46	290.237.000	33,05	405.633.000	12,86
	Gerçekleşme	117.674.549		154.739.495		212.766.767		214.793.530		116.170.853	
Faiz Giderleri	Bütçe	18.000.000	5,94	22.000.000	6,46	31.345.000	4,79	31.000.000	4,66	41.000.000	1,89
	Gerçekleşme	24.935.625		32.323.758		28.742.639		30.284.544		17.049.424	
Cari Transferler	Bütçe	13.755.000	1,79	14.386.800	2,89	20.168.000	1,38	18.599.000	3,71	34.444.000	1,18
	Gerçekleşme	7.530.143		14.428.966		8.268.089		24.137.811		10.691.105	
Sermaye Giderleri	Bütçe	116.248.000	10,83	144.977.400	10,34	167.899.000	10,78	142.291.000	8,57	183.257.000	1,77
	Gerçekleşme	45.506.747		51.679.330		64.701.840		55.705.027		15.985.828	
Borç Verme	Bütçe	0	0,00	6.000.000	0,39	4.200.000	0,00	4.500.000	0,23	4.500.000	0,00
	Gerçekleşme	0		1.951.320		0		1.491.900		0	
Yedek Ödenekler	Bütçe	29.030.000	0,00	30.800.000	0,00	46.740.000	0,00	50.000.000	0,00	83.300.000	0,00
	Gerçekleşme	0		0		0		0		0	
Toplam	**Bütçe**	**420.000.000**	**62,76**	**500.000.000**	**66,60**	**600.000.000**	**67,87**	**650.000.000**	**65,20**	**903.000.000**	**24,54%**
	Gerçekleşme	**263.595.083**		**333.002.643**		**407.191.980**		**423.776.646**		**221.622.266**	

(*) 2014 yılı gerçekleşme verileri ilk 6 aylık dönemi kapsamaktadır.

7.3.5. Mali Yönetim ve Sistemi

Mali yönetim ve kontrol sistemi muhasebe işlemlerinin kontrolü, gelir ve gider işlemlerinin hukuka uygunluğunun araştırılması, harcamalara ilişkin belgelerin doğruluk ve tutarlılığı, kaynakların etkin, verimli ve kaliteli kullanılıp kullanılmadığı konularını içermektedir. Mali yönetim ve kontrol sistemi; iç kontrol, ön mali kontrol ve dış denetimden oluşmaktadır.

1-İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

2-Ön mali kontrol; İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin mali karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönünden yapılan kontrolüdür.

3-Dış denetim; Sayıştay tarafından, belediyelerin gelir ve giderleri ile malları üzerinde yapılan denetimdir. Dış denetim;

• Kamu idaresi hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetimi ile kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin kanunlara ve diğer mevzuatlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygun olup olmadığının tespiti,

• Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

7.3.6. Fiziksel Yapı

Antalya Büyükşehir Belediyesinin fiziksel yapısı araç ve binalar olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

7.3.6.1. Araçlar

TABLO 27: 2014 YILI BELEDİYEMİZE AİT ARAÇ DURUMU

S.N	Cinsi	Belediye	Kiralık	Toplam
Tl-	Binek otomobil	-	-	-
T2-	Binek otomobil	29	53	82
T3-	Station-Wagon	-	-	-
T4-	Arazi binek (Enaz 4, en çok 8 kişilik)	-	-	-
T5-	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	9	10	19
T6-	Kaptı-kaçtı (Arazi)	-	-	-
T7-	Pick-up (Kamyonet, şoför dahil 3 veya 6 kişilik)	26	165	191
T8-	Pick-up (Kamyonet, arazi hizmetleri için şoför dahil 3 veya 6 kişilik)	-	-	-
T9-	Panelvan	-	-	-
T10-	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	-	-	-
T11-	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 kişilik)	53	29	82
T12-	Kamyon şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 3.501 Kg.	28	-	28
T13-	Kamyon şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 12.000 Kg.	43	28	71
T14-	Kamyon şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 17.000 Kg.	7	9	16
T15-	Ambulans (Tıbbi donanımlı)	-	-	-
T16-	Ambulans arazi hizmetleri için	-	-	-
T17-	Pick-up (Kamyonet) cenaze arabası yapılmak üzere	16	-	16
T18-	Motorsiklet en az 45-250 cc.lik	18	18	36
T19-	Motorsiklet en az 600 cc.lik	-	-	-
T20-	Bisiklet	-	-	-
T21-a	Güvenlik önlemli binek otomobil	-	-	-
T21-b	Güvenlik önlemli servis taşıtı	-	-	-
T22-1	Diğer Taşıtlar	129	29	158
Toplam		**358**	**341**	**699**

7.3.6.2. Binalar

TABLO 28: 2014 YILI BİNA ve HİZMET ALANLARI DURUMU	
Bina Hizmet Alanı	**Büyüklüğü (m²)**
Güneşev	8.299,44
Yeni Otobüs Terminali (Otogar)	293.728,41
Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası	6.451,00
İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Binası	209,77
Atatürk Kütüphanesi	550,00
Koyunlar (Altınova) Asmek	318,70
Altındağ Kız Öğrenci Yurdu	482,00
Altındağ Erkek Öğrenci Yurdu	531,00
Semtevi	9.730,00
Haşimişcan Kültür Merkezi	9.742,69
Toptancı Hal	394.926,25
Huzurevi	2.715,00
Yeni Belediye Hizmet Binası	16.588,00
Varsak Asmek	2.565,43
Selim Kazak Kreş ve Gündüz Bakım Evi	4.556,00
Toplam	**751.393,69**

TABLO 29: 2014 YILI BİNA VE LOJMAN DİĞER SOSYAL VE YARDIMCI TESİSLER DURUMU	
Tesis Adı	**Sayısı (Adet)**
Lojman	46
Dükkan	227
Kantar Yeri	3
Akaryakıt ve Benzin İstasyonu	4
Tuvalet	7
Otopark	9
Yağ Satış Merkezi	1
Çay Bahçesi	13
Stant	7
Hizmet Binası	15
Yeşil Alan ve Su Parkı	1
Tiyatro Salonu	1
Depolama Arsası	2
Ekmek Fabrikası	1
Büfe	31
Toplam	**368**

7.3.7. Teknolojik Yapı

Belediye Otomasyon Sistemi

2005 yılında yapılan alt yapı değişikliğini takiben yeni bir "Belediye Uygulamaları Otomasyon Paketi" tesis edilip tüm birimlerimizin kullanımına sunulmuştur. Bu sistemin genel özellikleri ise açık kaynak kodlu mimari üzerinde geliştirilmiş WEB temelli bir otomasyon programıdır. Belediyemizin tüm uygulamaları bu paket üzerinde gerçekleştirilmektedir. Birimlerimizden gelen istekler doğrultusunda eklemeler ve periyodik olarak güncellemeler yapılmaktadır. Otomasyon sisteminde toplam 50 adet program kullanılmaktadır.

Otomasyon sisteminin kullanımına ait eğitim sunumları 'Doküman Kütüphanesine' yerleştirilmiş olup, tüm bilgisayar kullanıcıları gerek duyduğunda buraya başvurabilmektedir.

Belediyemiz otomasyon sisteminin Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ve Ulusal Adres Veritabanı (UAVT) entegrasyonu yapılmış olup, aşağıdaki tabloda yıllar itibariyle otomasyon kullanıcı sayıları yer almaktadır.

TABLO 30: YILLARA GÖRE OTOMASYON KULLANICI SAYILARI

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014
Otomasyon Kullanıcı Sayısı	223	579	683	692	809

Resmi Web Sitesi

www.antalya.bel.tr sitesinde, kurumumuzun proje ve yatırımları kategorilere ayrılmış şekilde tanıtılmakta, düzenlenen etkinliklerle ilgili bilgi verilmekte, belediyemiz ve hizmetleri ile ilgili haberler yayınlanmakta, ulaşım güzergah bilgileri ve haritaları, güncel duyurular, ihale ilanları, hal fiyatları, imar plan tadilat duyuruları, yol bakım duyuruları gibi bölümlerin yanı sıra Antalya'nın tarihi, kültürü, doğal güzellikleri ile ilgili bilgiler ve fotoğraflar da yer almaktadır. Bilgi güncellemeleri sürekli yapılmaktadır.

Yabancı takipçilerin de bilgilendirilmesi amacıyla web sitemizin bazı bölümleri Türkçe'nin yanı sıra İngilizce, Almanca ve Rusça dillerinde de yayınlanmaktadır.

Ayrıca kurumsal web sitemiz, engelli ziyaretçilerimiz için erişilebilirlik kurallarına uygun olarak yapılandırılmıştır.

Kültürel etkinliklerimizin duyuru ve tanıtımı da Antalya Kent Portalı www.antalya.com.tr adresi üzerinden yayınlanmaktadır.

TABLO 31: YILLARA GÖRE WEB SAYFASI ZİYARETÇİ SAYILARI

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014
Kurumsal Web Sitesi (www.antalya.bel.tr)	83.028	498.168	906.586	1.168.804	780.765
Kültür Sanat Portalı * (www.antalya.com.tr)	-	11.703	25.106	73.918	21.622
Toplam	83.028	509.871	931.692	1.242.722	802.387

*Nisan 2014' e kadar

Mobil Uygulama

2012 yılında uygulamaya başlanılan Mobil Uygulama (MyAntalya); Antalya'yı ziyaret eden turistleri ve vatandaşlarımızı bilgilendirmek ve Antalya'nın tanıtımını sağlamak amaçlı bir Bilgi İletişim Portalı'dır. 2013 yılı içerisinde hem IOS hem de Android versiyonları güncellenmiş, borç sorgulama, nöbetçi eczane özellikleri ve yeni görseller eklenmiştir. 2014 yılında da içerik güncellemeleri sürekli olarak yapılmaktadır.

TABLO 32: MOBİL UYGULAMA İNDİRİLME SAYISI

Yıllar	2012	2013	2014
Mobil Uygulama İndirilme Sayısı*	20.000	26.000	28.000

*Mayıs 2012 itibariyle

Resim 56: MyAntalya

Kiosk

Antalya'mızı ziyaret eden yerli/yabancı turistlerin ve yerli/yabancı yaşayanların hayatlarını kolaylaştırmak, aradıkları en yakın ihtiyaç noktalarını bulabilmelerini sağlamak, bulundukları lokasyona en yakın etkinliklerden haberdar olmalarını sağlamak, şehiriçi ulaşım olanaklarını sunmak, belediyemiz ile iletişim kurabilmelerini, öneri ve şikayetlerini iletebilmelerini sağlamak ve belediye hizmetlerinden haberdar etmek amacı ile geliştirilmiş myAntalya uygulamasının kiosk versiyonu, şehrin farklı iki noktasında (Cumhuriyet Meydanı ve Belediye Önü) kurulan Kiosk cihazlarında vatandaşların hizmetine sunulmuştur.

E-Belediye Portalı

Vatandaşlar, www.antalya.bel.tr adresi üzerinde bulunan e-belediye hizmetleriyle:

- Belediyemizin satın alma talepleri rekabete açık, şeffaf ve tarafsız olarak duyurulmakta ve firmalar tekliflerini 'Satınalma-Teklif' bölümünden verebilmekte,
- Belediyemiz mükellefleri, mevcut borçlarını görüp ödeyebilmekte, daha önce yapmış oldukları ödemeleri bulup makbuz temin edebilmekte,
- Büyükşehir belediyesi sınır alanları içinde bulunan esnaflarımız ilan reklam beyanında bulunabilmek için 'Bildirimler' bölümünü kullanabilmekte,
- Bilgi edinme kanununa göre öneri, istek ve şikayetlerini 'ABİM Başvuruları' üzerinden gönderebilmekte,
- Belediyemize nikah başvurusu ve nikah rezervasyonu yapabilmekte,
- Belediyemize teslim ettikleri evraklarının durumunu takip edebilmekte,
- Belediye Meclisi tarafından alınan kararları görebilmekte,
- Mezarlıklar Şube Müdürlüğü tarafından defin hizmeti verilen Uncalı Kent Mezarlığı, Andızlı Kent Mezarlığı ve Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde bulunan mezarlıklara defnedilenleri Vefat Edenler bölümünden takip edebilmekte,
- Belediyemizden taleplerini nasıl gerçekleştirebilecekleri bilgisine Hizmet Rehberi'nden ulaşabilmektedirler.

E-Ödeme

Belediyemiz mükellefleri, mevcut borçlarını E-Belediye/E-Ödeme bölümüne giriş yaparak üye olmadan ödeme gerçekleştirebilir.

E-Market (Kurumdan Hizmet Satın Alma)

Vatandaşlar belediyeye gelmeden, internet üzerinden, E- Market uygulamasıyla hizmet talebinde bulunup ödeme yapabilir, E-Market başlığı altında sıralanan hizmetler arasından seçimde bulunarak işlemlerini kolayca yapabilirler.

TABLO 33: WEB SAYFASI ÜZERİNDEN YAPILAN İŞLEM TÜRLERİ ve İŞLEM SAYISI

İşlem Türleri	2010	2011	2012	2013	2014
İlan Reklam Vergisi	115	1.353	3.386	1183	2
Tatil Günleri Çalışma Ruhsat Harcı	0	0	4	2	0
Kira Gelirleri	0	0	4	8	4
Vidanjör Çekim Ücreti	0	4	2	0	0
Özel Çöp ve Katı Atıkların Toplanması	0	1	3	6	2
Şebeke Suyu Tahlili	0	3	0	0	0
Havuz Suyu Tahlili	0	0	1	0	0
Yatlara Verilen Elektrik Bedeli	0	0	1	0	0
Yatlara Verilen Su Bedeli	0	0	3	0	0
Yat Bağlama Ücreti	0	0	23	2	0
Otobüs Ruhsat Harcı ve Durak Aidatı	0	1	1	3	1
AB Plakalı Otobüs Ruhsat Tasdik	0	1	2	0	3
AB Plakalı Otobüs Durak Aidatı	0	4	3	0	1
Tıbbi Atık Bertaraf Ücreti	0	1	13	11	1
Turizm Çarşısı İşgaliye Bedeli	0	0	13	0	14
6111 S.K. Gereği Gecikme Faizi	0	157	202	55	16
6111 S.K. Borç Yapılandırma	0	152	204	55	16
E-Belediye Internet Üye Sayısı	334	756	764	844	671
E-Belediye Üzerinden Gelen ABİM Başvurusu	191	3.632	2.606	2362	1676
E-Belediye Üzerinden Gelen Bilgi Edinme Başvurusu	82	406	300	218	130
E-Belediye Üzerinden Yayınlanan Satınalma Sayısı	150	1.137	1.399	1028	478
Toplam İşlem Sayısı	**872**	**7.608**	**8.934**	**5777**	**3015**

E-Bilet

Vatandaşa yönelik bir diğer uygulama olan E-Bilet uygulaması ile sanatseverler, Antalya Büyükşehir Belediye Tiyatrosu'nun (ABT) sergileyeceği oyunların biletlerini internet üzerinden (www.antalya.bel.tr ve www.antalya.com.tr adreslerinden) alabilmektedir.

TABLO 34: TİYATRO BİLET SATIŞI

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014
Tiyatro Bilet Satışı	702	1724	3770	3192	809

Meclis Canlı Yayın

Büyükşehir belediye meclis görüşmeleri resmi web sitemiz (www.antalya.bel.tr) üzerinden internet ortamında canlı olarak yayınlanmaktadır. Önceki meclislerin görüntülerine de yine sitemizden ulaşılabilmektedir.

Doküman Kütüphanesi (İntranet)

Belediye personelimizin ihtiyaç duyabileceği eğitim sunumları, duyurular, belediye birimlerinin anketleri, yönetmelik, kanun ve diğer dokümanlara hızlı ve online ulaşabileceği "Doküman Kütüphanesi" hizmeti verilmektedir.

Yönetim Bilgi Sistemi - Coğrafi Bilgi Sistemi
Kent Bilgi Sistemi

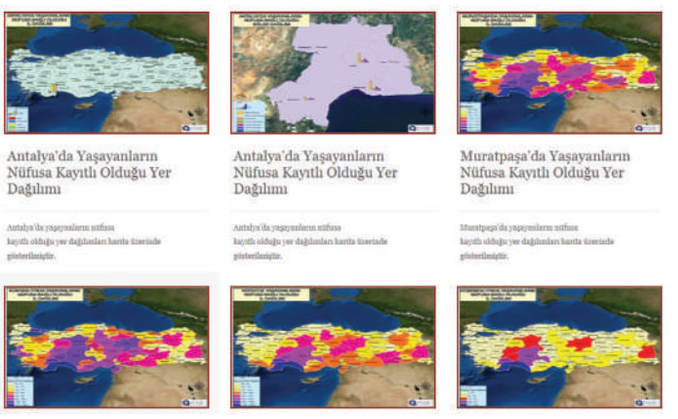
Belediye çalışmalarındaki hizmet verimliliği ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi, vatandaşların daha iyi hizmet almalarının sağlanması, yöneticilere güncel verilere dayalı olarak hızlı ve doğru kararları verme imkanı sağlamak amacıyla Coğrafi Bilgi Sistemleri hayata geçirilmiştir.

Kent Rehberi: Belediye Otomasyon Sistemi (MIS) ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) ile entegre edilerek Kent Bilgi Sisteminin tabanını oluşturan adres verisinin tüm çalışmalarda güncel olarak kullanılması sağlanmaktadır. Aynı zamanda Panoramik Kent Rehberi, web sitesinden vatandaşın hizmetine sunularak istemiş olduğu adrese ulaşma imkanı sağlanmıştır.

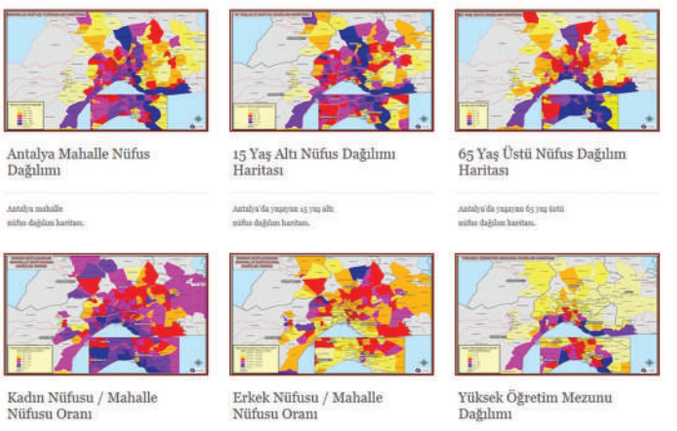

Resim 57: Panoromik Kent Güzergah Haritası

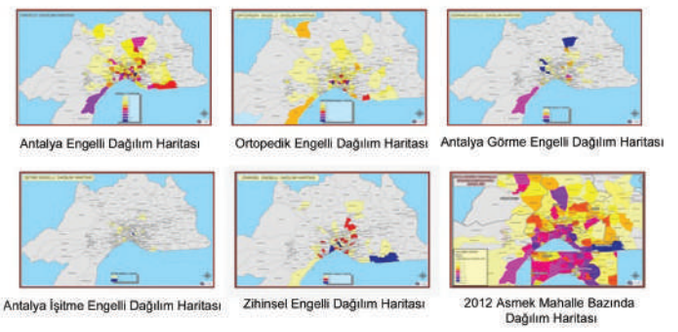
Analiz Haritaları: Bunun yanında Belediye birimlerinin hizmetine sunulan Sosyal Doku Analiz Haritaları, Antalya il ve ilçelerde yaşayan nüfusun Demografik Haritalar ve Sosyal Hizmet Uygulamalarına yönelik haritalar oluşturulmuştur.

Resim 58: Nüfus Dağılım Haritaları

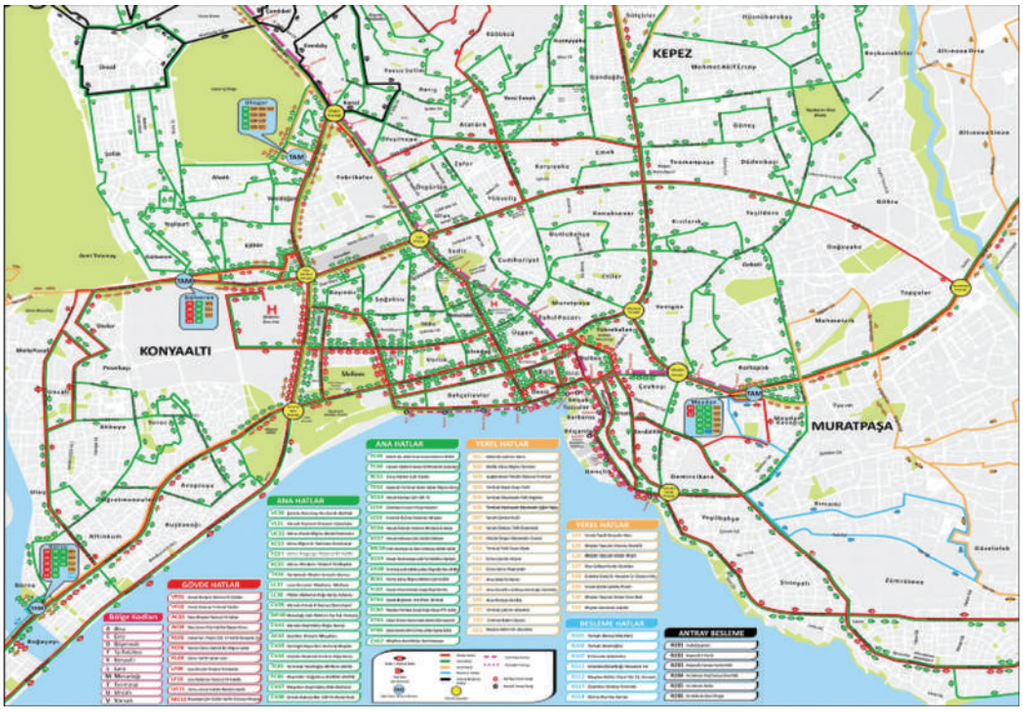

Resim 59: Demografik Haritalar

Resim 60: Sosyal Doku ve Yatırım Haritaları

Ulaşım: Belediyemizin alt yapı hizmetleri, altyapı fiber yapısının kontrolü ve firmalar arası veri paylaşımını Kent Bilgi Sistemi mimarisi üzerinde yapılandırılmıştır. Yeni oluşturulan Ulaşım Bilgi Sistemi kapsamında ulaşım hatları ve durak-larıyla kentin tüm ulaşım yapısı Kent Bilgi Sistemine entegre edilmiştir. Ulaşım projesi kapsamında duraklara asılmak üzere Ulaşım Güzergah Haritası hazırlanmış ve web sitesine de yerleştirilmiştir.

Resim 61: Ulaşım Güzergah Haritası

Antalya toplu ulaşım hatları ulaşım güzergah haritası http://www.antalya.bel.tr kurumsal web adresinden vatandaşın hizmetine sunulmuştur. Kullanıcılar dinamik olarak mahalle, yol ve ulaşım hattının geçtiği güzergahı harita üzerinden sorgulayabilmektedirler.

Resim 62: Ulaşım Güzergah Haritası

TABLO 35: BİRİMLERE GÖRE TELEFON VE ABONE DAĞILIMI			
Birimi	**Telefon (Adet)**	**Dahili Abone (Adet)**	**Harici Abone (Adet)**
Başkanlık	50	43	7
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	19	19	5
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	23	23	-
Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	104	82	18
Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	20	20	4
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	131	129	2
Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	14	14	2
Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	60	56	6
Genel Sekreterlik	67	65	2
I.Hukuk Müşavirliği	21	21	3
İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	46	46	11
İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	16	16	-
İtfaiye Dairesi Başkanlığı	53	35	18
Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi Başkanlığı	32	32	2
Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı (ASMEK Kursları Dahil)	157	107	66
Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı	62	62	-
Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	70	65	11
Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	71	54	37
Teftiş Kurulu Başkanlığı	10	10	-
Ulaşım Planlama ve Raylı Sistem Dairesi Başkanlığı	85	73	22
Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı	25	23	2
Zabıta Dairesi Başkanlığı	93	73	16

TABLO 36: BİLGİSAYAR VE ÇEVRE BİRİMLERİ YILLARA GÖRE CİHAZ SAYILARI					
Cihaz Tipi / Yıl	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Bilgisayar	945	1081	1096	1116	1355
Çizici	5	5	5	5	5
Kesintisiz Güç Kaynağı	17	18	18	18	18
Network Aktif Cihaz	112	122	126	132	138
Tarayıcı	21	22	22	22	22
Yazıcı (Laserjet + Deskjet + Matrix)	176	198	212	216	216
Genel Cihaz Toplamı	**1276**	**1446**	**1479**	**1509**	**1754**

TABLO 37: GENEL TELEFON İLETİŞİM CİHAZ SAYILARI					
Cihaz Cinsi	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Analog Konsol	27	34	34	31	31
Analog Santral	31	37	37	31	31
Analog Telefon	815	865	1185	1018	1229
Sayısal Santral	3	4	4	4	4
Sayısal Telefon	64	73	73	93	98
Genel Toplam	**940**	**1018**	**1333**	**1170**	**1393**

Antalya - Müze

GÜÇLÜ YÖNLER

- Yönetimde katılımcı anlayış
- Sunulan hizmetlerde vatandaş odaklı modern hizmet anlayışı
- Personelin tecrübeli olması
- Uzmanlaşmış, genç ve dinamik teknik kadroya sahip bir personel yapısı
- Merkez ve ilçeler arası deniz yolu toplu ulaşımının faaliyete geçirilmiş olması
- Başta Altın Portakal Film Festivali olmak üzere ulusal ve uluslararası alanda gelenekselleşmiş organizasyonlar
- Sivil Toplum Kuruluşlarıyla uyumlu çalışma ve işbirliği yapılması
- Muhtar Bilgilendirme Sistemi (MUBİM) ile hizmet taleplerinin hızlı sonuçlandırılması
- Vatandaşların dilek-öneri ve şikayetlerini en kısa ve kolay yolla alınıp sonuçlandırılması
- Modern donanım ve bilişim teknolojisi kullanımının tüm hizmetleri kapsaması
- Kalite Yönetim Sisteminin uygulanıyor olması
- Kent halkı tarafından sevilen ve sahip çıkılan bir tiyatrosunun olması
- Kurulan kardeş şehir ilişkilerindeki verimli işbirlikleri
- Kültürel ve tarihi mirasa sahiplik bilincinin oluşmuş olması
- Kaleiçi vb. yerlerin tarihsel ve kültürel bir alanın korunmuş ve restore edilmiş olması
- Tüm engellilere hizmet verebilecek rehabilitasyon merkezinin olması
- Aile eğitim ve sosyal hizmet merkezlerinin bulunması
- “Kadın Dostu Bir Kent” olma adına hizmetlerin sunuluyor olması
- Evde bakım hizmetlerinde vatandaş memnuniyetinin sağlanması
- Farklı engel gruplarına yönelik uygun hizmet modellerinin sunulması
- 112 Acil Çağrı Merkezinin bulunması
- Antalya büyükşehir bütününde 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı bulunması
- Antalya kıyılarına ilişkin Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planının var olması

ZAYIF YÖNLER

- Hizmet sorumluluk alanının çok geniş olması
- Afet ve Deprem Master Planlarının tamamlanmamış olması
- Kentsel Dönüşüm Master Planı'nın olmaması
- Ulaşım Master Planı'nın güncellenmemiş olması
- Çevre Master Planı'nın olmaması
- Kruvaziyer limanının olmaması
- Trafik İzleme ve Kontrol Merkezi'nin olmaması
- Su ürünleri halinin olmaması
- Hayvan pazarının olmaması
- Uzmanlaşmış toplu işyeri sitelerinin olmaması
- Yat limanının kapasitesinin yetersiz olması
- Uluslararası hibe ve destek fonlarından yeterince yararlanılamaması,
- Gelir kaynaklarının likidite edilmek suretiyle nakit akışına dönüştürülememesi
- Hizmet binasının yetersiz ve dağınık olması
- Bütçe disiplininin sağlanamaması
- Uygulanabilir bir stratejik planın olmaması

FIRSATLAR

- Uluslararası tanınırlığı olan bir turizm kenti olması
- Alternatif turizm potansiyellerinin olması
- Expo 2016'nın Antalya'da yapılacak olması
- Uluslararası ilişkilere katkı sağlayan fuar ve organizasyonların düzenlenmesi
- İklim ve doğa şartlarının olumlu etkileri
- Kentin doğal, tarihi ve kültürel zenginliği
- Kaleiçinin kentsel ve tarihsel dokusu
- Uluslararası havaalanının bulunması
- Ormanların çok olması
- Zengin su kaynaklarının varlığı
- Üniversite sayısının artması ve gelecekte bir üniversite şehri olabilecek kapasitede olması
- Antalya'nın kıyılarının temiz olması ve denizlerdeki biyolojik çeşitlilik
- Organize sanayi ve serbest bölgenin olması
- Bölgenin, deniz taşımacılığını sağlayan bir limana sahip olması
- Şehrimizin tarım kenti olması

TEHDİTLER

- Kentin yoğun göç alması
- Mevsimsel nüfus yoğunluğu
- Yaz yangınları, sel ve deprem gibi afet riskleri
- Motorlu araç sayısının Türkiye ortalamasının üstünde olması
- Kamu ve özel mülkiyet sorunları
- Artan enerji gereksinimi ve yükselen enerji maliyetleri
- Kentin ve belediyenin turizm gelirlerinden yeterince pay alamaması
- Antalya'da faaliyet gösteren firmaların vergi merkezlerinin il dışında olması
- Çevre duyarlılığı gözetilmeyen bir yapılaşmanın olması

8. STRATEJİK AMAÇLAR

STRATEJİK AMAÇ KONU ALANLARI		ALT STRATEJİK AMAÇLAR	
1	Genel Yönetim Hizmetleri	1	Katılımcılık ilkesi ve personel memnuniyetini öne alan yönetim şeklini oluşturmak
		2	Şeffaf yönetim anlayışıyla, etkin, verimli ve kaliteli hizmet üretiminin sağlanması için kurumsal yapıyı güçlendirmek
		3	Erişim çeşitliliği sağlanmış bilgisayar destekli iletişim yöntemleri ile doğru bilgiye hızlı erişim sağlamak
		4	Uluslararası alanda itibarlı ve saygın bir kent haline getirmek
		5	Antalya'nın tanıtımı için çalışmalar yapmak ve yörenin geleneksel konukseverliliğini göstermek
		6	Sürekli gelişim anlayışıyla kurumsal yapımızı ve iş yöntemlerimizi geliştirmek
2	Mali Hizmetler	7	Kaynakları etkin ve verimli kullanarak, mali disiplini sağlamak
3	Kültür, Turizm, Spor ve Eğitim Hizmetleri	8	Kentimizin kültürel değerlerini gün yüzüne çıkartmak, sanat, turizm, spor ve eğitim alanlarında etkin hizmetler yürüterek toplumsal gelişmeye katkı sağlamak
4	Kentleşme ve İmar Hizmetleri	9	Kentin doğal, tarihi ve kültürel dokusuna uygun, sosyal ve ekonomik gelişimine yön vererek planlı, modern estetik ve yaşanabilir bir kent oluşumunu sağlamak
5	Çevre Koruma Hizmetleri	10	Doğaya saygılı, yeşil ve sağlıklı bir kent oluşturmak
6	Yapım İşleri ve Yatırım Hizmetleri	11	Kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik, altyapı çalışmalarını planlamak ve gerçekleştirmek
7	Tarımsal Altyapı ve Kırsal Kalkınma Hizmetleri	12	Tarımsal altyapı hizmetlerini planlamak ve geliştirmek, tarımsal üretimi arttırmak, kırsal yaşam alanlarını alt ve üst yapısıyla yaşanabilir, estetik hale getirmek
8	Ulaşım Hizmetleri	13	Şehrin gelecekte sahip olacağı nüfus yoğunluğunu dikkate alarak, planlı, akıcı, kaliteli, güvenli, düzenli ve raylı sistemle entegre toplu ulaşım hizmeti sunmak
9	Sağlık Hizmetleri	14	Sağlık sorunlarını çözmeye yönelik hizmetleri sunarak yaşam kalitesini yükseltmek ve mezarlık hizmetlerinde vatandaş memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak
10	Sosyal Hizmetler	15	Sosyal belediyecilik anlayışımızla, bir arada ve eşit yaşamak için farklılıklarımızı ve değerlerimizi bütünleştiren sosyal hizmetler üreterek vatandaşlarımızın yaşam standardını yükseltmek
11	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	16	Kent halkına kaliteli, hızlı, kesintisiz ve sürdürülebilir bir hizmet sunmak, toplum düzeninin iyileştirilmesi, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amacıyla etkin, güvenli bir denetim mekanizması oluşturmak
12	Afet ve Acil Durum Yönetimi	17	Etkin risk yönetimi ile afetlere müdahale kapasitesini geliştirmek ve itfaiye teşkilatını güçlendirmek

1. GENEL YÖNETİM HİZMETLERİ

Stratejik Amaç 1	Katılımcılık ilkesi ve personel memnuniyetini öne alan yönetim şeklini oluşturmak	
Stratejik Hedef 1.1	Personelin özlük işlemlerinin takibini işgücü verimliliği çerçevesinde geliştirmek	Personel Şb. Md.
Stratejik Hedef 1.2	Personelin bilgi, beceri düzeyini yükseltmek ve motivasyonunu arttırmak	Personel Eğitimi Şb. Md.

Stratejik Amaç 2	Şeffaf yönetim anlayışıyla, etkin, verimli ve kaliteli hizmet üretiminin sağlanması için kurumsal yapıyı güçlendirmek	
Stratejik Hedef 2.1	Meclis ve Encümen Kararları için dijital arşiv oluşturmak ve bilgiye kolay erişim sağlamak	Yazı İşleri ve Kararlar Şb. Md.
Stratejik Hedef 2.2	Zaman ve işgücü kaybını önlemek için evrak dağıtımının dijital ortamda geliştirilmesini sağlamak	Evrak İşleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 2.3	Kurum arşivini mekansal olarak iyileştirmek ve mikro arşivin oluşturulmasını sağlamak	Arşiv Şb. Md.
Stratejik Hedef 2.4	İlçelerde koordinasyon merkezleri oluşturmak, hizmetleri planlı bir şekilde gerçekleştirmek ve vatandaşların hizmetlerden eşit yararlanmasını sağlamak	İlçe Hizmetleri Şb. Md.

Stratejik Amaç 3	Erişim çeşitliliği sağlanmış bilgisayar destekli iletişim yöntemleri ile doğru bilgiye hızlı erişim sağlamak	
Stratejik Hedef 3.1	Bilgi sistemleri ile etkileşimli yazılım ve donanım temin etmek, hizmet verimliliği ve kalitesini arttırmak	Yönetim Bilgi Sistemleri - Coğrafi Bilgi Sistemleri-Sistem ve Donanım Şb.Md.
Stratejik Hedef 3.2	Hizmetin ifası amacıyla kurulmuş olan sistemlerin idamesini ve geliştirilmesini sağlamak	

Stratejik Amaç 4	Uluslararası alanda itibarlı ve saygın bir kent haline getirmek	
Stratejik Hedef 4.1	Ulusal ve uluslararası kaynaklı projeler üretmek	Avrupa Birliği ve Projeler Şb. Md.
Stratejik Hedef 4.2	Uluslararası birliklere, ağlara üye olmak, kardeş şehir ilişkileri kurmak ve geliştirmek	Uluslararası İlişkiler Şb.Md.

Stratejik Amaç 5	Antalya'nın tanıtımı için çalışmalar yapmak ve yörenin geleneksel konukseverliliğini göstermek	
Stratejik Hedef 5.1	Hizmet ve faaliyet tanıtımlarını çeşitlendirmek ve geliştirmek	Basın Yayın Şb. Md.
Stratejik Hedef 5.2	Sosyal paydaşlarla iletişim kanallarını yürütmek, geliştirmek ve yaygınlaştırmak	Halkla İlişkiler Şb. Md.
Stratejik Hedef 5.3	Randevu ve kabul faaliyetlerini etkin bir biçimde yönetmek	Özel Kalem Müdürlüğü
Stratejik Hedef 5.4	Temsil ve ağırlamalarda sürekliliği sağlamak ve çeşitlendirmek	Protokol Şb. Md.

Stratejik Amaç 6	Sürekli gelişim anlayışıyla kurumsal yapımızı ve iş yöntemlerimizi geliştirmek	
Stratejik Hedef 6.1	Belediyemizin dava ve icralarını etkin ve verimli bir şekilde yürütmek	1.Hukuk Müşavirliği
Stratejik Hedef 6.2	İç denetim ve danışmanlık faaliyetlerini etkin bir biçimde gerçekleştirmek	İç Denetim Birimi Başkanlığı
Stratejik Hedef 6.3	Teftiş kurulu faaliyetlerini etkin bir şekilde gerçekleştirmek	Teftiş Kurulu Başkanlığı

2. MALİ HİZMETLER

Stratejik Amaç 7	Kaynakları etkin ve verimli kullanarak, mali disiplini sağlamak	
Stratejik Hedef 7.1	İç kontrol sistemini risk esasını benimseyerek kurumsal kimliğimiz doğrultusunda etkinleştirmek ve yaygınlaştırmak	İç Kontrol Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.2	Stratejik yönetişim çerçevesinde eşgüdümlü planlar yapmak ve geliştirmek	Strateji Geliştirme Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.3	Teknolojik imkanları kullanarak gelirlerin takibini kolay ve güvenilir hale getirmek	Gelir Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.4	Mali yapıyı güçlendirecek bilişim sistemleri geliştirmek	Bütçe Kesin Hesap ve Denetim Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.5	İlan ve reklam gelirlerinin arttırılmasını sağlamak	İlan ve Reklam Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.6	Şirketler ve iştiraklerin, ekonomik ve verimlilik esasları doğrultusunda işletilmesini sağlamak	İşletme ve İştirakler Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.7	Otogarlarda gerekli tedbirlerin alınarak, gelirlerinin arttırılmasını sağlamak	Terminaller Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.8	Yat Limanı ve Kaleiçi Bölgesini turizmin cazibe bölgesi haline getirmek, gerekli yatırımların yapılmasını sağlamak	Yat Limanı ve Kaleiçi Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.9	İhaleleri şeffaf ve güvenilir bir şekilde gerçekleştirmek	İhale İşleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.10	Satınalma süreçlerinin verimliğini arttırmak ve geliştirmek	Satınalma Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.11	Belediyemiz araçlarının etkin ve verimli bir biçimde takibini sağlamak	İdari İşler Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.12	Taşınır mal yönetimi sistemini iyileştirmek ve geliştirmek	Taşınır Mal Şb. Md.
Stratejik Hedef 7.13	Teknik konularda periyodik denetimler yapmak, bakım ve onarım faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmek	Teknik Destek Şb. Md.

3. KÜLTÜR, TURİZM, SPOR ve EĞİTİM HİZMETLERİ

4. KENTLEŞME ve İMAR HİZMETLERİ

Stratejik Amaç 8	Kentimizin kültürel değerlerini gün yüzüne çıkartmak, sanat, turizm, spor ve eğitim alanlarında etkin hizmetler yürüterek toplumsal gelişmeye katkı sağlamak	
Stratejik Hedef 8.1	Ulusal ve uluslararası boyutta kültür sanat etkinlikleri düzenleyip kentin kültür ve sanat alanında gelişimini arttırmak, halkın bu etkinliklere katılımını sağlamak	Kültür Şb. Md.
Stratejik Hedef 8.2	Şehir tiyatrolarına altyapı oluşturmak, tiyatro izleyici kitlesini arttırmak	Tiyatro Şb. Md.
Stratejik Hedef 8.3	Türk müziğini öğretmek, yaşatmak ve yeni nesillere aktarmak, evrensel sanatı geniş kitlelere yaymak	Konservatuar Şb. Md.
Stratejik Hedef 8.4	Spor faaliyetlerini kentin her alanına yaymak, etkinlik sayısını arttırmak ve sportif faaliyetlere destek vermek	Spor Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 8.5	Milli Eğitim politikasıyla uyumlu ve destekleyici eğitim hizmetlerinde bulunmak, kurs çeşitliliğini arttırarak kente yaymak	Yaygın Eğitim Şb. Md.

Stratejik Amaç 9	Kentin doğal, tarihi ve kültürel dokusuna uygun, sosyal ve ekonomik gelişimine yön vererek planlı, modern estetik ve yaşanabilir bir kent oluşumunu sağlamak	
Stratejik Hedef 9.1	Kültürel ve tarihi değerleri korumak, kent hayatına kazandırılmasını sağlamak	Koruma, Uygulama ve Denetim Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.2	Kentimizde güvenli, kalitesi yüksek ve sağlıklı yaşam alanları oluşturmak	Planlama Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.3	Alt yapı ve planlama çalışmalarında kullanılacak haritaları temin etmek ve güncellemek	Harita Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.4	Sürdürülebilir ve dengeli gelişmeyi sağlayacak nazım imar planları üretmek	Nazım Plan Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.5	Kent bütününde oluşabilecek afet ve depremlere karşı faaliyetler planlamak ve gerçekleştirmek	Deprem Risk Yönetim Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.6	Kentsel alanların etkin bir biçimde kullanımını sağlamak	Kentsel Dönüşüm Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.7	Fen, sağlık ve sanat kuralları ile bölgesel şartlara uygun, kullananların rahatlık ve mutluluğunu esas alan, estetik yapılaşmayı gerçekleştirmek	İmar ve Kent Estetiği Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.8	Yapıların, fen ve sağlık yönünden uygunluğunu denetlemek, kenti kaliteli yaşam alanına dönüştürmek	Yapı Kontrol Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.9	Taşınmazları etkin bir şekilde yönetmek ve atıl gayrimenkullerin ekonomiye kazandırılmasını sağlamak	Emlak Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.10	Özel ve tüzel kişilere ait taşınmazların kamulaştırma süreçlerini etkin bir şekilde gerçekleştirmek	Kamulaştırma Şb. Md.
Stratejik Hedef 9.11	Mülkiyetimiz dışında yer alan taşınmazların tahsis ve kiralama süreçlerini etkin yönetmek	Tahsisler Şb. Md.

5. ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ

6. YAPIM İŞLERİ ve YATIRIM HİZMETLERİ

Stratejik Amaç 10	Doğaya saygılı, yeşil ve sağlıklı bir kent oluşturmak	
Stratejik Hedef 10.1	Yeşil alanların bakımlarını yapmak ve miktarını arttırmak	Park Bahçeler Şb. Md.
Stratejik Hedef 10.2	Çevre ve insan sağlığını korumak, yaşam kalitesi yüksek bir kent oluşturmak ve bu alanda toplumsal bilinci etkinleştirmek ve yaygınlaştırmak	Çevre Sağlığı Şb. Md.
Stratejik Hedef 10.3	Temiz ve sağlıklı bir kent için toplumsal bilinci arttırmak, atık yönetimini etkinleştirmek	Atık Yönetimi ve İşletme Şb. Md.
Stratejik Hedef 10.4	Halk sağlığı ile ilgili gerekli analiz ve denetimleri yapmak, akreditasyon süreçleri doğrultusunda geliştirmek	Laboratuvar Şb. Md.

Stratejik Amaç 11	Kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik, altyapı çalışmalarını planlamak ve gerçekleştirmek	
Stratejik Hedef 11.1	Yeni yollar açmak ve mevcut yol ağlarını konforlu hale getirmek	Yapım İşleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 11.2	Bakım-onarım faaliyetlerini sürdürmek, hizmet kalitesini arttırmak	Bakım ve Onarım Şb. Md.
Stratejik Hedef 11.3	Kaynakların etkin ve verimli kullanılması için kurumlar arası koordinasyonu güçlendirmek	AYKOME Şb. Md.
Stratejik Hedef 11.4	Yatırımları yeni teknolojik gelişmeler ışığında, planlanan sürede gerçekleştirmek	Yatırımlar Şb. Md.
Stratejik Hedef 11.5	Üretilecek projelerle ilgili bütünlüğü ve eşgüdümü sağlamak	Etüd Proje Şb. Md.
Stratejik Hedef 11.6	Yenilenebilir enerji kaynaklarını geliştirmek ve çeşitlendirmek	Temiz Enerji ve Aydınlatma Şb. Md.

7. TARIMSAL ALTYAPI ve KIRSAL KALKINMA HİZMETLERİ

8. ULAŞIM HİZMETLERİ

Stratejik Amaç 12	Tarımsal altyapı hizmetlerini planlamak ve geliştirmek, tarımsal üretimi arttırmak, kırsal yaşam alanlarını alt ve üst yapısıyla yaşanabilir, estetik hale getirmek	
Stratejik Hedef 12.1	Tarımsal yapıların gelişimine destek vermek, basınçlı sulama sistemlerini yaygınlaştırmak	Tarımsal Yapılar ve Sulama Şb. Md.
Stratejik Hedef 12.2	Tarımsal kaynakları korumak, planlamak, iyileştirmek ve üretici bilincini arttırmak	Bitkisel Üretim ve Eğitim Şb. Md.
Stratejik Hedef 12.3	Zoonoz hastalıkların önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak ve hayvan yetiştiriciliğini desteklemek	Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şb. Md.
Stratejik Hedef 12.4	Hayvanat bahçesindeki doğal yaşam koşullarını iyileştirmek ve kapasitesini arttırmak	Hayvanat Bahçesi Şb. Md.
Stratejik Hedef 12.5	Kırsal yaşam alanlarının alt ve üst yapı standartlarını yükseltmek	Yollar Şb. Md.
Stratejik Hedef 12.6	İş makinalarının bakım ve onarımlarını yapmak ve modernizasyonunu sağlamak	Makine İkmal Bakım ve Onarım Şb. Md.

Stratejik Amaç 13	Şehrin gelecekte sahip olacağı nüfus yoğunluğunu dikkate alarak, planlı, akıcı, kaliteli, güvenli, düzenli ve raylı sistemle entegre toplu ulaşım hizmeti sunmak	
Stratejik Hedef 13.1	Toplu ulaşımı yaygınlaştırmak ve hizmet kalitesini arttırarak vatandaş memnuniyetini yükseltmek	Toplu Taşıma Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 13.2	Raylı sistem ağının diğer toplu ulaşım türlerine entegrasyonunu sağlamak	
Stratejik Hedef 13.3	Çevreye duyarlı ulaşım hizmetleri ve projeleri geliştirmek	UKOME Şb. Md.
Stratejik Hedef 13.4	Yaya ve bisiklet ulaşımını geliştirmek ve iyileştirmek	
Stratejik Hedef 13.5	Kentiçi ulaşım trafiğini rahatlatmak ve güvenli trafik akışını sağlamak	Trafik Şb. Md.
Stratejik Hedef 13.6	Ulaşım altyapısını ve akıllı ulaşım sistemlerini güçlendirmek	
Stratejik Hedef 13.7	Raylı sistem ağını yaygınlaştırmak	Raylı Sistemler Şb. Md.
Stratejik Hedef 13.8	Ticari araçlara yönelik çalışmaları hızlı ve etkin bir şekilde yürütmek	Ticari Plaka İşlemleri Şb. Md.

9. SAĞLIK HİZMETLERİ

10. SOSYAL HİZMETLER

Stratejik Amaç 14	Sağlık sorunlarını çözmeye yönelik hizmetleri sunarak yaşam kalitesini yükseltmek ve mezarlık hizmetlerinde vatandaş memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak	
Stratejik Hedef 14.1	Yaşam kalitesini arttırmaya yönelik sağlık hizmetleri sunmak ve halkı biliçlendirmek	Sağlık İşleri-Ağız ve Diş Sağlığı Şb. Md.
Stratejik Hedef 14.2	Yardıma muhtaç, gelir seviyesi düşük vatandaşlarımıza evde sağlık hizmeti uygulamalarını yaygınlaştırmak	Sağlık İşleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 14.3	Ağız ve diş sağlığı konusunda çocukları bilinçlendirmek ve tedavi uygulamalarını yaygınlaştırmak	Ağız ve Diş Sağlığı Şb. Md.
Stratejik Hedef 14.4	Belediye çalışanlarının iş sağlığı sorunlarını en aza indirmek	İş Sağlığı ve Güvenliği Şb. Md.
Stratejik Hedef 14.5	Mezarlık ve defin hizmetlerinin, belirlenen standartlar çerçevesinde en iyi şekilde sunulmasını sağlamak	Mezarlıklar Şb. Md.

Stratejik Amaç 15	Sosyal belediyecilik anlayışımızla, bir arada ve eşit yaşamak için farklılıklarımızı ve değerlerimizi bütünleştiren sosyal hizmetler üreterek vatandaşlarımızın yaşam standardını yükseltmek	
Stratejik Hedef 15.1	İhtiyaç duyulan alanlarda sosyal hizmet ve yardımları ilgilisine doğrudan ulaştırmak, hizmet kalitesini arttırmak	Sosyal Yardımlar Şb. Md.
Stratejik Hedef 15.2	Engellilerin yaşam standartlarını yükseltmek ve sosyal hayata daha aktif katılımlarını sağlamak	Engelli Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 15.3	Kentte yaşayan yaşlı vatandaşlarımıza manevi evlat olmak, yaşam standartlarını yükseltmek ve huzurlu bir yaşam alanı oluşturmak	Yaşlı Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 15.4	Aile, kadın ve topluma yönelik sosyal amaçlı tesisler inşa edilmesini sağlamak, sosyal ve eğitsel alanda hizmetler geliştirmek ve yaygınlaştırmak	Aile ve Toplum Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 15.5	Çocuk ve gençleri daha kaliteli ve modern ortamlarda sosyal hayata hazırlamak	Çocuk ve Gençlik Hizmetleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 15.6	Sosyal ve toplumsal alanlarda araştırma ve geliştirme faaliyetlerini planlamak ve gerçekleştirmek	ARGE ve Yapılandırma Şb. Md.

11. KAMU DÜZENİ ve GÜVENLİK HİZMETLERİ

12. AFET ve ACİL DURUM YÖNETİMİ

Stratejik Amaç 16	Kent halkına kaliteli, hızlı, kesintisiz ve sürdürülebilir bir hizmet sunmak; toplum düzeninin iyileştirilmesi, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amacıyla etkin, güvenli bir denetim mekanizması oluşturmak	
Stratejik Hedef 16.1	Toplum düzenini sağlamak, zabıta denetimlerini hızlı, kaliteli ve adaletli sunmak	Denetim Zabıta Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.2	Zabıta personelini hizmetiçi eğitime tabi tutmak, idari işlemleri etkin bir şekilde yürütmek	İdari Zabıta Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.3	Turizm bölgelerinde toplum düzenine yönelik denetimler gerçekleştirmek	Turizm ve Sahil Zabıta Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.4	Zabıta hizmetlerini Antalya'nın geneline yaymak	Koordinasyon Zabıta Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.5	Belediye mülkleri ve işlettiği alanlarda, koruma ve güvenlik faaliyetlerini etkin yürütmek	Koruma ve Güvenlik Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.6	Belirli bölgelerde toptancı halleri birleştirmek, fiziki çalışma koşullarını en uygun hale getirerek, gelirlerini arttırmak	Toptancı Halleri Şb. Md.
Stratejik Hedef 16.7	Sorumluluk alanlarındaki işyerlerini ruhsatlandırmak, denetimini sağlamak, işletmeci ve çalışanlarını bilinçlendirmek	Ruhsat Şb. Md.

Stratejik Amaç 17	Etkin risk yönetimi ile afetlere müdahale kapasitesini geliştirmek ve itfaiye teşkilatını güçlendirmek	
Stratejik Hedef 17.1	Çalışma anlayışını çağdaş düzeye çıkarmak, itfaiye teşkilatının modernizasyonunu sağlamak ve geliştirmek	Müdahale Şb. Md.
Stratejik Hedef 17.2	Halkın yangın güvenliği bilincini arttırmak	Eğitim ve Önleme Şb. Md.
Stratejik Hedef 17.3	Afette zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme faaliyetlerini gerçekleştirmek	Afet Koordinasyon Şb. Md.

10. MALİYETLENDİRME

MALİYET TABLOSU

TABLO 38: AMAÇLARIN MALİYETLENDİRİLMESİ		2015	2016	2017	2018	2019
Stratejik Amaç 1	Katılımcılık ilkesi ve personel memnuniyetini öne alan yönetim şeklini oluşturmak	151.059.000,00	157.120.000,00	163.404.800,00	169.940.000,00	176.738.000,00
Stratejik Amaç 2	Şeffaf yönetim anlayışıyla, etkin, verimli ve kaliteli hizmet üretiminin sağlanması için kurumsal yapıyı güçlendirmek	1.890.000,00	1.965.000,00	2.043.600,00	2.125.000,00	2.210.000,00
Stratejik Amaç 3	Erişim çeşitliliği sağlanmış bilgisayar destekli iletişim yöntemleri ile doğru bilgiye hızlı erişim sağlamak	4.954.000,00	5.152.000,00	5.358.080,00	5.572.000,00	5.795.000,00
Stratejik Amaç 4	Uluslararası alanda itibarlı ve saygın bir kent haline getirmek	516.400,00	537.000,00	558.480,00	580.000,00	604.000,00
Stratejik Amaç 5	Antalya'nın tanıtımı için çalışmalar yapmak ve yörenin geleneksel konukseverliliğini göstermek	6.906.000,00	7.182.000,00	7.469.280,00	7.768.000,00	8.078.000,00
Stratejik Amaç 6	Sürekli gelişim anlayışıyla kurumsal yapımızı ve iş yöntemlerimizi geliştirmek	2.817.000,00	2.929.000,00	3.046.160,00	3.168.000,00	3.294.000,00
Stratejik Amaç 7	Kaynakları etkin ve verimli kullanarak, mali disiplini sağlamak	208.762.600,00	217.113.000,00	225.797.520,00	234.829.000,00	244.222.000,00
Stratejik Amaç 8	Kentimizin kültürel değerlerini gün yüzüne çıkartmak, sanat, turizm, spor ve eğitim alanlarında etkin hizmetler yürüterek toplumsal gelişmeye katkı sağlamak	29.000.000,00	30.160.000,00	31.366.400,00	32.621.000,00	33.925.000,00
Stratejik Amaç 9	Kentin doğal, tarihi ve kültürel dokusuna uygun, sosyal ve ekonomik gelişimine yön vererek planlı, modern estetik ve yaşanabilir bir kent oluşumunu sağlamak	8.825.000,00	9.179.000,00	9.546.160,00	9.928.000,00	10.325.000,00
Stratejik Amaç 10	Doğaya saygılı, yeşil ve sağlıklı bir kent oluşturmak	61.610.000,00	64.073.000,00	66.635.920,00	69.301.000,00	72.073.000,00
Stratejik Amaç 11	Kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik, altyapı çalışmalarını planlamak ve gerçekleştirmek	203.375.000,00	211.510.000,00	219.970.400,00	228.760.000,00	237.919.000,00
Stratejik Amaç 12	Tarımsal altyapı hizmetlerini planlamak ve geliştirmek, tarımsal üretimi arttırmak, kırsal yaşam alanlarını alt ve üst yapısıyla yaşanabilir, estetik hale getirmek	100.100.000,00	104.100.000,00	108.264.000,00	112.590.000,00	117.098.000,00
Stratejik Amaç 13	Şehrin gelecekte sahip olacağı nüfus yoğunluğunu dikkate alarak, planlı, akıcı, kaliteli, güvenli, düzenli ve raylı sistemle entegre toplu ulaşım hizmeti sunmak	46.775.000,00	48.640.000,00	50.585.600,00	52.619.000,00	54.713.000,00
Stratejik Amaç 14	Sağlık sorunlarını çözmeye yönelik hizmetleri sunarak yaşam kalitesini yükseltmek ve mezarlık hizmetlerinde vatandaş memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak	21.050.000,00	21.890.000,00	22.765.600,00	23.680.000,00	24.623.000,00
Stratejik Amaç 15	Sosyal belediyecilik anlayışımızla, bir arada ve eşit yaşamak için farklılıklarımızı ve değerlerimizi bütünleştiren sosyal hizmetler üreterek vatandaşlarımızın yaşam standardını yükseltmek	5.340.000,00	5.550.000,00	5.772.000,00	6.000.000,00	6.243.000,00
Stratejik Amaç 16	Kent halkına kaliteli, hızlı, kesintisiz ve sürdürülebilir bir hizmet sunmak, toplum düzeninin iyileştirilmesi, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amacıyla etkin, güvenli bir denetim mekanizması oluşturmak	16.905.000,00	17.580.000,00	18.283.200,00	19.015.000,00	19.778.000,00
Stratejik Amaç 17	Etkin risk yönetimi ile afetlere müdahale kapasitesini geliştirmek ve itfaiye teşkilatını güçlendirmek	5.115.000,00	5.320.000,00	5.532.800,00	5.760.000,00	5.988.000,00
Toplam Maliyet (TL)		**875.000.000,00**	**910.000.000,00**	**946.400.000,00**	**984.256.000,00**	**1.023.626.000,00**

KAYNAK TABLOSU

TABLO 39: KAYNAK DAĞILIMI	2015	2016	2017	2018	2019
VERGİ GELİRLERİ	**25.000.000,00**	**26.000.000,00**	**26.930.000,00**	**28.000.000,00**	**29.300.000,00**
İlan ve Reklam Vergisi	10.000.000,00	10.400.000,00	10.800.000,00	11.200.000,00	11.700.000,00
Harçlar	12.650.200,00	13.156.000,00	13.600.000,00	14.200.000,00	14.800.000,00
Diğer Vergiler	2.349.800,00	2.444.000,00	2.530.000,00	2.600.000,00	2.800.000,00
TEŞEBBÜS ve MÜLK.GEL.	**80.000.000,00**	**83.200.000,00**	**86.510.000,00**	**90.130.000,00**	**93.590.000,00**
Mal ve Hiz. Satış Gel.	21.800.000,00	22.672.000,00	23.570.000,00	24.530.000,00	25.500.000,00
Kira Gelirleri	57.100.000,00	59.384.000,00	61.760.000,00	64.360.000,00	66.800.000,00
Diğer Teşeb. ve Mülk. Gel.	1.100.000,00	1.144.000,00	1.180.000,00	1.240.000,00	1.290.000,00
ALINAN BAĞIŞ ve YARD. ÖZEL GELİRLER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Merkezi Yön. Büt. Al. Bağ. Yard.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer Bağış ve Yard.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DİĞER GELİRLER	**693.000.000,00**	**720.720.000,00**	**749.400.000,00**	**779.619.000,00**	**810.770.000,00**
Maliye Bakanlığı Payı	487.000.000,00	506.480.000,00	526.700.000,00	547.870.000,00	569.700.000,00
İller Bankası Payı	180.000.000,00	187.200.000,00	194.600.000,00	202.489.000,00	210.600.000,00
Diğer Gelirler	26.000.000,00	27.040.000,00	28.100.000,00	29.260.000,00	30.470.000,00
SERMAYE GELİRLERİ	**2.500.000,00**	**2.600.000,00**	**2.700.000,00**	**2.813.000,00**	**2.924.000,00**
Taşınmaz Satış Gelirleri	2.500.000,00	2.600.000,00	2.700.000,00	2.813.000,00	2.924.000,00
Taşınır Satış Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer sermaye Satış Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALACAKLARDAN TAHSİLAT	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Yurt İçi Alacaklarından Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RED VE İADELER	**500.000,00**	**520.000,00**	**540.000,00**	**562.000,00**	**584.000,00**
TOPLAM	**800.000.000,00**	**832.000.000,00**	**865.000.000,00**	**900.000.000,00**	**936.000.000,00**